

Handwritten text, possibly a name or title, mostly illegible due to fading and bleed-through.

8

1848

1848

1848

1848

1848

1848

1848

1848

1848

1848

1848

1848

5548

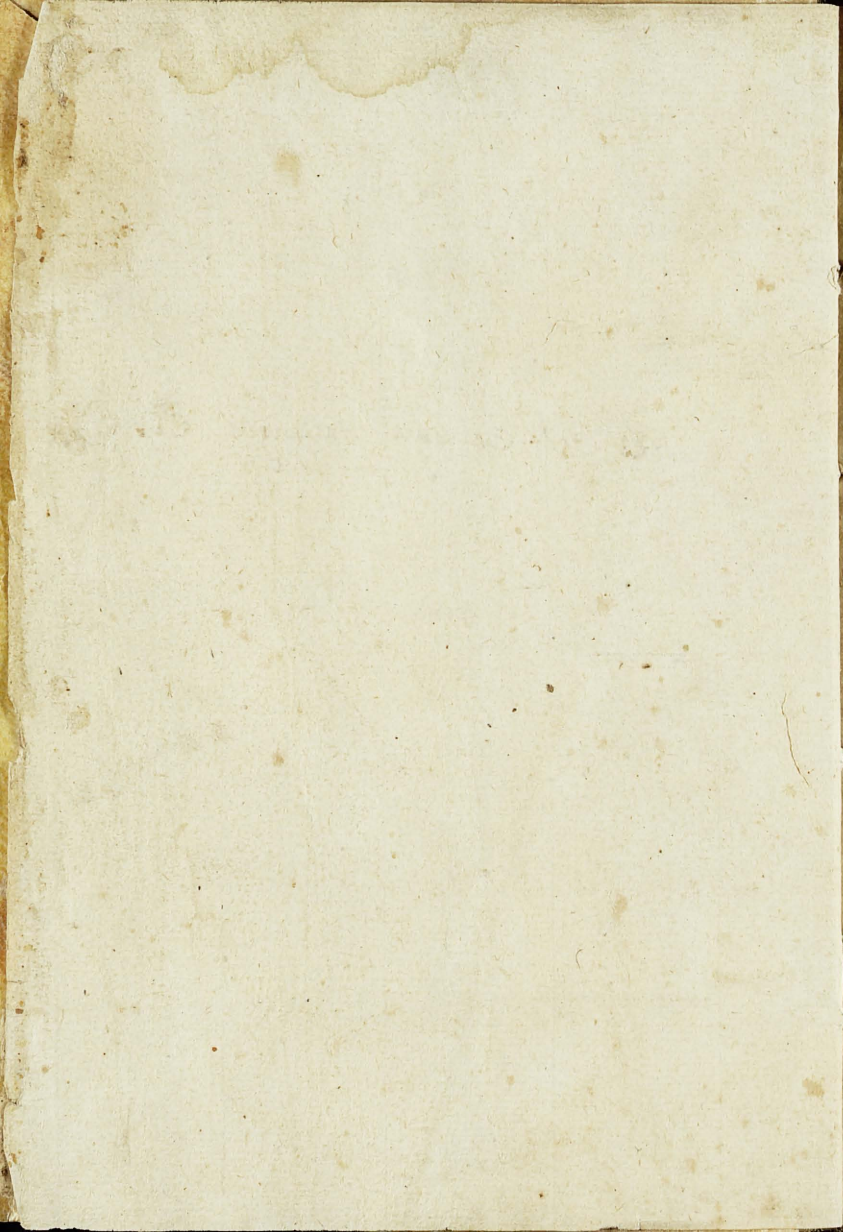
~~1767~~ 48

55488

Lane $\frac{18}{3}$

es del Collegio tulingue CBM. 25

620974863

✠

AVLI

PERSII FLACCI SATI-
 raē cū interpretatiōe Aelii Antonii
 Nebriffensis grammatici atq; re-
 giū historiographi. Adiecta est
 insuper in fine operis Phi-
 lippī Beroaldi prelectio:
 cum poetę vitā at-
 q; satyrę expo-
 sitione. Les-
 ge scilicet
 ceter.

✠

quædam hanc

Esge. Cole
gro in ungue
C. 6
N. P. M.

*com
com
com*

com
com
com
com

Thales et Thaletis Hebræis

sensis grāmatici in. A. Persij flacci satyras interpretatio ad illustrissimū. Dominū. D. Ioannē de Stunica cisterciensis militiæ Magistrum quondam Dalcantara. nūc eiusdem ordinis Præsulem amplissimū: atq; Archiepiscopum Hispaniæ. Romanęq; ecclesiæ Cardinalem dignissimum.

Demonuisti me identidē Pater amplissime ut in. A. Persij flacci satyras cōmentarios: certis quibusdam a te præscriptis legib; cōponerem: ut breues: ut dilucidi: et quod breuitati maxime repugnat: ut nihil quod necessarium esset emitterē: tales deniq; quas les illi fuissent: quos in opera Cærgilij tuo iussu perscriptimus. Addebas nāq; te hui; amarulētissimi simul et festiuissimi poetę salibus mirum in modum delectari: sed quibusdā in locis præ nimia difficultate atq; trāslationum quę plerumq; exeunt in enigmata inuolucris deterrent. Addebas præterea legisse te quorūdam interpretum in hoc opus enarrationes: perlongas illas quidem et quę nō nunq; patientia lectoris abuterentur: sed quę tibi interdum minime satisfacerent: utpote in quibus complura desiderantur. Ego vero tamesi eram occupatus atq; in medio cursus feruore illius operis: quod de sacrarum literarū grammattice iam pridem parturio: non potui non obsequi imperio tuo cui veluti mancipium deditissimum omnes diurnas et nocturnas: omnes festas et profestas operas etiā sine dīnēso: sine diartio: sine mercede vlla debeo. Itaq; experimēto didici Thaletis illud esse q̄ verissimum necessitatem esse vni

Thales et
Thaletis
viro di
gna sua.

Præfatio.

Maximā: si cui velis nolis parēdum est. Nec ignoro quantē
 sit difficultatis poetas interpretari: hunc præsertim quē tuis
 auspicijs tuoque imperio explicare aggredimur. Quante præ-
 terea audactē post tot præclaros viros q̄ in hoc opere insu-
 darunt: aliquid noui afferre. Quibus ego: quæadmodū con-
 cedo eruditionem longe maiorem: atq; plurimarum rerum
 cognitionem: ita illud mihi possum meo quodam iure ven-
 dicare: quod est grammaticæ proprium: omnium prope clau-
 sularum sensa exprimere: singulas particulas etiam illas que
 sunt in promptu per alias notiores aut eque notas expone-
 re: orationis partes ordinare: et quod fieri Quintilianus præ-
 cipit: quoties opus fuerit versus quosdam etiam paraphra-
 si vertere. Quid quod et viri quidam doctissimi qui post il-
 los priores scripserunt: dum aliud agunt: quosdā locos præ-
 ter aliorū opinionem interpretati sunt. vt quod Hermolaus
 barbarus in septimum librum naturalis historie Plinij ex-
 posuit: ast illi tremuit omento popa venter. quodq; Angelus
 politianus in prima quam vnicam vidimus centuria argu-
 mentum illius satyræ cuius initium est rem populi tractas.
 et illud non in festuca lictor quam tactat ineptus illud. præ-
 terea præsto est mihi manius heres progentes terre. et quod
 Philippus beroaldus in quibusdam suis annotationib: Philippus
 qui prior es: cur me in decursu lāpada poscis. et illud in cal-
 ce operis: inuentus chryssipe tui finitor acerui: et alij itē alia.
 Nos quoq; nonnihil de nostro attulim: ne penitus aliorū
 vestigijs insistere videremur. Sed de his hacten: ne quod
 Aristot. vetat fieri: extra opera plura sint q̄ opera.

mm

Quintilla

Hermolaus

Angelus polli.

Philippus beroaldus.

Aristote

Vale.

masquequere

A ij masquequere

Esaua

Alii Persij flacci: hic titulus duo qui sunt in cuiusque operis indice necessaria tangit: auctorem videlicet et libri materiam. auctor est. A. Persius flaccus poeta volaterranus: ut Aulus sit pater meus. quod in copulativo sicut et alia praeponia copulativa auctore Persia non per A. iter duo puncta debet scribi. Persius proprii nominis loco positum est.

Ita et Persius A. Persii flacci poetae volaterrani satyrarum libri viri doctissimi. Vnicus incipitur feliciter.

simus sub

Lucillus
Plinius
secundus.
Galerius
flaccus.
Hierony.

hac honoris praefatione a Lucilio poeta primo: deinde a Cicerone et Plinio secundo celebratur. Flaccus cognomen est Persij quem admodum et Horatii fuit: et Galerij flacci poetae qui argonautis eam scripsit: dicti sunt autem flacci: qui habebant aures demissas et quasi marcescentes. Poetae nomen professionis est. Volaterranus nomen praefigunt: fuit namque oriundus volaterris siue oppidum Thusciae volturreno: si Hieronymus in additamentis chroniconum Eusebii creditur.

Liberius
cesar.
Hiero.

Ipsa tamen in ultima satyra significare videtur se fuisse Lunense: cum dicit. Lunae portum est operae cognoscere ciues: dixissetque prius: hibernatque meum mare. Natum est sub Tybe. caesare: mortuus sub Nerone: anno etatis. xix. eodem Hieronymus. auctore: scripsit satyras magna cum laude: etiam Quintiliani testimonio: qui oratoriarum institutionum libro decimo his verbis scripsit. Multum et vere laudis Persius uno libro meruit. Martialis quoque poeta de eodem: Septimo in libro memorat Persium uno: quam leuis in tota Marsus amazonide. Satyrarum liber vnicus. haec est materia.

Quintill.

Sed quavis auctore Quintiliano satyra tota sit nostra. id est latina: habet tamen originem a grecis ex comoedia praefata: in qua flourerunt Eupolis atque Cratinus Aristophanesque poetae: quos Lucillus est imitatus: ut Horatius dicit: mutatis tamen numeris pedibusque faceret: nam comoediae praefatae scriptores trimetro iambico versu sunt. Lucillus vero atque illum imitati Horatius Persius et Iuvenalis carmine hexametro. Illa quoque differentia inter illos est: quod in comoedia praefata iducebant personae rusticae veris nominibus sibi invicem probris obiectantes: in satyra vero latina poetae invehunt in personas partim suas: partim sub alienis nominibus: ut his accommodari possit illud Mar. hunc suare modum nostri didicere libelli: parcere personis dicere de vitiis. Dicta est autem satyra a satyris in quo habitu iocantes rustici iducebant homini se carminibus lacessentes.

Horatii.
Iuvenalis.

Martial.

Epigramma.

Nec fonte labra. Carmen est trimetrū jambicū hippos
nacticū: siue galliābon: siue choliābon: siue cilliam-
bon: siue scazon: habet enim in sexto loco spōdeū: cū archilo-
chium habeat jambū semper. recipit et alios pedes eozūdē
temporū sed non earūdem syllabarū. In hoc igitur epigrā-

Epigramma vice proemii.

Proludēdo docet satyrā se scribere posse.

Nec fonte labra prolui caballino.
Nec in bicipiti somniasse parnasso
Nemini: vt repente sic poeta prodire.

memoria

rūt se deductos ab aliqua musarū ad fontes illis sacros: aut
somniaissetale qdā quale Ennii poeta: s; dicit se suo labore: z
studio mediocriter eruditū scripsisse carmina: lucri grā aut
fauoris apd principes cōciliādī: dicit itaq;. Nec ego plui las-
bra) idest laut z intinxi: hoc est degustauī. In fonte caballi-
no) idest pegaseo: hoc est quem ictu vngulę effodit pegasus
equus ille alar: cū volans in helicone tandē monte cōstitisset:
hoc enim Hesiodus poeta de se finxit: quod cū pecudes in
vallib; ascreis pasceret: meruit colloq; musarū frui: atq; ita
deductū ad hippocrenen: idest fontem illū caballinū repēte
factū esse poetā. Caballino autē dixit z nō equino: quia satyr-
re: qd annotauit Persij ignotus interpres: humiliora vba cō-
ueniūt: cuiusmodi est caballus. Iuuenalis. ad quę gorgonei
delapsa est penna caballi: z Horatius. circūuectari caballo.
Nec memini) subaudi me. Somniasse in monte parnasso)
phocidis regionis est hic mons: qui atticā a boeotia disters
minat dicēte Quidio. j. meta. Separat aonios actęis phocis
ab oris: est autē sacer Apollini: z musis poetarū presidibus.
Bicipiti) idest in duos colles assurgenti. Quidius vbi supra:
Mons ibi verticib; petit arduus astra duob; / noie parnas-
sus. Somniasse autē dicit: alludēs ad illud q; Ennii poeta
scribit in principio suoz annaliū: animā homeri ex pythago-
re palingenesis: idest regeneratione: in suū corp; fuisse tras-

mate quod
proemij lo-
co ponitur
osidit se nō
eo mō sa-
ctū poetā:
quo ceteri
qui finxer-

Ennius.

Hesiodus
poeta.

Iuuenal.
Horati.

Quidius.

Epigramma

mīam: atq; ita factū poetā. (Ut sic) videlicet bibēdo ex fonte pegaseo: aut somnīando. (Prodirem poeta repente) idest euaderē poeta nō adhibita eruditōe ⁊ doctrina: sed sola numinis inspiratione: aut pythagorea regeneratione. Heliconiadasq; sensus est ego relinquo heliconiadas: idest musas et poetarū

fictiones: il Heliconiadasq; pallidamq; pyrenen
 lis q; glie Illis relinquo: quorum imagines lambunt
 cupiditate Hederae sequaces. ipse semipaganus
 ducti scri:

būt: ego ve
 ro qui nō sum penitus litterarū sacris initiatus: afferō meū carinē. ⁊c. dicit igitur. Ego relinquo heliconiadas). i. musas: quib; helicon boeotic; mōs cōsecrat; est: a quo ⁊ ipse heliconiades in forma patronymica sunt cognominatē. Pallidāq; pyrenē) scilicet fontem acrocorinthi: idest qui est in arce cornithioz: quā ab effectu pallidā dixit: quia studiosos poetas pallidos esse oportet: qđ vero pyrene musis peculiariter sacra sit nusquā legi: nisi q; omēs fontes musis nymphisq; sacri sunt: quas poetę solēt plerūq; inuocare vt Vergili; in buccolicis. extremū hunc arcthusa mihi cōcede laborē. Aduertendū tamen est versum hūc claudicare: q; vt stare possit addēda est q; particula post duos tribacos: vt dicam; heliconiadasq; pallidāq; pyrenēq;. eadē ratione cōpletīua ponitur qua apđ vergiliū. O qui rex hominūq; deorūq;. ⁊ illud eiusdē dixitq; et p̄clia voce diremit. Illis quorū imagines) idest statuas que

heder; bac poetis insignib; in loco publico proponi consueuerunt. Heder; poeta dere) q; baccho poetarū deo p̄sidi cōsecrate sunt: atq; proinrū deo p̄se de illis poetę coronabantur. Vergilius in buccolicis. pastoz crate sunt. res hedera nascentē ornate poetā. (sequaces autem hederas appellat. i. serpentes. Vergili. inter victrices hederas tibi serpere lauros. Lambūt) idest leuiter tangunt. Sic vergili;. ii. encid;. Lambere flāma comas. Ipse semipaganus) idest nō dū omnino musarū sacris initiat;. Nam pagan; proprie is dicitur qui nō est sacramento militie adictus: vt omis homo Iuuenal;. aut miles sit aut pagan;. Iuuenalis. citius falsum pducere

Vice proemi.

testē cōtra paganū possis: quā vera loquētē cōtra fortunā ar-
mati. Jure cōsultū quoq; in lib. digestoz. xix. si ignorās q̄s mi-
liti quasi pagano locauerit. atq; i hac significatiōe ppe semp
apd autores replet. xpiani quoq; q̄ militare xpo dicunt: cete-
ros mortales paganos appellāt: quasi nō initiatos religioni

ad apo lynnem galatrum.

Ad sacra vatum carmen affero nostrum.

Quis expedituit psittaco suum chære? *Saire*

Picaq; docuit nostra verba conari?

Magister artis ingeniq; largitor

Venter: negatas artifex sequi voces. *sequend*

Mag

Forus

quos quis olim concauum saluare

in se suemi-
litie. Un-
de hiero. in
q̄dam epla
ad Helios
dorum scri-
bens: recor-
dare iquit

frater tyrocinijs tui diē: quo christo in baptisinate consepultus
in sacramēti verba iurasti: et nūc donatiuum quod militatu-
rus acceperas: hostilia castra suspirant. Ad sacra vatum car-
men affero nostrum). i. ad sacra poetica quāuis ego ipse sim
semipaganus. conferbant vero carmina sua poetę in eadē
appollinis et musarū: quā Augustus: vt autor est Suetoni-
us in palatio dedicauit: de qua Hora. scripta palatinus quecū-
q; recepit appollo. Quis expedituit) ea ratione significat se fa-
ctum poetam: qua psittacus et pica compelluntur ad imitā-
das voces humanas: vt redeat ad illud vnde inceperit: nec
fonte labra prolui caballino. zc. dicit igitur. Quis expedituit)
idest expeditum fecit. (Psittaco) aui noscē humane vocis imi-
tatrici. suum chere. i. ingenitum et naturale. Sunt vero que-
dam litterę quas psittaci nequeunt exprimere: duas vero sa-
cilline. chi. r. r. *Mā q; r* Martialis in disticho cuius index est
psittacus scribit. Psittacus a vobis alioz nomina discā. hoc
didici per me dicere cesar aue: ad chere grecū referendū est:
nisi forte ideo dicit vt principi blādit. Et docuit pica) aues
itē humane vocis imitatrices. Mart. pica loquax certa dñm
tevoce saluto. si me nō videas esse negabis aue. Conari). i. imi-
tari. *Mā r̄bā*. i. humana. Magister artis) respōdet q̄stioni.
Ueter) inquit subaudi esuriens. Magister artis) idest qui in-
uenit et docet omnes artes. Uerigi. j. geoz. labor omnia vincit

Augustus
Suetoni-
Horatius

Martial

Martial

Satyræ

Juvenal.

Improbis et duris vigēs in rebus egestas. Et largitor inge-
nij. i. q̄ facit homines ingeniosos. v̄ter dico. Artifex seq̄. i. ad
sequendū. Voces negatas) subaudi a natura. simile est illud
Juvenalis si natura negat facit indignatio versus. Quod si)
ex p̄dictis isert: qđ spe lucri p̄posita: etiā ineptissimi qđ car-
mina egre

Quod si dolosi spes refulserit nummi:

Coruos poetas: & poetidas picas

itaq; . Qđ. Cantare credas pegaseium mellos. *ap. pegasi*

p̄ sed. Si *ac. cor. i. i. v. 2. Satyra prima.*

Prima poetarū mores & tempora monstrat.

Curas hominū: o quātū est i rebꝫ inane.

Quis leget hæc: min tu istud atq; ne-
mo h̄ercule nemo!

fos facit: se

Vergili.

cundū illud. Vergilij. iij. eneidos. qđ nō mortalia pectora co-

gis auri sacra fames. (Refulserit). i. fuerit proposita quod ad

auri splendorē est referendum. (Credas). i. tu credere possis.

Martial.

(Coruos poetas) aves itē sermonis humani imitatrices: vi-

de Martialis coruum saluatorē cognominat. Et picas poe-

tidas) a poetes. ē. quod est masculinū poetis. idis. erit foemī-

ninum: sicut a p̄phetes. ē. prophetis. idis. (Cātare) subaudi

posse. (Mellos pegaseium). i. carmen poeticū: q; vt diximus

Angelus

pegasus equus alatus fontem illū hippocrenē musis sacrū

polician.

ictu pedis elicit. Angelus politianus codices vetustos ostē-

hermola.

dit in quibus pro mellos carmen erat scriptū: idq; ratio car-

minis iābici hipponactici exigebat. Sed Hermolaus bar-

barus non minoris auctoritatis vir Homeri carmen affert

ex hymnis illius: in quo mellos primam producit. Quare

lectio cōmunis defendēda est & mellos per duplex. l. sribēdū.

vel ita legendum. Cantare pegaseium mellos credas.

Curas hominū. cū poetę satyrici sit hominū peruersos

mores insectari: ab eo in quo poetę ipsi maxime pec-

cāt: initū facit: ostēdēs eos magis ex vulgi opinione quā ex

re ipsa laudē querere. Principio igitur inducit Persi quē-

Prima.

plā examicis dehortātem illū atq; deterrentē a satyria scribē
da: ex eo qđ nemo illi⁹ opera leget. dicit igitur amic⁹ ille. *S*
curas hominū) idest o inanes hominū cogitatiōes: ⁊ est abs
soluta cōstructio: habetq; vim admiratiōis simul ⁊ indignas
tionis. sic infra o mores. vsq; adeo ne scire tuum nihil est. *S*
quātū inas

Vel duo. vL. nemo: turpe & misabile. Quare: ne) idest va
Ne mihi polydamas & troades labeonem nitatis. Est *timef*
Pretulerint: nuge. non si quid turbida roma in reb⁹) scis
licet huma
nisz ē quā

simillimū et qđ scribit concionator noster. vanitas vanitatū
et oiavanitas. ⁊c. Quis leget hęc) subaudi q̄ scribis o Persi.
q. d. cum autores ea gratia scribantur ab alijs scripta sua le
gātur: vanū autē sit quod finē suū nō consequitur frustra scri
bis. Min tu istud ais) respondet Persius. Min inquit) pro
mibi ne o amice. His istud?) q. d. id mihi exploratum est. sic
enim de re manifesta loq̄ solem⁹. Nemo hercule nemo) sub
audi leget vel duo vel tres voluit dicere : sed quia multum
erat tres legere: suppressit. Nemo?) subaudi iniqs leget tua
carmina o persi: legēdū est interrogatiue. Turpe ⁊ miserabi
le) nā laborare in eo opere qđ nemo aut pauci legant: turpe
est ⁊ ignominiosum ⁊ miserabile. i. cui⁹ inſoelicitati sit mise
rendū vt turpitudō referat ad culpā: inſoelicitas ad fortunā.
Quare) verba sunt persij ad monitorē suū. quare inquit est
turpe ⁊ miserabile carmina mea a nemine aut a paucis les
gi: an idcirco est turpe hoc ⁊ miserabile qđ Polydamas et
troades flaturi sunt meis carminibus labeonis opera: (ne
polydamas) inquit: hic troianus fuit vir nobilis ab homero
in iliade celebrat⁹: per quē videtur poeta intelligere neronē:
sicut per troades romanos: quoz nobilitas a troianis habet
originē sic Iuuenalis. i. ubet a p̄conuocari (pos troiugenas. Iuuenat.
Sed aduertēdū q̄ genere muliebri appellauit illos troadas hil agēdo
quasi ſoeminas potius q̄ viros: sic Vergili⁹ o vere phrigie: qm̄ qui nu
neq; em̄ phriges. Pretulerint mihi labeonē.) poetā nescio gatur ni
quē q̄ tunc erat in manib⁹ atq; ore romanoz. Iuge) subau
hil agit.

Satyra.

di sunt hec oia. dicunt aut nuge a nihil agedo: nugas igitur agit qui ex iudicio multitudinis imperite carmina sua vellet estimari: quare ad seipsum: oia referenda esse dicit: vt em Seneca in epistolis ait: no est q te gloria publicandi ingenij pducatur in mediū vt recitare istis velis. Cui ergo inquis ista didicisti: non

est q times Eleuet: accedas: examē ve improbum in illa as ne ope Castiges trutinā: nec te quæstueris extra.

rā perdidit Nā romæ est quis nō? At si fas dicere: sed fas. ris: si tibi Tūc cū ad caniciē & nostrū istud viuere triste didicisti.

Democri:

tus ait vn^o mihi p populo est: & populus p vno: & q sequuntur. Si roma turbida). i. que in iudicando de reb⁹ claritate rationis non vtitur. Eleuet quid). i. ex tollat & laudib⁹ in cœlū efferat. Nō accedas). i. laudib⁹ illi⁹ nō cōsentias atq; econtrario si depmat qd: nō te moueat & pturber. Nō castiges examē) examē est i statera filū illū quo ostēdit: qn̄ ea q appēdūtur in bilanci⁹ sunt equalia: hīc autē p examē improbū corruptū romanorū iudiciū significat: vt sit sensus: nō castiges. i. bñ castigare nō poteris. Examen improbū). i. corruptū iudiciū.

In illa trutinā) scz romanorū: i qua nō bñ res neq; p meritis estimāt Verg. i viro bono. iusto trutinę se examine pēsat: ne qd hiet: neq; qd pturber āgulo qd ptib⁹ vt coeat: ne qd deliret amullis. Nec te qstueris extra) subaudi teipm: ac si dicat: te: ipm cōsule: teipm iudica: & sola recte factorū cōsciētia fruire. Nā romę est qd nō: debere quēq; ppli iudiciū spectare dixit cui⁹ subdit causā dicēs. Nā romę est qd: nō subaudi asin⁹: qd est aial stolidū: ac si dicat inept⁹ iudex: sed qz nimis pcciter dicere: subtricit redditur⁹ in ifra cū dicit auriculas asini qd nō habet: At si fas dicere). i. tā infami appellatiōe illos notare. S; fas) subaudi est sic illos appellare. Tūc cū ad caniciē) excusabiles essent romani: si p etatē errarēt tū in iudicādo: nū etiā scribēdo: nūc vero etiā senes codē ignorāte morbo tenē: vt merito debeāt asini appellari. Cū asperi inq⁹). i. cōtēploz & cōuerto me. Ad caniciē). i. ad seues canos. Et nūm illū viuere

tenega enp
Examem. mis
A fidel del pef

Quid sit
examen.
Vergili⁹

triste). i. ad hanc vitam nostram triste: hoc est ad homines quosdam graves
 ues et seueros. Et ad ea quecumque facimus. i. facere debemus.
 Relictis nucibus. qui ludus puerorum est ut ludat nucibus par
 et impar. Tunc enim ut ait Horatius. seria querere debemus. nam
 edificare casas: prolostellum adtingere mures: ludere par impar: **Horatius**

Aspexi: & nucibus facimus quecumque relictis: **equitare in**

Cum sapimus patruos: tunc tunc ignoscite. nolo.

Quid faciam? sed sum petulanti splene cachinno.

Scribimus inclusi: numeros ille: hic pede liber:

Grate aliquid quod pulmo anime prolargus ahelet

aridine lo

ga: si quez

barbatum

delectat as

metia prolat.

Cum lapsi
 mus patru

chaqui no m

Prisiceno.

ulafau li

et dicit

pleny

os). i. sapientiam patruorum referimus. nam pueri apud patruos edu-

cabantur. Horatius metuentes patrum verbera lingue. et alibi:

ne sis patruus mihi. Tunc tunc tunc ter dixit ut indignationem

exprimeret: sed turpitudinem suppressit: intelligendum tamen est

sumus asinis stolidiores: et ineptiores iudices. Ignoscite sub-

audi mihi si turpitudinem vestram retexero. Nolo) subaudi rete-

gere. et sunt verba dubitatis loquatur ne an sileat. et ideo sub-

dit. Quid faciam? sed tandem eligit alteram partem deliberationis:

hoc est romanorum mores atque corrupta rerum detegere iudicia:

ut inde sibi risum excutiat dicens. Sed sum cachinno). i. ridis-

bundus: nam cachinnari est solute atque immodice ridere: unde

cachinnones dicti. Petulanti splene) id est lasciuo et in risum

prurienti. Nam ut scribit Plinius naturalis histo. li. xi. sple-

siue lyæ risus atque iocorum sedes est. Scribimus inclusi) in quo

romani minus sapiant: illud videlicet est quod scriptores pa-

trius inde aucupentur: adulatorum vero adulationi subseruiunt: atque

ita ex equo utriusque peccant: quare in utrosque poeta inuehitur: di-

cit igitur. Nos inclusi) i. a turba remoti. Scribimus aliquid gra-

de). i. stilo gradiloquo et turgido. per parihesim vero partes

plepsis explicauit dicens / ille numeros. i. versus qui numeris

syllabarum et temporum constat. Hic pede liber). i. solus lege car-

minis. q. d. in propria oratione. Quod pulmo prolargus. anime). i.

Horatius

aeris quē largiter spiret. Anhelet). i. cum anhelitu refonet. sic
 infra. Tu neq; anhelati coquitur dū massa camino solle pres
 mis v̄etos. Scilicet hęc populo) subaudi q̄ sequūtur: nam su
 perloza ad se tantū poterant pertinere: nisi etiā velis ⁊ illa res
 citationis gr̄a parari. vti autē tanto apparatu fauoris plebei
 gratia cōci

liādī nō po Scilicet hęc populo. pexus togaq; recenti
 test repben Et natalicia tandem cum sardoniche albus
 siōe carere: Sede legēs celsa liquido cū plasmate guttur:
 cū p̄sertim Mobile coluerit patrantī fractus ocello. *afemina*
 ex tā mol- Hic neq; more p̄bo videas nec voce serena
 ll et lasciuia Ingentes trepidare titos: cū carmina lum bū
 recitatione Intrāt: & tremulo scalpūtur vbi itina versu.
 auditores i
 libidinē ex

Martial.

illi⁹ verbis cōceptā p̄uriāt. Dicit (git. Cū pex⁹) subaudi poe
 ta aut capillos habens pexos vel pexus. i. pexat⁹: hoc est ve
 ste pexa indur⁹. Martialis pexat⁹ pulchre rides mea zolle trif
 ta. Et alb⁹). i. veste alba indur⁹. Toga recētī) idest noua. Cū
 sardoniche) lapillo p̄cioso sardiū ⁊ onycha representās. Na
 talicia) idest qua solis natalibus vtebatur: aut die natali sibi
 dono data. Tandem) ad morā ornatus referri potest. vt Uer
 gili⁹ tandē progredit̄ magna comitāte caterua. Sede legēs
 celsa) idest in cathedra recitās sua carmina. Et fractus) idest
 eurat⁹ effœminatusq; voce muliebrī. Ocello patrātī) idest in
 recitatiōe quasi rē venerēā perficienti quod in oculis ludibū
 dis maxime cognoscitur. Cum) prius. Colluerit) idest la
 uerit. Guttur mobile) idest flexibile ad voces formandas.
 Plasmate liquido) idest potione liquida ad vocē mollien
 dam flectendamq; sumpta: dictum est autem plasma a plas
 mo quod est forma. Hic) idest tunc cum a poeta recitāte ta
 lia fiunt. Videas) videre possis. Titos (ingentes) ciues ro
 manos sic dictos a tutando rempub. Trepidare) idest puz
 ritu libidinīs titillare. Cum carmina) idest quia carmina:
 nam cum coniunctio est causalis hoc in loco. Intran lum
 bum) idest penetrant in ipsam libidinīs sedem. Et vbi int̄

Uergili⁹.

ma scalpuntur) sumptum est ab ijs qui scabiosi cum sint duri
cedine scabendi fruuntur. Versu tremulo) idest qui voce tres
mula et infracta in aures auditoris descendit: aut versu tres
mulo idest titillatore membrorum. Tun vetule) in ipsum poes
tam quasi autorem tanti mali inuehitur: cū presertim senex

Tun vetule auriculis alienis colligis escas?
Auriculis quibus? & dicas cute perditus ohe
Quid didicisse: nisi h̄ fermentū: & q̄ semel it̄

fit: dicitur
tur. Tū ves
tule) pro tu
ne o senex:
et respicit
ad illū qđ

supra dixit tunc cum ad caniciē. Colligis escas) idest queris
materiam et fomēta libidinis. Auriculis alienis).i. vt alios
incites in libidinem: quod turpius est quam si tetpsum incit
tares. Auriculis quibus) capite cassanti hoc proferēdum est:
quasi dicat: quę libentissime huiusmodi illecebras audire
sunt: vel ad illud referendū est quod infra dicturus est: auris
culas asini quis non habet: vt sit auriculis quibus/ vt intel
ligas illos esse iudices ineptos: quibus talia deferantur. Et
perditus cute) idest nimio studio habens cutē pallore ac ma
cte deperditam. Dicas ohe) vox bacchātū est: quales se poe
te nonnunq̄ fingunt: hoc est bacchi numine inflammatos:
vt Horatius ohe recenti mens trepidat metu: & Iuuenalis:
satur est cū dicit horati⁹ ohe. Quid didicisse) verba sunt poe
te qui laudis cupiditate duct⁹ scribit recitatorq; carmina sua:
et respondet ad ea q̄ Persi⁹ in illū iecit. Quid didicisse) sub
audi iuuat me: aut pdest mihi. Nisi hoc fermentū: idest hec
mea scientia: q̄ quasi fermentū in massa panis fecit tumore:
ita me cogit in aliquod opus cōponendū erumpere. Et cap
pificus) solent caprifici inter saxa edificatorū nasci: illaq; disti
pare. Martialis marmora messale findit caprificus: & Iuue
nalis ad quę discutiēda valent sterillis mala roborata fici. Quę
semel intus innata est) idest intraviscera mea est genita: idest
scientia acquisita sine fructu glorię. Exierit).i. in publicū p
dierit. Nam vt ait Seneca in epistolis: non me vlla res de
lectabit licet extima sit & salutaris: quā mihi vni scitur sum;

qui prodig

Horatius
Iuuenal.
Martialis

Iuuenal.

Seneca

si cū hac exceptiōe detur sapiētia: vt illā inclusam senes: enū-
 ctem reiscia. (Rupto iecore) idest ruptis precordijs quo pacto
 caprificus cū ex iuncturis erumpit discuit saxa. (En pallor)
 verba sunt Persij in ambitiosum hūc poetā: dicitq; illū nō
 recte facere: q; cū sit senex ob eā causam debeat studijs im-
 pallefcere.

dicto. as. m. l. e.
 lo que opo es
 era belex cipi
 is. es. e. e. b. r.

(En pallor) Innata est rupto iecore exierit caprificus:
 senūq; id: En pallor senūq; o mores: vsq; adeo ne
 est en poe: Scire tuū nihil est: nisi te scire hoc sciat alter:
 ta pallidus At p̄chrū est digito mōstrari & dicier hīc ē.
 z senex: tur Ten cīratorum centum dictata fuisse
 pis scilicet Pro nihilo pendas: Ecce inter pocula querūt
 causa cur debeāt pal
tua opera.

Martia.
Lullius.

lere. O mores) subaudiperditos z corruptos: z est cū ex clā-
 matione simul et indignatione proferendū: Martia. dixerat
 o mores o tempora. Lullius olim sacrilegum strueret cum
 chatilina nefas. (Usq; adeo ne) idest in tātū. Tuū scire) idest
 tua scientia. (Nihil est) idest nihil vtilitatis aut voluptatis af-
 fert tibi. (Nisi alter sciat te scire hoc) subaudi quod scis: cū pō-
 tius: quēadmodū ab initio dixit: nō debeat q̄rere se extra se:
 neq; qd alij sentiant curare. At pulchrū est) verba sunt poetę
 ambitiosi pulchrū inquit est: atq; p̄inde appetendum. Mon-
 strari digito) subaudi p̄tereuntū: sic Horati^o car. quod mō-
 stror digito p̄tereuntū. Et dicier pro dici ab omnibus. (Hic
 est) digito me designando hīc est inquit ille: qui opus carmi-
 ne composuit. Et pro nihilo pendas) idest nihil estimare de-
 bes: (En) pro te ne. hoc est opus a te compositum. Fuisse di-
 ctata) idest quę pueri p̄ceptoribus reddant. nam cum sit di-
 ctare dicere: quę alij excipiant siue notis: siue vt repetant: di-
 ctatum erit quod pueris ediscendum a p̄ceptore proposi-
 tum est. Juuenalis. Donec peragat dictata magistri omnia.

Horatius

Juuenal.

(Centum cīratorum) idest puerorum: qui cirros: idest crines
 ad duo de vigesimum annum nutriebant: qui z capillati et
 crinisti et cincinnati ex eadem causa dicebantur. Ecce inter
 pocula) eos reprehendit: qui in conuiuijs de poetarū carmi-

ribus iudicant: quod sincere non potest fieri: quia ut dicit
 Horatius: male verum examinat omnis corruptus iudex. **Horatius**
 Ecce romulide) idest romani quorum fuit conditor romus male verū
 lus: quemadmodum a cecrope cecropide athenienses dicitur examinat
 sunt. Saturni quo tēpore minus bene possunt carmina pēsi ois corrus
 culate iudi p^r iudex.

Romulidæ saturni quid dīa poemata narrent. care. Quē *laga*
 Hic aliq̄s cui circa hūeros & ianthina lena est. rūt inter se *lypamora*
 Rancidulum quiddam balba de nare locutus disputant.
 Phyllidas hypsipylas: vatū & plorabile si qd **Poemata**
 dia). i. diuina: aut de *eliquat*

rebus diuorum et heroum scripta. Quid narrent. quid dis
 cant et contineant. **Hic** idest tunc. Aliquis ex numero cons
 uiarum. Cui lena **Ianthina**) idest vestis coloris violacei:
 nam ion est viola. anthos flos. cuius color vestibus in deli
 cijs nomen dedit: vt ianthine appellarentur. **Martialis** coc
 cina famose donans et ianthina meche. in sacris litteris vbi
 cunq; color hyacinthinus: emenda tu ianthinus. Est circa hu
 meros) idest qui veste violacea est inductus: ac per hoc nos
 bilem fuisse significat. Locutus quiddam rancidulum) id
 est quod quasi cibus rancidus fastidium alijs mouere pos
 sit: vt sit translatio saporis ad vocem. **Eliquat** de nare
 balba) quia emitendo spiritum per nares videtur balbuti
 re. idest gracili et delicata voce profert: sumptum ab ijs
 qui per colum aut cribrum aliquid secernunt aut colant.
Vergilius in moreto. foraminibusq; liquatur emundata ce
 res. **Phyllidas** idest elestias factas de phyllide regina thra
 cie que cum demophontem Thesei filium hospicio pri
 mum: deinde thalamo suscepisset: profectus ille Athenas
 cum se ad constitutum tempus rediturum polliceretur: ne
 q; id prestitisset: illa more impatiens vitam laqueo finit.
Hypsipylas poemata de hypsipyle thoantis filia: que cum
 lemmi regnaret Jasonem ad colchos proficiscentem hospiti
 o suscepit: atq; illo deinde marito usa est. qui victor at
 q; coniugij partium in memor cum medea in patriam redijt.

Et si quid) idest si aliquod poema. Tatum) idest poetarum
 Est plorabile) idest flebile: significat autem elegum carmen
 quod de rebus flebilibus est. Et supplantat verba) idest ex-
 tenuat in modulatione quada vocis rigore. supplantare naq;
 est defraudare atq; diminuere. Palato tenero). i. molli et es-
 foeminato:

vt vocis le: Eliquat & tenero supplantat verba palato
 nocnio au Affensere viri. nunc non cinis ille poetæ
 ditorū au: Fœlix: nō leuior cippus nūc imprimīt ossa:
 res ōmul- Laudant conuiuæ: nunc non e manib; illis:
 ceat. Assē-
 sere viri). i. Nunc non e tumulto fortunataq; fauilla
 cōiue as- Nascentur violæ: Rides ait: & nimis vncis
 sensum p=

buere applaudendo poetę recitanti. Nunc non) verba sunt
 cōiuarū in laudē poetę mortui cui; carmina sunt recitata:
 dicentiū vt illius manes quēadmodū nos dicere solem;: re-
 quiescāt in pace: z ossa molliter iaceāt. Cinis ille poetę) cui;
 carmina modo audiui. Non est nūc fœlix) ac si dicat est
 pfecto fœlix. Et cippus idest tymba siue tūba sic enim grę-
 ce z hispane dicit lapis q̄ sepulchro sup imponitur: interdū
 p loco sepulchri: vt apud Horatiū in primo sermone: mille
 pedes in frontē: trecētos cippus in agrū hic dabat. Non im-
 primit nūc ossa leuior: pro leuitus: quasi dicat: sic pfecto est
 quod terra nūc est illi leuis: id quod in omnibus fere monu-
 mentis sepulchror; legim;. H. S. E. S. T. T. L. hoc est. Hic

H. S. E. situs est. sit tibi terra leuis. Laudant cōiug; et addūt supio-
 ribus. Non nascentur nunc violę) .i. flores: vt sit species pro
 gñe. E manib; illis) idest ex sepulchro dijs manib; sacro. Et
S. T. T. ex fauilla fortunata) idest ex cinere z ossib; hois fortunati. ac
L. si dicat deberēt pfecto nasci. qđ perinde dictū est quasi flori
Iuuenal. odor pueniret ad mortui sensum. Iuuenalis dijs maiorūym
 bris tenuē z sine pōdere terrā spirātesq; crocos z in vna ppe-
 tuū ver. i. vernos flores. Rides ait) inducit Persius quēpiā
 qui poetę illi; q̄ tantopere laudatur partes tueatur. Ait ille
 poetę defensor. Rides) scilicet o Persi. Et indulges nimis)

*buere la
 p rōnūciau
 don y p rōnū
 i mal*

idest das operam. In aribus vnctis) idest subsannationib⁹ hoc
est rōchis nos suspendendo: vt ait Horatius. nalo suspendis
adunco. An erit) subaudi quispiam. Qui recuset) idest neget.
Velle meruisse os populi) idest laudes meritas a populo
consequi. Et qui locutus digna cædro) idest eternitate: cædro

Naribus indulges. an erit qui velle recuset
Os populi meruisse? & cædro digna locutus
Liqre nec scōbros metuētia carminia nec th⁹?
Quisquis es o mō quē ex aduerso dicere feci:
Non ego cum scribo: si forte quid apti⁹ exit:
Quādo hęc rara auis est: si qd tamē apti⁹ exit:

riē sentirēt idq; cædr⁹ præstat. Mart. ad librū suū cædro. nunc
licet ambules perunct⁹. ⁊ Horati⁹. speramus carminia fingi
posse linienda cædro. Vnquere) subaudi neget post mortem.
Carminia nec metuētia scombros) pisces saluos ex genere
halecum: qui acetarijs chartis inuoluti vēdebātur: in quos
vſus damnabantur chartę inutiles. Martialis ad librum
suū. nec scombis tunicas dabis molestas. Nec thus) idest
vnde fiant cuculli: in quibus inuoluitur thus. Martialis
idem ne thuris piperis ve sis cucullus. est autem cucullus
charta in speciem cuculli formata: hispane dicitur alcartam.
Quisquis es) alloquitur illū quē induxit partes ambitiosi
poetę tuentem. respondetq; ad illud quod dixit: an erit qui
velle recuset: fateturq; se nō ab humanitate alienū: vt si quid
recte fecerit: recuset laudari: sed q; nō in eo debet cōstitui finis
benefactorū operum: sed in rei recte factę cōscientia. Dicit igitur.
O tu quisquis es quē feci) idest finxi. Dicere ex aduerso)
idest mecum disputātem: subaudi intēde rationi mee. Ego
non metuā laudari) idest non fugio laudes. Si cum scribo)
idest aliquod opus cōpono. Aliquid exit aptius) idest aliq; b
carmen concinnius ⁊ elegantius prouenit. ⁊ per parentesim
interponit. Quando hęc est rara auis) idest raro cōiungit ali-
quid perfectū posse fieri in quouis genere: quemadmodum

Horatius

Suf ponde
na f. ad ut e
me
ja

ille habet
os populi
Luc; dignus
Coculus. For
mudim dca

Martialis.
Horatius.
Coculus. i. a
ca. tazales
de exo
Martialis.

Martialis.

ille est
Martialis coculus
aquil est coculus
Martialis coculus

Iuuenal. phœnix est rara avis aut cigno niger Iuuenalis. rara avis in terris nigroq; simillima cigno: deinde repetit si qd tamen aptus exit. Iuuenalis. Rara avis in terris nigroq; simillima cigno: deinde repetit: si quid tamē aptius exit. Necq; em̄ fibra est mihi cornea). i. nō habeo p̄cordia adeo dura: vt non tan gar laudis

cupiditate: Laudari metuā: neq; em̄ mihi cornea fibra ē

elelele p̄sertim il: Sed recti finemq; extremumq; esse recuso

la q̄ virtutē Euge tuū: & belle. Nā belle hoc excute totū:

sequitur: itaq; Quid non intus habet? Non est hic ilias acci.

ymbra corp: fibra nā E bria veratro: non si qua elegidia crudi *indige*

q; dicitur q̄ Dictarunt proceres: non qcquid deniq; lectis

sanies. i. im *non sunt hic.*

perfectus sanguis per corp⁹ diffunditur: sicut sanguis per ves

nas: spirit⁹ per arterias. sed peculiariter fibre de iecore dicun

tur: vbi sunt cōplures huiusmodi meatus. Sed recuso) idest

nego. (Euge tuū: & belle) aduerbia sunt applaudentis alicui

poete: vt infra euge poeta: & Martial. Efecte grauit̄. cito.

nequiter euge. beate. Ergo euge tuū: & belle) idest tuas istas

laudes. Nego esse finem recti & extremū) idest vltimū & sum

um bonum ad quod omnes tuos labores referre debeas:

ac si dicat nō in eo cōstituere debes fructū vigiliarū tuarum

vt ab alijs lauderis: sed vt cōscientia recte facti operis fruas

ris. Nam excute totū hoc belle) idest examina istas laudes:

et est sumptū a saccis: quos excutim⁹ vt sciam⁹ quid intus

cōtinent. Quid non intus habet?). q. d. plenū est adulatione

atq; misera ambitione. Nō est hic ilias) sensus est in carmin

ibus meis nihil tale est: quod plausus & vulgi acclamatio

nes expectet: quod alij poete aucupari solēt. Nō est hic ilias

acci) tale quidam quale in poemate accij poete qd ilias hoc

est de bello troiano inscribitur. E bria veratro) idest plena hel

leboro quo se purgabāt: q̄ subtile aliqd opus scripturi erant:

hoc se carneades purgavit cōtra stoicos disputatur⁹. Et non

sunt hic elegidia. Si qua elegidia crudi proceres dictarunt)

idest elegie: nā elegidion diminutiū est ex forma greca pro

Martial.

parua elegia. Et proceres crudos appellat/qui ppter nimis
 studiū laborantes cruditate stomachi nō bene cibos concoq̄
 bāt. Et nō est hic. Quicquid scribitur in citreis lectis) idest in
 tabellis ex materia citri arboris p̄ciosa in qb̄ soli proceres
 solent scribere. Ex citro autē tabellas p̄ncipib̄ fieri solitas

etiā homes
 Scribit̄ in citreis. Calidum scis ponere sumē: r̄ scribit in
 Scis comitē horridulū trita donare lacerna: fabula bel
 Et verū inquis amo: verū mihi dicitō de me: lerophon
 Qui potē vis dicam: nugaris: cū tibi calue tis: quādo
 ad lyciorū regem mi

sus est: in disticho Martialis. Cui lēna est pugillares citrei. sc̄s
 cta nisi in tennes essem ligna tabellas: essem libyci nobile
 dētis opus. Calidū scis) sensus est: nō posse fieri vt hic sciat:
 qua opinione sit ap̄d alios: cū munerib̄ p̄corrupterit clien
 tes et amicos: q̄ verū illi dicturi erāt. Scis ponere) sc̄s in coe
 na conuuiis. Sumē calidū) q̄d salebatur ex porce p̄ncipare
 papillis: res in maximis delicijs apud Ro. Martialis. de su
 mine esse putes: nondū sumē sic vberē largo effluit et viuo la
 cte papilla tumet. Et scis donare comitē horridulū) idest fri
 gore hoirentē. Lacerna trita) idest veste lōgo vsu cōsumpta.
 Et postea q̄ id fecisti. Inquis amo) blādiētis est sicut et ama
 bo. Martialis dic verū mihi marce dic amabo nil est q̄d ma
 gis audī libenter: vero verius ergo quid sit audī: verū atice
 non libenter audis: dicitō mihi verū de me: idest de carmini
 bus meis. Quipote) idest quomodo est possibile dicitibi ve
 rum: cum amicos p̄corrupteris. Vis dicā) subaudi verum
 ego qui non sum corruptus tuis muneribus. Nugaris) idest
 nugas agit: hoc est nihil: nam illud est nugari. Cū o calue
 idest o senex: vt supra tum vetule. Aqualicū) pinguis) idest
 venter in quem sordes cōfluunt: sed hic pro ventris abdomi
 ne ponitur. Extet) idest promineat et protēdatur tibi. Sesquis
 pede) idest pede et dimidio: vt sesquimensis: sesquimodi: vi
 de et sesquialtera p̄portio arithmetics dicta: quod aliq̄s nu
 merus contineat aliū et ei dimidiū: vt sex: quattuor et duo.

Plinius. Propenso (idest propendēti: et alludit ad illud quod Plinius in historia naturali scribit: minus ingeniosos esse quibus ventus est pinguis. O iane) sensus est: miseri sunt homines qui sic decipiuntur ab ijs qui illos debuerant veritatis admonere: cum absentes et post tergum ab alijs irrideantur: ianus autem fo-

lix q̄ in oc- *propenso*
cipitio quo Pinguis aqualicul⁹ propenso sesquispede extet.

q̄ habet o- O iane a tergo quem nulla ciconia pinsit:

culos: neq̄ Nec manus auriclas imitata est mobilis albas:

illi possit il- Nec lingue quantum sitiatis canis appula tantū.

ludi. O iane Vos o patricius sanguis quos vivere fas est:

ne) subaudi- Occipiti caeco posticæ occurrite sannæ.

di te appel-

lo foelicē. Quem nulla ciconia) idest manus formata in speciem ciconie. Pinsit) idest tridit et percutit: nam pinsere apud antiquissimos erat pistillo frumenta in mortarijs contundere: ut ex ea farina pulvis facerent: postea vero pinsere ad panis faciendi rationem translatum est. A tergo) ab occipitio fieri ijs quos illudimus: per quos intelligimus eos qui non curant quid de se absentibus dicatur. Nec manus mobilis) idest a tergo quoq̄ agitata. Imitata est auriclas albas) idest asininas quę pilos habet albos in parte interiori: unde

Quintus. Quibus. xi. meta. de mīda cui apollo aures asininas dedit. vili-
liscq̄ alben-
lib⁹ implet: instabilesq̄ illas fecit et dat posse mo-
veri. Nec tantum lingue) subaudi exerte profertur tibi a ter-
go. Quantū canis appula sirit) idest quantū in siti canis ap-
pula linguam exerit. Apulia nāq̄ sirculosam appellat Ho-
ra. hoc est inaquosam et aquis carēte. Vos o patricius) sed
esto inquit alij versentur in hoc errore: atq̄ sui ignoratione.
o vos sanguis patricius: idest vos romani qui originē a pa-
tribus hoc est senatorib⁹ trahitis et est nominati⁹ pro voca-

Horatius.

Vergilius. Vergi. vi. cū. Sanguis me⁹ (quos est fas vivere) idest
immortales esse. Occurrite sannę posticę) idest subsannatiōi
quę post tergū vobis sit. Occipiti caeco) quasi dicat. cum in oc-
cipitio oculos non habeatis: prouidete ne post tergum hoc

*exerit
H.G.
ap. Plinius*

Prima.

est absentib⁹ vobis detrahatur. Quis populi) ſ̄ba sunt poe-
te ambitioſi cōſulentis amicū: quid populus de illo ſentiat.
Quis populi ſermo eſt) ſcilicet de me? Quis enim) reſpōdet
amic⁹ adulator. Quis enim ſubaudi eſſe debet ſermo de te:
niſi id quod eſt ſcilicet, Carmina) tua. Hunc demum fluere)

facilia eſſe:

Quis ppli ſmo eſt? q̄s eſt niſi carmina molli
Nūc demū numero fluere: vt p̄ læue ſeueros
Effundat iūctura vngues. ſcīt tendere verſum
Non ſecus: ac ſi oculo rubricam dirigat vno.
ſiue opus in mores. in luxū. in prādia regū:
Dicere res grandes noſtro dat muſa poetæ.
Ecce modo heroas ſenſus afferre videmus:

cū āre bac
oīm altoꝝ
poetarū ſue
rint dura.
(nunc molli) i deſt ver-
ſu facili et
ſuaui: et vt
oſtēdat car-

Latomus
i. Cante
endere

minis equalitatē ⁊ pulchram deductionem: vtitur duabus
translationibus: altera que ſumpta eſt a marmorarijs: qui
excudunt quadrantq; lapides ad amuſſim: ita vt iunctura
non appareat ideo dicit. Ut iunctura: i deſt verborum coag-
mentatio. Effundat: i deſt non admittat. Ungues ſeueros: id
eſt quātūvis rigidos ⁊ acutos. Per læue: i deſt per iūcturam
in qua nō eſt rima: aut quicquā hians aut prominēs. Læue
enim per diſphthongō planum terſumq; ſignificat. Scīt ten-
dere verſum: Altera translatione vtitur ſumpta a fabris li-
gnarijs. et ſunt ſ̄ba adulatoris. Jam nō ad ipſum poetā am-
bitioſum ſed ad alios de illo. Nam a ſecūda perſona tranſi-
uit ad tertiam. Scīt tendere verſum: i deſt dirigere ⁊ ordina-
re. Nō ſecus: i deſt nō aliter. Ac ſi dirigit rubricā: i deſt lignū
ad rubricę lineā. Vno oculo: id enim fabri lignarij faciunt: vt
explorent an materia ſit recta. ſiue opus: Ordo eſt: Muſa
dat noſtro poetę dicere res grandes: ſcilicet in ſtilo ⁊ in mate-
ria. ſiue opus: ſubaudi illi⁹ ſit. In mores. in luxū: qđ vtrūq;
ad poetā ſatyricū pertinet. In prandia regū: forte ad tragoe-
diam de atreo ⁊ thyeste alludit: de qua infra in quinta ſatyra
ſi quibus aut progne: aut ſi quib⁹ olla thyeste feruebit. Ecce
modo: in eos poetas inuehitur: qui cū parua neſciant deſcri-

Ausonius.
Martialis.
Iuuenalis.

bereres magnas et heroicas aggrediuntur: inserentes quaedam
graeca suo poemati: quemadmodum Ausonius frequenter. Mar-
tialis et Iuuenalis raro. Ecce inquit. *Uidemus* modo quos-
dam poetas. Solitos nugari graece (id est qui graeca quaedam
verba et sententias suis carminibus inserunt. aut graeci. id est
ad morem

graecorum. *Et Nugari solitos graece: nec ponere lucum
ferre sesus* Artifices: nec rus saturum laudare: ubi corbes.
heroas) id est Et focus. & porci. & fumosa palilia foeno. *ap*

est sententias carminum heroico
Unde remus: sulcoque terens dentalia quinti: *un*

conuenientes. *Hec artifices* (id est peritos. *ponere*) id est ad
describendum. *Lucum. i. siluam aliquam sacram.* Nam lucum semper
persequitur consecratio: etiam in sacris litteris. *Horatius* in poes-
tria. *purpureo late qui splendeat vno et alter assuitur panno:*
cum lucus et ara dianae describitur. *Hec artifices ponere rus sa-
turum* (id est omnibus refertum quae ex agro proueniunt. *Ubi*)
id est in quo rure siue ruris villa. *Sunt corbes*) exceptorii mes-
sium et uarum. *Et focus*) locus ubi acceditur ignis. *Et porci*) al-
tiles scilicet et cohortales. *Et palilia*) festa de palis de pastor-
um: in quibus ut historici tradunt Roma condita est: hoc est quae

Quintus.

admodum dicit Quintus in quarto fastorum decimo kalendas
masias. *Fumosa foeno*) quae pastores in festis deae palis: ex foeno
pyras faciebant: illasque transiliebant. *Quintus. moxque per
ardentes stipule crepitantes acervos transicias celeri strenua*

Tibullus.

membra pede. et Tibullus ille leuis stipule solenes porci acervos
uos accendit: flamas transilietque sacras. Unde id est a quo rure
siue pallibus: remus filius maris ex illa silua gemellus cum
romulo fuit: ac per hoc significat omnem nobilitatem romanam
ex pastoribus fuisse propagatam. *Et tu o quinti subaudi fuisse.*
*Hic fuit. L. quintus cincinnatus: qui dictator. Q. minutium consulem
in algido monte obsessum a volcibus expeditum: quo negotio
intra. xvj. dies confecto ad rem rusticam rediit. Terens den-
talia sulco* id est atterens vomerem arando qui in aratro dentalia
optatur: unde et seranum cognominatus est. quoniam quo tempo-

re venit illi nūcius q̄ erat creat⁹ dictator: serebat agrū. *Vergili⁹.*
gill⁹. vi. cñ. z te sulco ferane serentē. Cum) idest quo tempore.
Uxor) ea cerelia vocabatur. Sidonius apollinaris est autor sīdo. apol
 si te inquit tantū cincinnati dictatoris vita delectat: cerellam
 ducito quę boues iungat. *Trepida. i. festina. Induit dictatur*

Quā trepida aē boues dictaturā iduit vxor: *gnia dictaturā idest ista*
 Et tua aratra domū liCTOR tulit. Euge poeta. *toz. (ante*
 Est nunc brysci quem venosus liber acci: *boues) q̄b⁹*
 Sunt quos paciuius: & verrucosa moretur *siuctis ara-*
 Antiope ærumnis cor luctificabile sulca. *bat. Et li*
cto:). i. via-
toz q̄ attur

lit illi nunciū dictaturę. Tulit domū tua aratra). i. retulit in
 domū tuā: cū neq; famulū neq; seruū haberet. erant autē lis
 ctorez qui p̄ferrebant insignia magistratū. Euge poeta)
 cum ironia legendū est. q. d. ego nescio cur debeas poetę nos
 minē gaudere: cū nihil tale describere scias. Est nunc brysci)
 eos reprehēdit q̄ admirātur poetaz antiq̄ssimos eosdēq; imi
 tatur: cū recētozes cōtemnāt. Est nūc) subaudi aliq̄s. Quē li
 ber venosus) idest turgid⁹ z inflat⁹: q̄b in carmine vitiosum
 est. Acci p̄ acti) poetę antiq̄ssimi z qui iā inter obsoletos cō
 parātur (z) pete ab inferiorib⁹. Moretur idest detineat. i. sunt
 q̄ illū admirētur: nā ea quę miramur detinent nos. Brysci) a
 baceho q̄ dicit bryse⁹ cognominati. poetę autē in tutela bac
 chi z appollinis sunt. Sūt) etiā subaudi quos Pacui⁹ poe
 ta etiā antiq̄ssim⁹ scriptoz tragœdarū ex brūdusio italie vr
 be. Et antiopaverrucosa). i. tragœdia Pacuij q̄ inscribitur
 antiopa citaturq; a *Licerone* in primo de finib⁹. z a *Piscia*
 no: z *Marcello* cōplurib⁹ in locis quā verrucosam appella
 uit. idest asperam et inq̄ualē: quod ad poematis vitupera
 tionem spectat: sicut econtrario molle atq; deductū carmen
 ad laudem. Fuit autem antiopa nictet regis lesbiozum filia:
 ex qua cum *Suppliter* zethum z amphionē procreasset: a ly
 co eius coniuge atq; *Thebanorum* rege repudiata est: atq;
 in illius locum dirce superinducta. quę cum diu antiopā in

*Habitu
 Dicitur
 Exercere
 brysci
 hanc
 quod
 p̄ter
 f.*

*Pacui⁹.
 Cicero.
 Piscia
 nus.
 Marcell⁹.*

non deferebat

suspitionem pellicatus verasser: tãdem a gemellis: quos ex
 loue antiopa pepererat in vltionem matris equis indomitis
 alligata atq; distracta est. Fulta cor luctificabile: idest habes
 cor luctuosum fultum ⁊ sustentatum. Verumnis: idest labo-
 ribus: quos sub pellice passa est. hic versus aut est **Pacuij.**
 aut ex illis

Pacuij.

verbis for- **Hos pueris monitꝝ patres infundere lippos**
 matus: a **Cũ videas: quis ne vnde hec sartago loquedi**
Persio ve Venerit i linguas? vnde istud dedecꝝ? in quo
 ro. nũc in- **Trossulus exultat tibi per subsellia læuis?**
 terpositus: **Nonne pudet capiti nõ posse pericula cano**
 vt ostendat **Pellere: qn tepidũ hoc optes audire deēter?**
Pacuij
 duriciã va

stitatemq; in carmine. **Hos pueris:** sensus est cũ filij patres
 audiant poetarum veterũ carmina laudantes: et ipsi quoq;
 talia admirantur: talesq; euadere laborant. **Cum videas pa-**
 tres lippos: idest in iudicando de authoribus cecos. **Infun-**
 dere hos monitus: idest instillare talia p̄cepta. **Pueris: idest**
 filijs suis. **Quis ne?** quasi dicat non est necesse querere: cũ
 ratio sit in promptu. **Hec sartago loquendi: idest lingue stris-**
 dor: qualis ex sartagine cum aliquid frigitur sonat. **Venerit**
in linguas: idest in sermonem filioꝝ. Et istud dedecus: idest
 ignominiosum ⁊ turpe dicēdi genus. **In quo trossulus: idest**
 eques romanꝝ. hoc est ordo equestris. nam equites aliquan-
 do sunt trossuli appellati a trossulo thuscię oppido expugna-
 to. author est **Plinius** libro trigesimo tertio naturalis hysto-
 rię. **Læuis: glaber et depilatus. significat autem illos esse vis-**
 ros molles ⁊ effoeminatos quibus talia placent. **Exultat ti-**
bi idest applaudit ⁊ fauet tibi clamoribus. **Per subsellia: in**
quibus auditores sedent poeta recitante. Iuuenalis. sed cũ
fregit subsellia versu. Nil ne pudet: sensus est: cum sis senex
 non pudet te esse incautum ⁊ imprudentem: vt nescias quid
 sequi aut vitare debeas? **Nil ne pudet: quasi dicat pudendũ**
 est in sene presertim: nam in puero veniã meretur hic error.
Non posse pellere pericula: idest rem in qua de sanę pericu-

Plinius.**Iuuenal.**

Prima.

to agitur. Capti cano: idest a capite senili. Quin optes: idest
 q non optes. Audire hoc decenter: idest has adulatorū et ap
 plaudentiū tibi voces. sunt autē applaudendi aduerbia des
 ceter. euge. belle. et apud Martiale sophos. Lepidum decem Martia.
 ter: idest laudes frigidas quippe q non respondent meritis

Fur es ait pedio. pedius quid? crimina rasis
 Librat in antithetis doctus posuisse figuras.
 Laudat. bellū B. bellū hoc? an romule ceues?
 Me moueat qppe: & cātet si naufragus affem

tuis verq
 ruti. Fur
 es ait pe
 dio: supra
 in poetas:
 nūc in eos
 inuehit: q

in causis iudicialib9 omissis probationibus et argumentis
 in quibus tota victorie causa consistit: cōferunt se ad exorna
 tiones atq; figuras: et quos appellāt colores rhetoricos. Ait:
 subaudi accusator. Pedio: quē furti accusat. nā constat pediu
 quēdam sub nerone a cyrenensibus furti vel potius sacrile
 gij accusatū. Pedius quid: subaudi respondet ad hāc accusa
 tionem. Crimina rasis: verba sunt adulātis pedio: aut illum
 apud ceteros laudātis. Librat crimina: idest pedius crimina
 obiecta rependit et cōfutat. In antithetis rasis: idest figuris et
 exornationib9 puris. nām antitheton quod interpretatur cō
 trapositū. figura est qua cōtraria inter se opponūtur. vt dies
 nocti. lux tenebris. pedius inquā. Doctus posuisse figuras:
 cū potius argumentis se debuerit defendere. Laudatur: scilicet
 is qui se ita defendit. Bellū hoc: subaudi est et pulchre di
 ctum. Bellum hoc: cū indignatione proferendū est. nā trāscit
 tur incandesctq; Persius in eū: qui tam impudenter assen
 tatur. itaq; illius verba frat9 repetit. An romule ceues: idest
 o Romane. nā primitiuū pro deriuato posuit. Ceues: idest
 adularis: est autē proprie ceuere in viris quod crissare in fo
 minis: hoc est cū coeunt nates motitare. sed qā canes cū adu
 lantur: clunes mouēt et caudam: accepit ceuere pro adulari.
 Men moueat: laudabat adulator: ambitiosa oratoris orna
 menta: nūc dicit se non magis moueri ad misericordiā pos
 se huiusmodi oratione: quā si naufragus multis et compositis

Antithe
 ton.

Satyrā.

tis verbis emendicaret stipē. Si naufrag⁹ cātet assem) idest cantando mendicet. hoc est p̄meditatis precibus misericordiam querens. Men moueat) pro me ne flectet ad misericordiam. Et protulerim illi assem) quasi dicat neq; me mouebit neq; illi assem dabo: q; qui huiusmodi oratione vititur nō dolet: et quē

admodum Protulerim: Cātas cū fracta te in trabe pictū in poetica Ex humero portas. verū nec nocte paratū Horat. scribit: si vis Plorabit: qui me uolet incuruasse querela. me flere Sed nūeris decor est: & iūctura abdita crudis dolēduz est Claudere sic versū didicit: berecynthi⁹ atys.

Horatius

ironia

ninen

iuena

Juuenal.

primū ipsi tibi. Et cum portas te pictum in trabe fracta) idest in tabula in qua naufragium euasisti. Ex humero) idest in tabella picta ex humero pendēte. Cātas) idest perinde est ac si cantares: quia nihil opus ad misericordiam moueretur. Uerum) pro sed. Qui uolet incuruasse me querela) idest inclinare me ad commiserationem sua infortūitate. Non plorabit) idest plorando narrabit. Paratum nocte) idest p̄meditatum nocte hesternā. hoc et in arte rhetorica precipitur ne oratio uideatur elaborata. sed si quid tale sit: lateat artificium. Sed numeris) diceret quispiam in excusationem poetarū: quos pauloante Persius de turricula reprehendebat: nō nihil est o Persi quod de poetis dicebas: sed in hoc sunt laudandi quod. Iunctura est abdita) idest abscondita et quę oculis perspicere non possit et perstat in translatione illius quod supra dixit: ut per leue seueros effundat iūctura unguis. Nusmeris crudis) idest uerbis siue pedibus quos ego fateor esse seudos. Ad quod respondet Persius dicens. Immo. Didicit claudere versum sic) et subdit carmina alicuius poetę sui temporis: est autem claudere versum qualibuscūq; uerbis: adhibita tantum syllabarum quantitate uersum componere. Horatius pri. sermonum neq; enim concludere uersum dixeris esse satis. Berecynthius atys) clausula est ut diximus alicuius inepti poetę. Fuit autem atys. puer: quem

Horatius

mondu...
no deo...
fo...
ph...
o...

Prima.

cybele deorum mater in delicijs habuit: quem cum depre-
hendisset in sangaride nympa furore immisso sibi ipsi ges-
titalia secuit: unde est deum matris sacerdotum origo. Be-
recynthius autem a berecyntho mōte et vrbe phrygię vbi pes-
culariter cybelle colebatur atys dictus est.

Et qui ceruleum dirimebat nereia delphin.

Sic costam longo subduximus apoenino.

Armavirū: nōne h̄ spumofū & cortice pigūf

Vtramale vetus p̄grandi subere coctum:

leum) hoc

quoq; car-

men alicu-

ius poete

reprehen-

dit. Loq;

tur autem

diuide fecit

mare

fortasse de delphino: qui arionem metymneum seruavit:

aut de delphino qui nuptias neptuni et amphytrites cons-

titauit: ex secundo libro fastorum Quidij. Dirimebat) idest

natans sulcabat. Nereia ceruleum) idest mare cuius color

est ceruleus. Sic costam) et hoc alterius siue eiusdem poe-

te carmen est in quo dicebatur: quo pacto ex apoenino ab-

scissa est pars que in sciliam insulam recessit quod omnes

poete hystorici atq; cosmographi predicant. Subduximus

costam) idest poete nostri dicunt subductam fuisse costā: hoc

est latus. Apoenino longo) idest qui ab alpibus ad rbergiū

brutorum vrbe per mediam Italiam quasi dorsum quod-

dam porrigitur quod tractus spacium continet ad quingens

ta milia passuum. Sic sic autem dixit: idest pari ineptia. Er-

ma virum) satis licenter Persius in Vergilij carmen inue-

bitur: vt inflatum nimis: et a quo multum possit detrabi:

nec mirum si ne Vergilio quidem parcat: cum satyrici pro-

patum sit: vt dum risum excutiat: non hic cuiquam parcat

amico. Nonne hoc spumofum) idest inflatum et inane quasi

spuma. Et vt ramale vetus?) sunt autem ramalia rami inu-

tilies ex arboze decissi. Quidius octauo metamorphoseos

Quidius.

uos fecit mare in lano

hoc legendum est cobi et laxa
esto et se de leor con pda man Satyra

horridum est et corbice d
esto se de leor con musti

Theodo-
rus gaze.
Horatius.
Plinius.

haliphens dicitur. Theodor⁹ gaze falsi cortice interpretatur
habet enim corticē quasi nitri aut falsuginis exiccate. Sunt
qui legāt pro pegrādī vegrandi auctoritate porphyronis et
rātis hūc versum in primo libro sermonū Horatij: sed quod
exponūt vegrandi pro nō grādī. non placet: nā et si Plinius

*in
ingain galem*

hāc arborē
minimā et se dicit: hoc
dicit cōpa
ratione ad
alias glan

Quid nā igit tenerū: ac laxa ceruice legēdū ē
Torua mimalloneis iplerunt cornua bōbis.
Et raptum vitulo caput ablatura superbo

Plinius.

diferas sed in suo genere intelligit Persi⁹ valde grandē: ac
si dicat antiquā nā ve particula modo auget modo minuit:
quid q² et sup alias glandiferas aut superat aut exequat etiā
Plinij auctoritate: suberis inquit cortex tantū in fructu pēs
crassus ac renascēs: atq; etiam in denos pedes vndiq; expla
natū. Quid nā igitur. Sensus est: nulla ratio est cū carmina
ipsa cruda sint et dura: qualia sunt quę sequūtur quattuor: cur
debeāt molliter et delicate pronūciari. Quid nā igitur: id est
cur nam. Legendū est: id est legere oportet carmina q̄ sequun
tur. Tenerū: pro tenere et delicate. Et ceruice laxa: id est flexa
ad vocē extenuandam. Torua mimalloneis: cuiuscūq; poete
sunt hi versus duri profecto et turgidi sunt: describūtur autē
in illis sacra bacchi. Implerūt: subaudi bacchi comites et sa
cerdotissē. Cornua torua: id est terribilia siue sint cornua in
buccinas formata siue tube flexi eris. vt dicit Ouidi⁹ quarū
erat vsus in sacris bacchi. Iuuenalis et cornu pariter vinoq;
ferun ī menades. Bōbis: sonis nomine tracto ex sono tubas
rū. Mimalloneis: id est baccharum quę mimalloneę dicūtur
ab imitando. Ouidi⁹ de arte. ecce mimallonides sparsis per
terga capillis. Et bassaris: baccha id est bacchi sacerdos di
cta a bassareo: quōd est vnum ex bacchi nominib⁹. Ablatura
caput sectū: profecandū et amputandū. Vitulo superbo: vt
detur tangere fabulā de agave: quę per furore in sacris bac
chi filio pētheo caput auulsit: putās esse vitulū: aut sicut Ovi
dus. iij. metamor. scribit apū auulsum inquit caput digiris

Iuuenal.

Ouidius.

complexa cruentis clamatio comites: superbū autē appella-
uit: quia p̄theus bacchi sacra cōtēpsit. Et menas: sacerdos
itē bacchi. Flexura lyncem: idest currū bacchi quē lynces ti-
gresq; trahūt: quę animalia in bacchi tutela sunt. Corymbis:
idest hederis quib; pro lozis vititur: nā corymbi sunt hedera;

Bassaris: & lyncē menas flexura corymbis.

Euion ingemnat: reparabilis affonat echo.

Hęc fierent: si testiculi vena vlla paterni

Vitueret in nobis: summa de lumbe salua *et*

Hoc natat in labris: & in vdo est menas atys.

Nec pluteū cedit: nec demorsos sapit vngues.

Sed quid opus teneras mordaci radere vero

ri racemi.

Ingemi-

nat euion:

idest repe-

tit nomen

bacchi: qđ

interpretat

tur bon; fi-

lius. Echo

reparabilis:

idest vocis repercussio: & repetit & reparat voces semel ex ore
emissas. Affonat: idest ad voces baccharū resonat. Echus fa-
bula ex. iij. meta. petēda est. Hęc fierēt: idest tales versus fras-
ta et parū virili voce pronuntiarentur. Si vlla vena testiculi
paterni: idest virilitatis a patre acceptę. Vitueret in nobis: id
est vigeret. q. d. nunquā id facerem. Hoc de lumbe: idest opus
eneruatū et sine virib;: quēadmodū animalia lumbi fragto
delūbata. Natat idest voluitur et versatur. In labris & sum-
ma salua: q̄ necessaria est ad tēperanda organa plectra; lin-
guę. Et menas & atys: idest fabule de baccho & cybele: in qui-
bus crebra fit mētio de menade et aty: aut cū venit pronun-
ciando ad hęc ipsa nomina. Est in vdo: idest versatur in ore
humido: vnde Vergili; vocē vda appellauit. Nec pluteum
cedit: carmē quod tā opere laudatur qđq; tā molli ac tenera
voce pfertur: quale sit ostēdit dicēs q̄ nec cedit pluteū: idest
non percutit armarium vbi libri reponūtur: & cui scriptores
incūbunt: solent enim q̄ cōponunt aliquid ex ingenio suo: si
illis ex sentētia res nō succurrūt: impingere chartas & allide-
re scrinijs. terre. pariet: qđ est signū maxime curę ac diligen-
tię. Sed hoc carmen cū fieret nihil tale est passus. Nec sapit
vngues demorsos: idest nō p̄ se fert diligentia emendatio;

semper in ad o

tibi menas et all

bos fori on me

ti rudo

ille habet au

culas teneras

a quel correfe

ille habet au

culas durissi

mas. a quel

no se corde

Sapientia

ue

nis: solent enim poetę cogitabūdi ungues rodere: barbā fr̄s
care: caput scalpere: ⁊ res huiusmodi facere q̄b̄ significatur
Horatius vni tantū componēdi carminis studio esse intentos. Horati⁹
et in versu faciēdo sepe caput scaberet: viuos et roderet un-
gues. Sed quid op⁹ iam inde ab initio operis dubitare coe-

mira quae

qui ex ten m

Sivy

noo/ J'en

entrayard

pit Persi⁹
an satyram Auriculas: vide sis: ne maiorum tibi forte
scriberet: Limina frigescent. sonat hic de nare canina
nūc nō ad Littera. per me equidē sint oīa protin⁹ alba.

stāriam re- *digo, quēda qui ad eam te loquimur*
dic: sed tamē in eo perstat: vt satyrā scribat. Dicit igitur ad se-
ipsum loquēs: aut monitorē suū inducit secū loquētē. (Sed
quid opus) idest quę necessitas cogit te: Radere) idest p̄strin-
gere et violare: vt infra pallētes radere mores doctus. (Au-
riculas teneras) idest hominū effœminatorū mores quorū
reprehensionē non libēter audiūt. Vero mordaci) idest veri-
tate: quę amara est et pungit: vt infra mordaci lotus aceto.
Vide sis) idest caue si vis. sis enim in si vis resoluitur apud
comicos sepe quemadmodū capsis in cape si vis Cicerone
Quintilianoz auctorib⁹. Ne limina maiorū) idest portionū
quos tu carminibus insectaris. Frigescent tibi) idest sint tibi
frigida et mortifera. Horatius secundo sermonum. malos
rum ne quis amicus frigore te feriat idest morte quę ab esse-
ctu frigida est. Vergilius quarto gneidos. et cū frigida mors
anima subduxerit artus. Hic) idest in satyra quam scribis.
Littera sonat de nare canina) idest. r. littera frequens est: quā
ringentes canes exprimunt: quorum est proprium ritari. sis
guificat autem non posse fieri quin scriptores satyrarum ris-
centur cum illis quos offendunt suis carminibus. Per me
equidem) perterritus his comminationibus Persius: dicit
se nolle in quemplam scribere. Per me equidē inquit) idest
quantum ad me attinet. Protinus) idest deinceps. Omnia
sint alba) idest nemo infamia denigretur a me. sicut ecōtra-
rio nigra dicuntur vitiosa. sic infra: quęq; sequenda forent et
quę vitāda vicissim: illa pu⁹ creta mox hęc carbone notāda.

Cicero.

Quintilia.

Horati⁹.

Nil moror (id est nil amplius hac de re delibero. **Euge**) sibi ipsi
 fauet: quod tale consilium coeperit de non scribenda satyria.
Omnes etenim) sensus est omnia que paulo ante reprehens
 dere volebam iam volo admirari et laudare. **Etenim** vos omnes
 res eritis mire) id est admirabiles et laudande ac si dicat: iam

Nil moror. euge: oēs ~~etiam~~ bñ mire eritis res. illis detra
Hoc iuuat. hic inquis veto quā faxit oletū? ham. quin
Pinge duos angues. pueri loc⁹ est sacer. extra potius il
Meite. discedo. **Secuit** lucillus urbem: bus profes
 quar. **Hoc**

iuuat) id est delectat me facere: an potius vos o romani au
 dire. **Hic** inquis) ad monitorē suū dicit **Persius** (ā cōsiliū
 tuum sequor. et repetit illi) verba dicens. **Inquis**) id est dicit
 mihi o monitor. **Ego** veto quisquā faxit oletū) id est rē olidā
 et fetidā. hoc est sterc⁹ siue urina. **Et** est pprie oletū locus in
 quo excrementa corporis deponim⁹. quod et olenticetū dicit.
Hic) id est in loco sacro. est nāq; sensus: vitia hominū q̄ saty
 re materiā p̄bent: quasi rem sacrā non esse tangendam ab
 homine prophano: et sumit translationem a locis sacris: in
 quibus ponebantur signa quedā consecrationis ne prophe
 narentur. **Pinge duos angues**) per quod intelligimus locū
 esse genio consecratū: qui sub anguis specie plerūq; visēbat.

Vergilius. v. **enēidos.** incertus genium ve loci/samulum ve
 parentis esse putet. **O** pueri: et hęc quoq; inscriptio pietis an
 guibus addēda est. **O** pueri meite extra: subaudi hunc locū:
 quia **Sacer** est: sic et nostro seculo fit: ut imago diui **Antonij**
 aut crucis dominicę pingatur in locis vbi oletum fieri ve
 tamus. **Discedo**: verbum est **Persij** dicentis se velle sequi
 consilium monitoris ne faciat oletum in loco sacro. id est ne
 scribat satyrā in qua hominū vitas sit cōtaminatur⁹. **Secuit**

Lucillus: pro altera parte propositę deliberationis exemplo **Lucillus** p
Lucillij et **Horatij** dicit se velle omnino satyrā scribere. **Lu** m⁹ apd la
cillus: q̄ prim⁹ vt dixim⁹ apud latinos satyrā scripsit. **Secuit** tinos saty
urbē: id est romanos dicitur et salib⁹ suis carpsit et laceravit. rā inuenit

omne

facere delectam
concupiscereseca 16. Rex
hendex

Vergilius.

Lucillus p

m⁹ apd la

tinos saty

rā inuenit

Horatius. Te lupte: te muti: subaudi in primis secuti. nã in lupũ quẽdã
 et mutiũ præcipue inuectus est lucillio de quibz. Hora. ij. ser.
Iuuenal. sscq; lupo cooperto versibz. de mutio Iuuenalis. qd refert de
 ctis ignoscat muti an non? Et fregit genuinũ: dentẽ illũ in
 ordine no:

uissimũ no Te lupte. te muti. & genuinum fregit in illis.
 uissimeq; Omne uaser vitium ridenti flaccus amico
 natũ quez Tangit & admissus circum precordia ludit
 sapientiẽ Callidus excusso populũ suspendere naso:
 molarẽ hi- Mẽ mutire nefas: nec clã: nec cũ scrobe: nusq;
 spani vo cant. In il- Hic tamen infodiam. uidi uidi ipse libelle.
 lis: idest in

illozũ morũ hoc est reprehẽsione et est sumptũ a cantibz. Flac-
Horatius. cus: Horatiũ poeta cognomento flaccus. Uaser: idest acer et
 ingeniosus. Tangit omẽ vitium: idest notat. Amico ridenti: idest
 inter ridendũ locandũq;. Et admissus: idest receptus et auditus.
 Ludit circũ precordia: idest locatur et salibz suis vitioz ami-
 ci cõsciẽtiã tangit Horatiũ in quã. Callidus: idest astutus et gna-
 rus. Suspẽdere populũ: idest subsannare et deridere. Naso

Horatius. excusso: idest crispanti et in sannã corrugato. Horatiũ pmo ser-
Horatius. mone. Naso suspẽdis adũco: est autẽ suspendere hoc in loco
 quasi cõfusus quempiã reddere. Wen mutire nephas: sensus
 est: licuit Lucillio uerbẽ secare. licuit Horatio populũ sus-
 pendere: et nõ licebit mihi saltẽ mutire: hoc est murmurare.

Nec clã: idest secreto subaudi mutire et loqui. Nec cũ scrobe:
 hoc ex midẽ fabula tractũ est: cui apollo cũ aures in auricu-
 las asininas porrexisset ppterẽa qd in certamine cantũ inter
 se et marfyã puerse iudicasset: tonsor qd id primũ animaduert
 terat neq; ausus esset pferi: facto in solitudine scrobe in eũ
 que uiderat in murmurauit dicẽs: auriculas asini mĩda rex
 habet. Nusquã subaudi mutire fas est: Hic tamẽ infodiam:
 idest scrobẽ siue fossam faciã sicut tonsor ille. O libelle: cum in
 bello suo loquitur quicquidẽ cũ alijs nõ audet. Ego ipse uidi uidi
 di: magnã emphasim habet: quasi dicat nõ ab alijs audiuit

has
 nas
 abur
 rit
 del
 Horatius.
 Horatius.
 Horatius.
 non audet
 non audet
 non audet
 non audet

sed ego ipse his oculis vidi: quid autē viderit ipse ostendit di-
cēs. Aurículas asini quis nō habet) idest quis nō ita iudicat
de carminibus: sicut midas de cātu. Hoc ego opertum) sensus
est: ego nō cōmutarē hoc opus meū iliade accij. de qua supra
dixit: nō est hic iliade acci ebria veratro: dicit ergo. Non vëdo)

Aurículas asini quis nō habet: hoc ego optū idest noli
Hoc ridere meum tam nil nulla tibi vendo cōmutare.
Iliade. Audaci quicūq; afflate cratino Ulla illa magister
Iratū eupolidē prægrandi cum sene palles: de) idest vl
Aspice & hec: si forte aliqd decoctus audēs: lo opere ta
Vnde vaporata lector mihī ferueat aure: li q̄lis fuit
Nō hic qui in crepidas gratorū ludere gessit) idest accij iliade.
hoc meus
ridere oper
tum) idest

bunc meū risum cū libello meo secretū. Tā nil) idest tā par-
ui præcij opus: vel poti⁹ nihil. Audaci) qualē lectorē sui ope-
ris velit ostēdit Persius: eū videlicet qui callet scōmata. di-
cteria et sales scriptorū comedie præcē apud grecos: quos in
saryra latina imitatus est: vt dixim⁹ lucillio: dicente Horatio
in p̄mo ser. Eupolis atq; cratinus aristophanesq; poetę atq;
alii quoz comœdia præca viroz est: et sequitur hinc om̄is pē-
det lucillio hosce secut⁹: nā eos q̄ tales iocos nō sentiūt: qua-
si tardos ingenio a sui operis lectione excludit: dicit igit. O
lector. Quicūq; afflate) idest afflat⁹: hoc est inspirat⁹: nā voca-
tiuus est p̄ nominatiuo. Cratino audaci) idest q̄ audacter in
comœdia præca hominū vitia isectat⁹ est. Palles) idest vsq;
ad pallorē studiose legis. Eupolidē iratū) scriptorē itē comœ-
die præcē vitij infensum. Cū sene prægrandi) idest cū aristos-
phane scriptore quoq; præcē comœdie: q̄ fuit magne autori-
tatis vir. Aspice et hec) idest mea scripta. Et si audes aliquid
decoctus idest perfect⁹ et eliminat⁹: subaudi legere. Inde). i.
ex eo opere. Legitur et vnde idest ex quo ope. Lector ferueat
mihī scilicet iā illorū lectione concalesfactus veniat ad opus
meū legendū. Vaporata aure) idest calesfacta. Non hic q̄ for-
didus) idest ingenio tard⁹ tū ad iocādū/ tū ad alioz iocos sen

stendū. *Bessit ludere in crepidas graecorum*) id est cupit grecos
 perdere propterea quod certo crepidarum siue solearum genere romanis
 insueto utantur. *Et qui possit dicere lusco*. i. e. qui altero oculo ca-
 ret. *S. lusce*) qui locus frigidus atque plane insulsus est: et quo ne-
 mo alium proficere nisi esset stultus et ineptus: et qui pari insidia tes-
 neretur ac

si putaret *Sordidus: & lusco* qui possit discere lusce
 se factum non *Sese aliquem credens: italo* quod honore supinum
 bile propter *Fregerit heminas areti ædilis* iniquas.

ea quod fue- *Ne qui abaci numeros & secto in pulvere metas*
 rit ædilis /
 non dico ros

me: ubi ædilitas magno in honore fuit: sed in aliquo italie oppi-
 dulo: ideo dicit. *Credens sese aliquem*) id est inter magnæ estima-
 tionis viros numerandum: sicut e contrario nihil homines appella-

mus eos qui nulli sunt precij. *Quod supinus*) id est quia super-
 et elatus quemadmodum *Vergilius* colles supinos dixit. *Italo*

honore) id est quem magistratum non romæ sed aliubi adminis-
 trauit. *Ædilis fregerit heminas*) hoc enim ad ædiles perti-
 net. *Iuuenalis*: et de mensuris vis dicere vasa minora frange

re pannosus vacuis ædilis vlubris. *Iniquas*) id est non iusti
 ponderis. *Æreti* aut vasa æretina dicit: de quibus *Martialis*

et *Plinius*: aut quod æretj magistratum gessit: quod est oppi-
 dum ethurie: unde originem habuerit *Leonardus*: *Caros*

lus et *Joanes æretinus*: viri doctissimi virisque lingue. *Hec qui*
abaci) repete a superioribus: nec ad meum opus legendum veniat

ille. *Qui vascer*. i. in hoc tantum callidus. *Scit risisse numeros*
abaci) id est locari in arithmeticos: qui in tabella que dicitur

abacus numeros disponunt: de lentisque prout rationibus com-
 modum est: unde etiam abacus adhuc dicitur ars computandi

per decem illas figuras ex digitis articulisque digitorum in-
 flexis deductas quibus notis antiquiores ad numeros res

presentandos utebantur. *Et scit risisse metas*) id est figuras geo-
 metrarum: que lineis quasi quibusdam metis: hoc est terminis

describuntur. *In pulvere secto*) hoc est radio: id est virga geo-
 metrica sulcato: nam geometre in faciendis demonstratio-

ant met

cus. r. ba

Conrador

Radiu. i.

Rav. de f

o. lam ad

Conqu. r. ten

los. r. r.

res. r. r.

mog. r. r. q

e. r. r. a

Juuenal.

Martial.

Plinius.

Leonar-

dos.

Carolus.

Joanes.

cap. r. e.

Plato de

man. r. r.

abacus. i.

tand. r. r.

con. r. r.

Secunda.

ribus puluerē spargebant deinde radio ductus facientes: si-
guras quib⁹ opus esset describebant. Paratus multū gau-
dere idest nimia voluptate affici. Si nonaria: meretrix dicta
vt quidam volunt ab eo quod hora nona diei prostrare inci-
piebat: qua hora etiam coenitabāt dicēte Martiale: imperat

Martialis.

Scit risisse vaser: multum gaudere paratus
Sic cynico barbam petulans nonaria vellat.

extractos
frāgere nos
na toros.

Platō
numerabo

Hic mane edictum: post prādā calliroen do.
Satyra secunda.

Petulās:
pcar & ipu-
dēs. Cle-
lat barbas
cynico: phi-
losopho ex-
secta: cyni-
corū cuipn

diem melio-
lapido. Bie-
aconter-
ene se dia-
numerabo
diem atoly
mal mel a a
terio

Quidq; optare decet: quid nō optare secūda.
Hinc macrine diē numera meliore la-
pillo.
Qui tibi labētes apponit cādīd⁹ ānos

ceps fuit diogenes authorho aristhenes. Hof. de damasippo
philosopho cynico. vellūt tibi barbā lasciui pueri: habebātur
em ludibrio ac derisui illius secte philosophi. Hic mane edi-
ctū: scūs est carmina mea ab ijs tm legi volo q̄ callēt tocosz
sales nō ab ijs q̄ res frigidās & ineptas ridēt/ puta crepidas
grecoꝝ arithmeticos: geometras: meretrices philosophis il-
ludētes: q̄s nūc relegat ad alia negocia: quasi idignos sua le-
ctōe dicitq;. Ego do his edictū mane/.i. vt hora diei stia cau-
sas agāt apud p̄torē: nā edicta p̄torū sunt. Martialis exercet
raucos tertia cauidicos. Post prādā do calliroen: idest vt le-
gāt fabulā calliroes: hęc acheloi filia fuit/atq; almeonis vxor
illius qui eriphilē matrem in amphiarai patris vltionē occi-
dit: sunt qui calliroen meretricis cuiusdā nomen esse putent.

Martialis.

*quid dicit
natalis*

Hinc macrine: hęc satyra ex dialogo Platōnis: q̄ alci-
biades secūdus inscribitur: est expressa: nā cum alci-
biades amicus et discipulus Socratis iret sacrificatū: data est
illis copia & oportunitas disputandi de voto hominū quale
debet esse: atq; illa q̄ a Persio hic discrūtur. In hac igit̄ lectū
da satyra improba hominū vota carpit: qui a dijs immorta-
lib⁹ nō honesta: sed vtilia precātur, falsam precerea opinionē

Martialis.

Satyra

Illos redarguit: q̄ ex ingenio suo deos extimātes: putāt se illos posse muneribus corrumpere: scribis hanc satyrā ad Macrinū amicū: qui diē natalē suū celebrat dicēs. O macrine nūmera hunc diē) in quo festū nataliciū celebras. Meliore lapillo) idest candido ex more gentis thracię: quę ut ait Plinius calcu

Plinius

illis discolor: Fūde merū genio: nō tu prece poscis emaci-
 rib⁹ i vnā Quę nisi seductis nequeas cōmittere diuis.
 cōiectis di. At bona pars procerū tacita libabit acerra.
 es siue le-
 tos/siue tri

felix

nō natu

nicho

ora

ion

m felix

mō. con

de

sis

no

Vergili

allena

noxama

accus

bina

noxama

accus

bina

noxama

accus

bina

noxama

accus

bina

noxama

accus

bina

noxama

accus

bina

noxama

stes notabāt: deinde in finē vitę digerebāt vt scirent quot p̄-
 speros quotq; infelices dies egissent. Qui cādido) scilicet la-
 pillus vel porius dies lectus lapillo cādido signatus. Appo-
 nit tibi) idest accumulatur et auget. Annos labentes) idest sen-
 sim et velociter currētes. nā die natali cuiusq; superiorib⁹ an-
 nis incipit addi vn⁹. Fūde merū genio) genius die natali
 precipue colebatur: q̄a de⁹ p̄ses generationis est: vinū au-
 tem in sacris fundebat. Vergili⁹ vina nouū fundā calathis
 aruisia nectar. Non tu prece) qui sacrificabāt alicui deo: pete-
 bant ab illo quod sibi maxime cōducere putabant. Laudat
 autē macrinū: qui nihil precari solit⁹ sit/ nisi honestū cū cete-
 ri vitia et voluptuosa sibi optent. Tu inq̄t nō poscis) subaus-
 di a deo. Prece emaci) idest quaveluti quadā mercede emis-
 quod p̄caris: sic infra: qua tu mercede deorū emeris auricu-
 las pulmone et lactib⁹ vinctis: vt sic prece emaci/ cui aliquod
 munus adiūgitur. Quę nequeas cōmittere) idest cōcredere
 atq; illoꝝ fidei cōmēdare. Diuis nisi seductis) idest seorsum
 ductis: et ex secreto: nā inhonesta secreto petere solem⁹: hone-
 sta vero palā. vnde subdit. At bona pars procerum) idest ma-
 gna pars nobiliū et primorū populi. Libabit acerra) idest sa-
 crificabit thus ex acerra vasculo thurifero. Vergilius plena
 supplex veneratur acerra. Tacita) idest ipsi tacit: quippe qui
 accedāt inhonesta petituri. Haud promptū est) idest non est
 facile et imprōptu paratū. Cui vis) quia nemo id prestare po-
 terit cū ab omnib⁹ fere vota inania fiāt. Tollere de templis)

Secunda.

ubi preces et vota concipiuntur. Murmur et susurros humiles
 idest preces suppressas: ea enim optantur. q̄ sine rubore ne-
 mo etiā apud amicū fateretur. Et nō est cuius promptū et fa-
 cile (viuere voto aperto) idest clara voce atq; ita vt oēs audiat
 ant plata. Seneca in epistolis: roga inq̄t deos bonā mentē: **Seneca.**

ne es en mano de cada uno / quisitax el max mullto bonā valit
Haud cuius promptū est murmur hūilesq; susur- tudinē anti

Tollere de te plis: & ap̄to viuere voto. (susurros mi: deinde

Mēs bona: fama: fides: hęc clare & vt audiat corpis. vtz

hospes. est q̄ apud

Illa sibi itrorfū: & sub lingua inurmurat: o si athenodo-
 Ebulliat patruī præclarum funus. & o si ruz inuent:
 Sub rastro crepet argenti mihi seria dextro tūc scito te
 esse oib; cu-
 piditatib;

solutū cū eo perueneris / vt nihil deū roges. nisi quod rogare
 possis palā. Nūc enim quāta dementia est hoim q̄ turpissis
 ma vota dijs insurrāt: si q̄s ad mouerit aurē cōtiscescent: et
 q̄o scire hominē nolūt deo narrāt: sic viue cū hominib;: tāq;
 deus videat: sic loquere cū deo tanq; hoies audiant. Mens
 bona: hęc inquit: quia q̄ honesta sunt clara voce petūt: atq;
 ita vt primis audiātur. Mens bona. Iuuenalis. optādū est
 vt sit mēs sana in corpore sano. Fama: quia etiā Paulo apo-
 stolo teste: q̄ famā suā negligit homicida sui est. Fides: idest
 ea authoritas vt sibi credatur. Hęc clare: subaudi optantur et
 alta voce. Et vt audiat hospes: idest quisplā ignot; / q̄ prope
 illū in tēplo est. Illa: subaudi q̄ sequūtur q̄a inhonesta. Mur-
 murat sibi introsum: idest secū et intra se mutit. Et sub lin-
 gua: sic hispane vulgo dicim; loqui inter dētes. Horatius. la-
 bra mouet metuēs audiri pulchra lauerna: da mihi fallere. et
 infra labra moues tacit; recucitaq; sabbara palles. O si: vti-
 nā et est optādi aduerbiū. Funus præclarū patruī: idest mors
 præclara patruī. idest patris mei fratris: q̄ me beatū et p̄clarū
 faciat. Ebulliat: idest erumpat: et vnde minime putabā quasi
 fons eruptionē subito faciat. Et o si seria argētī: idest doliolū
 fictile argēto plenū. Crepet mihi sub rastro: idest interfodiēs

Seneca.

Iuuenal.
 Paulus
 apostolus

Horatius

Satyra

dum terrā rastro ad illam impacto sonet crepitumq; reddat.
Dextro hercule: idest propitio atq; in hoc rebus meis fauere
te. Horatius. o si vnam argenti fors qua mihi mōstret vt il-
li thesauro inuento qui mercenarius agrū illū ipsum merca-
tus diues arauit amico hercule. Et vtinā expungā pupillū:
idest ex eo

Horatius

testamenti ordine / in Hærcule. pupillū ve vtinā quē pxim⁹ hæres
quo ille pri Impello: expungā: nāq; est scabiosus: & acri
or: heres i Bile tumet. nerio iam tertia ducitur vxor.
stitutus est: Hec sancte vt possas: tiberino i gurgite mergis
ego nō po Mane caput bis terq; & nocte flumine purgas
sterior: illū Heus age rñde: mīnīmū est qđ scire laboro:

aringo

ea Respon.
te paco esto
an asp pæpun
uo

ego erra
dam. id enim significat expungere et dispungere: hoc est de-
lere. Quem ego heres proximus: idest post illum secund⁹ he-
res relic⁹: vt illo mortuo ego succedā. Impello: idest sequor:
velut vnda sequens impellit præcedentē. aut qui festinās se-
quitur impellit præcedentē. Hæc est scabiosus: hoc est quod
illum erigit in spem mortis pupillū: quoniam est scabiosus:
et tumet acri bile. idest cholera vehementi: quę signa mortis
proximę sunt. Nerio iam tertia ducitur vxor: quasi dicat: bea-
tus nerius qui iam ducit vxorem tertiam cum duas extule-
rit: et quarum morte duas votes lucratus est: aut ducitur ter-
tia vxor. idest effertur. vt Juuenalis: ducitur iratis plaudens
dum funus amictis. Hec sancte: sensus est: quamquam ea q̄
diximus turpia sint: vt rite et ex ordine religionis possas.
Mergis mane caput bis terq; idest sepe. In gurgite tyberis
no: idest i flumine tyberi. Juuenalis: ter matutino tyberi mer-
getur et ipsi vorticibus timidum caput abluet. Et purgas
noctem flumine: idest pollutiones nocturnas: quę flumine
vivo vt inquit Vergilius abluuntur. vt sacra attractari pos-
sint. Heus age responde: stultitiam hominum Versus con-
uinct. qui putant precibus et sacrificijs se posse deum corru-
pere: atq; ad vota sua improba facilem habere: cū homines
quantum vis iniusti vix muneribus corrupti possint. Deus

Juuenal.

Juuenal.

Secunda.

age: idest etia homo improbe. Responde mihi: quid sentis
de Ioue: idest qualem opinionem de illo concepisti. et per pa
rentesim interposuit. Nam minimum est quod scire laboro:
idest tale est ad quod facile respondere possis. Est ne: subaudi
talis Iuppiter. Ut cures preponere hunc cuiquam: idest alii

De Ioue quid sentis: est ne ut preponere cures
cui mortis
li aferre.

Huc cuiquam: cui nam: vis statio: an scilicet heres: Cui non?

Quis potior iudex: pueris ve q's aptior orbis
subintelligit
ge iuppi

Hoc igitur quo tu Iouis aure impellere tentas:
ter preferri

Dic agetum statio. p Iuppiter: o bone clamet
non debet

Iuppiter: ad sese non clamet Iuppiter ipse:
quippe qui

Ignouisse putas: quia cum tonat: ocyus illex
optimus et
maxim' ha

beat. Legitur et cui nam in eodem sensu. Vis statio: homi

ni scelerato Ioue preponere. An scilicet heres: idest certe du

bitas. Quis potior iudex: idest vter horum duorum sit me

lior iustior Iuppiter an statio: Et quis aptior iudex: idest

magis idoneus. Pueris orbis: idest pupillis parentibus or

batis: qui plerumque a suis tutoribus defraudantur. Fuit autem

statio oppianicus: in quem extat Liceronis oratio pro clu

entio: et qui homicidij simul et veneficij convictus damnatusque est.

Hoc igitur: ex eo quod supposuit Ioue esse meliorem statio illig

anteponendum arguit sic. a minori ad maius si criminis alii

cuius reus velles statio iudicem precibus muneribusque cor

rumpere: prozumeret ille in exclamationem dicens pro Iupe

ter o bone Iuppiter subaudi cur hec pateris: cur non tonas

et fulmina mittis: Quid igitur censes Ioue facturum: si talibus at

tentaretur: Agetum: idest etia. Dic statio hoc: idest has preces et

vota. Quo tu tentas impellere: idest inclinare et mouere. Aus

rem Iouis: ut te videlicet exaudiat. Clamet statio: cum hoc

auderit. Pro Iuppiter o bone Iuppiter: subaudi audis hec

et dissimulas: Ad sese non clamet Iuppiter ipse: acsi dicat

multo magis clamabit. sed quomodo ad sese: excitando vis

delicet seipm in vltione p rei indignitate. Ignouisse putas:

Sēsus est tū peccas et loue fulmināte nō tangeris de coelo putas. Jōuē idcirco tibi ignouisse. aut qz neglexisti aliquid quod ad religionē pertineat: idcirco pueri vellūt tibi barbā: quasi dicat: nec qā nō puntris statim cū peccas: idcirco Juppiter tibi ignouit: nec qz superstitionē illā de loco fulmine facto nō ob-

seruasti: idcirco ab hominibus ueris. qd sit qz dei iudicia icōphē: sibilata sunt Sulphurē discutit sacro quā tuqz domusqz: An quia non fibris ouisū hergēnaqz iubente Triste iacis lucis euitandumqz bidental: Idcirco stolidam prebet tibi vellere barbā Iuppiter: aut quidnā est: qua tu mercede deorū

neqz sciri potest cur nocentibus ignoscat: innocentes exagitari permittat. Putas ignouisse tibi: idest touē donasse veniam? Quia cū tonat: qd est touis irati signū. Scyus: idest citius et potius. Flex: idest quercus arbor ipsi toui sacra. Discutitur: idest feritur dissipaturqz. Sacro sulphure: idest fulmine: quo amibusta sulphur olet. Vergilius. iij. eneid. loca late sulphure fulmant. Quā tu et domus tua: q potius fulminari debuerat qz arbor innocēs. An qz nō iacis bidental: idest locū in quem fulmē eecidit nō expias: facisqz septū ne quasi pphanus teratur. Triste: idest qd aliquid triste minatur: nā ut diximus irati touis est signū. Et euitandū: ne scilicet prophanetur locus ille

Horatius. in quo piaculū cōmittebat. Horatius. an triste bidental mouerit incestus. Fibris ouisū: sic enim bidental iaciebat factio sacrificio ex ouisū intestinis: atqz idcirco bidental appellabatur a bidentalibus: hoc est ouibus in eo loco cecis. Hergennaqz iubete: aruspice fulminis conditore procuratoreqz qualis fuit tages ipsius aruspice inuentor: aut aruns apud Lucanum/ idcirco Iuppiter prebet/ idest permittit subaudi pueros. Vellere tibi barbā. Horatius vellunt tibi barbā lasciuu pueri quos tu nisi fuisse coeres. Hā quod Iuppiter ut quidā dicit barbā suam vellendā prebeat non est sensui poetę cōsentaneū. Stolida: idest q stolidus es et insensatus. Aut quidnā est: idest q tanta potest esse merces. Qua mercede: idest quo precio. Tu emeris:

Horatius

Secunda.

Id est corrumpere possis vt supra: nō tu prece possis emaci. Auriculas deorū id est qđ dij te exaudiāt. Pulmone & lactib⁹ vnctis) appositio est ad illud qđ dixit qua tu mercede. Sūt autē lactes intestina p̄ q̄ a ventriculo cib⁹ labit: idq; vt inq̄t. **Plinius.**
 in oue tātuin atq; hoie. Vnctis) id est pingui aliquo cōditis.

Emeris auriculas pulmone ac latibus vnctis) **superstitio-**
 Ecce auia aut metuens diuū matertera cunis **nes quas**
 Exemit puerum: frontemq; atq; vda labella **dā & impro-**
 Infamī digito & lustralibus ante saluīs **ba mulier-**
 Expiat: vrentes oculos inhibere perita. **cularū vo-**
 ta carpit.
 Ecce auia)

pueri alicuius. Aut matertera) soror matris. Metuens diuū) id est cultrix deorū vsq; ad supstitutionē: q̄ nil aliud est q̄ immo-
 derata religio. Exemit puerum cunis) adq; deinde in vlnas
 sinusq; suos sustulit. Et perita) auia scz aut matertera. Inhibere) id est amoliri & phibere. Oculos vrentes) .i. fascinātes:
 q̄ pestis vt ait **Plini⁹** res teneras p̄cipue lēdit: dicēte **Clergi**
 lio nescio q̄s teneros ocul⁹ mihi fascinat agnos. Expiat atē) **Plinius.**
 id est quasi amuleto siue antidoto ante fascinatonē purgat.
 Frōtē & labella id est humida: q̄a in pueris quēadmodū & se-
 nib⁹ abūdat humor. Infamī digito) id est medio q̄ & infamis
 et impudic⁹ dicit: de quo **Iuuenalis** mediūq; ostenderet vī
 guē: & **Martialis** rideto multū q̄ te sextile cynedum dixerit &
 medio porrigito digitū: et idē aliubi ostēdit digitū sed impu-
 dicū alcontī dasioq; **symmachoq;**. Illo nāq; vt colligim⁹ p̄:
 to reliq; vero cōtractis mētulā cū testiculis imitātes: in eos
 porrigebāt q̄ cōtēnebant & despiciabiles erāt: qđ nūc facimus
 pollice medio eidē atq; indici inserto: hodie quoq; videmus
 inter puerorū crepūdīa siue crepitacula p̄ amuleto p̄tra fasci-
 nū gestare manū eburneā siue osseā digitis in hāc formā cōs-
 plitatis. In priapeia quoq; q̄cūq; tādē illi opīs author fuerit
 ex ea vt opinor causa fascinū p̄ virili pene positū est: qđ in er-
 morbū & genitale symbolū aliqđ sit: vel poti⁹ atipathia: qua
 alterū ab altero arceat. Et lustralib⁹ saluīs) .i. expiatorijs: nā

cuna. or. b.
 amuleto
 digito domini

Plinius.

Iuuenal.
 Martial.

Satyra.

lustrare expiare significat et bois saluā fascinoē phibere
 re Plin⁹ quoq; testat. Tū manib⁹ quatit id quoq; nutrices
 faciūt pueros motitātes: cū illis arridēt. Et voto supplice).i.
 vouēs ⁊ supplicās p puero. Mittit spem) subaudi illi⁹ puert:
 nā pueri ex spe toti pēdēt. Macrā) ironia est: ac si dicat perin
 de: ac si id

parū esset. Tū manib⁹ quatit: & spē macrā supplice voto
 Hūc in cā: Nūc licini in cā pos: nūc crassi mittit in edes
 pos licini) Hunc optent generum rex & regina: puellæ
 vt fiat illi⁹ Hūc rapiāt: quicquid calcauerit hic rosa fiat.
 heres: licini⁹ Hūc rapiāt: quicquid calcauerit hic rosa fiat.
 nius hīc li⁹ Ast ego nutrici non mando vota: negato
 bert⁹ cesa: Iuppiter hoc illi: quamuis te albata rogarit.
 ris fuisse di⁹ Poscis opem neruis: corpusq; fidele senectæ:
 citur: q ad Esto age. sed grandes patinæ: tucetaq; crassa
 maximas

diuitias puenit. De quo Iuuenalis. ego possideo plus pallā
 te et licinis: ⁊ Martialis altaq; cum licini marmora puluis
 erūt. Hūc in edes crassi ei⁹ q est diues cognoiat⁹: in cuius do
 mū Cicero successit. Hūc optēt) aliud votū satis ineptū: atq;
 supiori impudenti⁹: vt rex scz ⁊ regina optēt sibi hūc generū:
 et puellę rapiant illū ad sui stuprū: et quacūq; incesserit sub
 nascatur rose. Ast ego) dicit Persi⁹. Nō mādo vota nutrici)
 idest nolo p me nutrix vota concipiat: atq; mihi nugas illas
 preceť. O iuppiter negato illi hęc) idest nō cōcedas q mihi a
 te petit: qā nihil honesti habēt. Quāuis albata rogarit te).i.
 vestib⁹ albis induta: q color animi cādorē ⁊ innocentia signi
 ficat. Seneca in eplis. surdū te amantissimis tuis psta: bono
 animo male precatur: ⁊ si esse vis foel⁹: deos ora ne qd tibi
 ex ijs q optant euentat: optauerūt tibi et alia parētes tui: sed
 ego cōtra tibi oīm eorū cōtēptū opto quoz illi copiā. Poscis
 opē neruis) hęc vota paulo sunt honestiora: qppe q nature
 bona sint: ⁊ q talia faciūt: ridiculi sunt: cū faciāt cōtra id quod
 pēatur. Poscis opē neruis).i. a dijs immortalib⁹ vires atq;
 corpis icolumitatē petis. Et corp⁹ fidele senectę).i. integrū ⁊
 qb̄ etate nō fatiscat deficiatq; Esto age).i. et cōcedat tibi hoc

Seneca.

Secunda.

quidē honestū aut mediū est: utpote nature bonū. Sed gran-
des patinē) scz cibis referte. Et tuceta crasa).i. farcimina ex
carnib⁹ sullis. Ueture supos).i. nō p̄mittūt deos. Annuere
his).i. ea cōcedere q̄ petis. Et morātur iouē: idest ea detinet
illum ne te exaudiat. et est Diogenis sententia quā nos in di-

Annuere his superos ueture: iouēq; morā. Rem struere exoptas cæso boue: mercuriūq;
Acceris fibra. da fortunare penates. Da pecus: & gregib⁹ foetū q̄ pessime pacto:
Tot ibi cū in flāmas tunicū omēta liqueſcāt:
Attamen hic extis: & opīmo vincere ferto
Intendit. iam crescet ager: iam crescet ouile.

stichon res
degimus i
hūc modū.
Furgabat
plures: qđ
p̄ ualitudi
ne sacrū cū
faciant: cō-
tra vota sa-
lutis edūt.

Rem struere) votum hoc ex parte inhonestum est: quia ut
dicit Horatius: quid habet pulchri constrictus aceruus? et
tamen sacrificando boues facimus quoq; cōtra id quod pes-
timus. Exoptas struere rem (idest fundare patrimonium.)
Cæso boue: idest immolato. Et acceris mercurium) idest ins-
uocas deum lucri p̄sidentē & authore. sic infra sum tibi Mers-
curius: venio deus huc. Fibra: idest extorum immolatione.
nam in extis p̄sertim in iecore fibre sunt frequentes: Da
fortunare penates) idest fortunatam redde domum cui p̄s-
sunt dii penates. Da pecus) idest pecuarium: nam hoc pec-
genere neutro multitudinem pecorum: hoc est gregem signi-
ficat. Et gregibus foetam) idest ut foetura gregem nō solum
suppleat: sed augeat. Quo pacto pessime) subaudi potest fieri
quod optas. Cum tot omenta) idest extra potius pingue il-
lud quo intestina inuolūtur. Tunicum) idest iuuenorum:
videtur ab eo quod est tunicas quod nunquam legi. Lique-
ſcant in flāmas) idest cum sacrificas igni comburantur.
Attamen hic) scilicet importunus precatur. Intendit vinces-
re) idest deos corrumpere. Extis) que vel maxime ex hostia
immolabātur. Et ferto opīmo) idest pingui libo. nam fertum
gen⁹ libi dictū est authore festo: ab eo quod ad sacra ferebat.

Horatius

Satyra

ſi crescet ager) idest extēdetur. ⁊ sunt ſ̄ba auari sacrificātis atq; sp̄e ſuā fouētis. **ſi** crescet ouile) per ſœturā. **ſi** dabis) ſubaudi qđ opto. **ſi** potest tamē et hęc **ſi** ſerſij eſſe ſentētia p̄ modū irriſionis auarū alloquentis. geſtu oris. quādoquidē quadrat cū ſubſequenti / iā dabitur. **ſi** iā) iſtanter optātis eſt. **Donec**

deceptus ⁊ **Iam** dabitur. iā. iā: donec **deceptus** ⁊ **expes**
expes) id = **Nec** quicquā fundo ſuſpiret numm⁹ in imo.
 eſt om̄i ſua **ſi** tibi crateras argenti incuſſaq; pingui.
ſpe **frauda** **Auro** dona ferā: ſudes: ⁊ pectore leuo
tus. **Suſpi** **Excultas** guttas: lætatur prætepidum cor.
ret) idest ſu **Hinc** illud ſub ſit auro ſacras quod ouato
ſpirans **ge** **Perducis** facies. nam fratres inter ahenos
mēs qđ dicat
ſi **quē**

quā num⁹) ſubaudi eſt et ponitur in hoc loco nequicquā p̄ nō. authore **Serulo**. alias nec quicquā p̄ fruſtra. **In** imo ſui do) ſubaudi arce: in qua erāt nūmi reſoſiti: ſ; vt ait **Seneca** in epiſtolis ſera parſimonia i fundo eſt. **ſi** tibi crateras) ſenſus eſt putant hoies deos poſſe munerib⁹ corſūpti metientes illos ex ingenio ſuo qđ videlicet et ipſi munerib⁹ corſūpti ſunt. ⁊ hinc eſt qđ faciūt illis imagines aureas ⁊ ſacrificia: vt illoſū patrimoniū fortunēt: dicit igitur. **ſi** ferā tibi) idest offerā et munerē dem/crateres argenti/pocula ex argento. **Et** dona incuſſa auri pingui: idest aurū pingue celatum: quod tibi donē. **Et** eſt incuſſum: ab incudo. is. vt ſit incuſſum ad incudem fabricatū. **Sudes**: pro ſudabis nimia lætitia: q̄ non poſteſt eſſe magna ſine titillatione atq; lactatiōe membrorū. **Et** excultas guttas: idest emittas ſudorem guttatim. **ſi** pectore leuo: idest in leua corporis parte: in quā vergit cor/itaq; ſubdit. **Cor** prætepidū: idest cū trepidatione quadā palpitās. **Lætatur**: idest dilatatur: qđ vt dixim⁹: lætitia eſt animi affect⁹ ſiue perturbatio cū exultatiōe/dilatatione/lactationeq; membrorū. **Hinc**: idest ex eo qđ acceptis donis cor tuū lætatur. **Subſit** illud: idest occurrit ⁊ in mētē venit. **ſi** perducis: idest fabricas

Seneca.

Uergill⁹. **Uergill⁹.** Credo eqđē ⁊ viuos ducēt de marmore vult⁹. **ſi**

Sēcunda.

des sacras/.i. imagines deorū. Auro ouato/.i. deuictis hosti-
bus ex p̄demanubijs accepto : vt sit ouato quasi triūphato:
nā ouatio species q̄dā triūphi est. Cū em̄ iusta triūphi mates-
ria nō erat: dux victor pedib⁹ urbē ingrediebatur p̄sequēte illū
senatu. Alij quāq̄ syllabę quātitas obstat: auro ouato expo-

Somnia pituita qui purgatissima mittunt:
Præcipui sunt: sitq̄ illis aurea barba.
Aurum vasa numæ saturniaq̄ impulsit æra.
Vestalesq̄ urnas: & thuscum fictile mutat.

nūt. i. qd̄ su-
p̄inducitur
statuis et
imaginib⁹
ouo p̄i il-
litis. Nā is
ter fratres

abonos/.i. deos ex gre factos: aut qd̄ facturus es. Illi sunt
p̄cipui/.i. sunt alijs p̄ferēdi. Qui mittunt somnia: idest visa
in somno. hoc est vt si dixerim thesauri reuelationē: aut tale
qd̄dā. Purgatissima pituita/.i. q̄ qd̄ somnia nō sunt qualia
solent puenire cibi cruditate onustis: aut ebrijs. aut egrotis.
de qb⁹ infra egroti veteris meditātes somnia. z Horat. i. poe-
tria. velut egri somnia vano fingent species. Sed illa somnia
q̄ pueniūt facta cōcoctiōe ciboz possunt aliqd̄ significare: q̄p-
pe q̄ sola defecato stomacho atq̄ pituita: q̄ græce dicit̄ phleg-
ma possunt aliqd̄ p̄edere. Sitq̄ illis aurea barba: hoc ironi-
ce neq̄ sine derisu p̄cipit a Persio. vt cū fecerit simulachra
ex gre: addat illis barbā aurā. Aurū vasa numę: in eo p̄stat
qd̄ supra dixit q̄ hoies ex ingenio suo deos existimant auro
delectari: itaq̄ cū ipsi relictis fictilib⁹ poculis aureis vti cōe-
pissent: tēplis quoq̄ vasa aurea p̄erets z fictilib⁹ intulerūt.
Aurū: idest vasa aurea. Impulsit: idest ex tēplis eiecit. Vasa
numę: idest fictilia qb⁹ sacrificabat Numa pompili⁹ sc̄ds ro-
manoz rex: q̄ p̄im⁹ religionē z cerimonias instituit ap̄d ro-
manos. Iuuenalis aut q̄s simpuiū ridere numę nigrū ve-
catinū ausus erat. Et era saturnia idest vasa græa: quozū fuit
v̄sus rege saturno hoc est in gr̄ate aurea. Et aurū mutat: pro
mutauit. Urnas vestales: idest vasa qb⁹ v̄gines vestales in
veste sacris ab eodē numā institutis v̄tebātur. Et thuscū fictile:
idest nō a lōginqs regionib⁹ puta samo aut sagūto aduectū:

Numa p̄
pili⁹ rex se-
cūsus ro-
manozū.

sed in eadē thuscia factū: immo romę Iuuenalis. Et vaticā
no fragiles de mōte patellas: nam vatican⁹ mōs erat romę:
ex cutus argilla vasa faciebāt. Seneca in eplis: nō potest ex
auro et argēto imago deo exprimi similis: cogita illos cū p
picij essent fictiles fuisse. O curuę in terris animę) nūc acri⁹
exclamat i

eos qui ta
lia putāt d
dijs qua
les ipsi sūt
dicitq; o
hoies mo
re pecudę

O curuę in terris animę & celestiu inanes:
Quid iuuat hoc tēplis nōs imittere mores?
Et bona dijs ex hac scelerata ducere pulpa?
Hęc sibi corrupto casiam dissoluit oliuo.
Hęc calabrum coxit vitiatō murice vellus.

terrena aspiciētes et in terrā proni. Et inanes celestiu) idest
inscij rerū diuinarū: z q nescitis quo sacrificio de⁹ placari pos
sit. Quid iuuat hoc) idest quę libido vobis incessit? Immitte
re tēplis) idest in tēpla deoz. Nōstros mores) idest nostra
vitia putātes deos delectari quib⁹ nos gaudem⁹. Et ducere
bona dijs) idest offerre sacrificia. Ex hac pulpa) idest ex hac
voluptatis nostrę materia: nā pulpa et pulpalmētū caro est
sine ossibus: vnde p mollicita libidinosa accepit Terētian⁹ il
le thraso cū dixit: tute lepus est z pulpamentū queris. Sce
lerata) quoniā aurū thus odores et cetera quę dijs offerim⁹
multorū malorū causa sunt cū ad hoies referunt. Hęc) scilicet
cet pulpa scelerata z hoim libido. Dissoluit sibi) idest in suos
vsus diluit et miscet. Casiam) fruticē illū odoratum ex ethio
pia: a quo nostra casia: hoc est/el cantueso degenerat. Corru
pto oliuo) idest in deteriorē famā mutato. Nam anteq̄ oleū
miscatur casię meliorem vsū prestat in cibis atq; etiā vni
ctiōibus. Vergl. ij. georgico. Hęc casia liquidi corumpitur
vsus oliui. Hęc) scilicet pulpa scelerata. Coxit) idest infectit
in cortina: sic em̄ vocat infectorū abenim caldariū. Vellus
calabru) idest lanā ex appulia: q̄ oim erat p̄cipua. Martias
lis vellert⁹) p̄imis appulia parma secūdis. Vitiatō muri
ce) idest purpura corrupta: nā ex corrupta papauere siue pur
pure flore ducitur color purpure⁹: qui si nō est adulterat⁹ vs

in Iam i.
u. llo nico
p. q. ueruo
bello. ad sum
u. m. c.

Pulpa.
Pulpa -
mentum.

Vergill⁹.

Martial.

valentum reddit odorē idōz signū habēt mercatores sincere
 purpure. **Martia**. olidēq; vestes murice: z alibi. **Linctis mu**
 ruce vestib⁹ q; omni z nocte vitur et die philentis delectat odo
 re nō colore. **Hec** scilicet pulpa scelerata. **Iussit rasisse** idest
 radere z extirpare. **Bacchā conchē** idest margaritā siue vnioz

Martia

Hæc baccā cōchæ rasisse & stringere venas
Feruentis massæ crudo de puluere iussit.
Peccat: & hæc peccat: vitio tamē vitif: at vos
Dicite pontifices in tēplo quid facit aurum?
Nēpe hoc qd veneri donatē a virgine puppē

nez qui ex
 ostreis eucl
 litur. Sunt
 autē bacce
 minuscula
 q̄rūdam ar
 borū poma
 puta lauri.

olluz: sed per trāslationē gēme quoq; dicuntur bacce **Vergil**.
 colloq; monile baccatū. i. gemmis intextū. **Et iussit stringere**
 venas. de crudo puluere: idest per cōflaturam puluerem cru
 dū in auri massas contrahere: signanter autem dixit stringe
 re: vnde **Vergili**. viij. en. dixit: striduntq; cavernis stricturę
 chalybum: et autore **Plinio**. lib. xxxij. hispani vocant stringi
 les auri paruulas massas: atq; ijdē balucā eodē authore: que
 etiā **Iustiniano** authore græce chrysamoz dicit. **Peccat z hæc**
 sensus est: in vsu casę purpure margaritarū z auri hoies pec
 cant luxuria: tamen viuunt ipso vitio. i. aliquos vsus inde pct
 piūt. **Hec**: scz pulpa: hoc est materia vitioz: peccat z peccat ge
 minauit verbū: qz de re omnibus cōfessa loquitur: in vitio vit
 tio. i. aliquā vtilitatē ex illo vitio pcipere videt. **Sed vos pon**
 tifices: idest q; rebus sacris presidetis. **Dicite**: idest respōdete
 mihi. **Aurū**: qd templis dedicatur. **Quid facit in tēplo**: idest
 quos vsus habet aut quā vtilitatē dii ex eo percipiunt. **Nē**
 pe hoc subaudi responderent pontifices: si vera fateri vellēt:
 hoc aurum facere in templis. **Quod puppē**: idest imaguncu
 le: quas puellę ludētes effingunt: hispani vocant mussecas.
Nam consuetudo apud antiquos illa fuit: q; etiā nunc du
 rat: vt puellę puppos z puppas effingerēt: quas cū vris nu
 prui tradendę erāt: veneri in cui⁹ tutelā trāsibāt: dedicarent.
Quin damus: si aurū igitur dijs dandū non est aliquid autē

Vergili

Vergili
Plinius

illis dare oportet: quod daturus sum? ad hoc respondet: offerenda esse animi puritate et conscientia recte factorum: dicit igitur. Quin damus? .i. cur non damus? nam quoniam cum indicatio pro cur accipit interrogatiue: quoniam pro cum subiunctiuo pro quod non. Superis: id est dijs coelestibus. Ad quod pro pago magni messale: id est alijs de familia et posteris

ris messale Quin damus? id superis de magna quod dare liceat

coruini ora Non possit magni messalæ lippa propago

toris claris Cōpositū ius: falsq; animi: sanctosq; recessus

simi simul Mentis: & incoctū generoso pectus honesto.

et ditissimi. Hæc cedo: ut adinouea templis: & farre litabo.

Lippa: cæca: nam quod

est vitium corporis ad animum transferretur ut in satyra superiori: pres

infundere lippos. Non possit dare de magna lace .i. de aplis

Vergilius. diuitijs: nam que offerenda dijs erant lanci imponebant. Vergilius:

lacibus et pandis summitta reddimur exta. Et quod illud sit quod pro

pagoda lippa magni messale non possit dare: et nos dare oportet

subdit. Ius et fas animi compositum .i. ut viuamus secundum leges

Vergilius. humanas et diuinas. Verg. j. geor. sepe etiam festis quodam exerce

re diebus fas et iura sinunt: nam ius est facere quod licet pro leges hu

manas. fas quod per religionem. Sanctosque recessus mentis .i. in

terioris conscientie puras cogitationes. Et pectus incoctum .i.

cor longo virtutum et honestatis usu perfectum: nam que igni exco

quantur puriora purgatioque euadunt. Generoso: nam ut ait

Aristoteles. illa est integra et vera generositas que virtuti com

tuncta est. Generoso honesto: id est naturali honestate: nam

duo nomina adiectiua sine substantiuo non possunt stare.

Hæc cedo: id est da mihi quod dixi ius et fas animi. et. Hoc

per quam simile est illi quod psalmographus scribit: sacrificium

deo spiritus contribulatus cor contritum et humilitatum. Ut admo

ueam templis. id est quasi hostiam sacrificatur altari applicet.

Et litabo farre: id est sola mola quod pettero impetrabo: nam

litare est quod volumus sacrificio impetrare: itaque non omnes

qui sacrificant litant: litant vero boni viri atque ut ad principium

satyre redeamus: qui a deo tantum honesta petunt.

Terttia.

NEmpe hoc assidue. Satyra terttia scripta est i desides pt
 grosq; adolescētes: hortaturq; illos: vt cū sint i ea etate
 q̄ potissimū ad mores ptinet: se totos ad studia virtutis pferāt
 Nā qd̄ ad huius satyrę enarrationē attinet: tres vite hūane gra
 dus cōsiderādi sunt. Prīm⁹ est eoz q̄ p etatē nō possunt turpe

pe ab hone
 sto discerne
 re: q̄ quēad
 modū non
 debent lau
 dari nisi tā
 tū de idole:
 hoc est de

Satyra terttia.

Terttia virtutis iuuenes inflāmat amore.

NEmpe hoc assidue: tam clarū mane fe
 nestras.

Intrat: & āgustas extēdit lūine rimas:

spe future pbitatis: ita e diuerso neq; vstupari: si qd̄ puerile
 fecerint: de qb⁹ dicitur est: sepe oculos meminī etc. Alter est il
 loz q̄ eo etatis puererūt vt possint tā iter virtutes et vitia distin
 guere: quo tpe act⁹ illos edim⁹: quoz habit⁹ ad seq̄ntē etatē
 similes subsequunt: hi sunt i qb⁹ ptinētia et icōtinētia locū ha
 bēt: nā neq; gaudēt cū recte agūt: atq; ecōtrario dolēt: si quid
 turpe cōmiserint q̄ tñ emēdabiles sūt qd̄ ratio i illis nō semp
 obruit: s; aliqñ emergit/enatatq;. Tertiu⁹ est eoz q̄ lōgo vsu ha
 bitū sibi virtutis aut vitij induerūt/ex quo difficulter possunt i
 alterutrā partē imutari: s; de vitio qd̄ virtuti opponit infra dī
 ctur⁹ est nō pūdet ad morē etc. In scōs igit: hoc est in eos q̄
 incōtinētia peccāt hęc tota fere satyra scribit: et q; possunt ex
 vitijs i choatis in viā virtutis redire atq; resipiscere: modo iue
 hēt in illoz mores puerfos: modo hortat ad pbitatē. Et qd̄ i
 plerūq; sunt adolescentes: viget vnū quēpiā ex eis luxu desi
 diaq; torpentē dicēs (Nēpe). i. certe. Hoc) subaudi qd̄ sum di
 ctur⁹. Assidue) subintellige fit: nā semel atq; iter id fecisse tol
 lerabile est: cū vna hūido: vt est i puerbio nō faciat ver. neq;
 em vna actio vitiosa facit hoīem miserū: ac hūanū est errare
 s; diabolicū pseuerare: quēadmodū nec recta scēlicē ex pmo
 ethico. lib. Aristo. et subdit qd̄ illd̄ est qd̄ fiat assidue. Nā clarū
 mane). i. sol tpe matutino splēdens: et posuit mane aduerbiū
 p noic: vt Verg. mane nouū dixit. Intrat fenestras) scz cubi.

Vergill⁹.

D

coll. Et exiit rinas angustas) qz rine fenestrarū angustę splendore solis maiores videntur atqz vt in optice idest arte perspectiua probat: quo magis radij solares per rinas pcedunt: eo magis magisqz in orbē dilatantur. Alia lectio habet ostēdit pro exiit: z est idē sensus. Stertinus) idest pfunde: hoc est cuz

fama ron: Stertinus: indomitū qđ despumare falernū
chisqz dor: Sufficiat: quinta dum linea tangitur vmbra.

minus: nā En quid agis: siccas infana canicula messes

de se quo: Iādudū coqt: & patula pecus oē sub vlnio est

qz dicit: vt Vnō aut comitum. verū ne: ita ne: ocyus adsit

de alijs pos sit impune

dicere. Quod sufficiat despumare) idest quantū tēporis suffis

ciat concoquere: nā quę coquuntur despumari solēt: sic Terē

tianus ille Syrus in adelphis: edormiscā inquit hoc vini dix

it: p dormiendo concoquā hoc vinū qđ bibi. Falernū indo

mitū). i. crudū z difficile cōcoqui. Uerg. durū bacchi indomi

tūqz falernū. Stertinus) inquā. Dum) pro donec. Linea tāgīt

qnta vmbra) ad qntā horā ab ortu solis in horologio scioteri

co. i. vmbra tūt: in quo ex ratione gnomonis stil⁹ erect⁹ iaciēs

vmbrias ex solis aduerso horas partesqz horarū per líneas di

stinguit: hui⁹ horologii inuentiōē tametsi Diogenes laerti⁹

tribuit anaxymādro. Plini⁹ vero illi⁹ magistro anaxymen

millesio. Sacre tamen litterę horologii solaris in egrotatiōe

ęzechię regis meminerunt: qđ tēpus fuit annis fere ducētis

ante anaxymeū. En quid agis) inducit quępiā ex familiar

bus q̄ adolescētē somno marcidū excitet. Unus comitum). i.

assessorū: att nempē hoc facis supple assidue: semp/et est iue

rus ordo: nam quasi per modū dialogi debet ordinari ac di

ci. En quid agis: i. eia cur tādiu dormis? Canticula) stella in

signo leonis: a qua dies caniculares denominātur. Infana)

idest in salubris vel potius seruoze furens. Iādudū coquit)

idest iā duę aut tres horę sunt: id em̄ tēporis spaciū fere iam

dudū significat ex quo explicat z torret. Messes siccas. i. sub

meridie lentore noctis destituas: ac si dicat iā messorēs eunt

fugus hoz
Adram cori
no
patulugam
Res que fen
por vltim
patens h
Terētius
est Res que
in Ter dā
Vergili
patet et in
ter dā est
clausa.

Plinius

Vergilius

meridiatu. Et oē pec⁹ scz ouiu: caprarū: z hinōl. Et i sub vltimō
patula) qz circa meridie petunt vmbrias arborū. patula autē
qđ protentis brachijs z ramis cū frōdibus vmbrias facit: sic

Vergili⁹.

Vergili⁹. patule recubans sub regimine fagi dixit. Verū ne
verba sunt desid⁹ respondentis ad excitatorē suum. Verum

ne inqt est:

Huc aliquis nemon? turgescit vitrea bilis.

qđ mello

Finditur: arcadiæ pecuaría rudere credas.

res z pecu

Iā liber & positus bicolor mēbrana capillis

des petunt

Inq; manus chartæ: nodosaq; venit arundo.

vmbrias.

Ita ne: sub

audi est.)

Ocy⁹ adsit huc aliq; scz ex seruis z familiarib⁹ quispiā acce
dat: qđ mibi vestes z calceos ministret. Nemon? pro nemo ne
subaudi adest: sed indignāter et cū clamore pferēdū est: itaq;
subdit. Vitrea bilis. i. cholera in qua est iracūdie sedes quā
vitrea appellat. i. pspiciuā: qđ ita hoim mores oñdit quēadmo
dū i āpulla vitrea qđ sūt iclusa pspiciūt: sic Hor. ij. ser. iussit qđ
splēdida bilis. Turgescit. i. inflat p irā. Findit. i. vsq; adeo succē
set: qđ illi tā cito non adsit minister: vt pmodū crepet. Cre
das. i. cū seruos iclamtat possis credere. Pecuaría archadie
i. asinoz greges qđ i archadia abūdāt. Rudere. i. rudir: hoc ē
voces illas sonoras asinoz emittre: de asinis nō arcadicis.

Doratus.

Strabo. Varro. Plin⁹. z i asinaria Plaut⁹ meminerunt: et
Iuueni. Nil salit arcadico iuuent dixit p asino. Jam liber)
posteaq; adolescēs surrexit: induit se ac calceauit: incipit da
re operā lris: seq; ad excerpēdū aliqd ex optimis authorib⁹
cōponit. Itā qz incōtinēs est recte agēdi ppositū habet in vni
uersali: vincit tñ a p̄senti voluptate: qđ illū a labore deterret:
atq; ad dulcia pellicit. Iā liber) ex quo aliqd excepturus est.

Strabo.

Varro.

Plinius.

Plautus.

Iuuenal.

Et mēbrana) idest charta pergamena: sic dicta qđ sub rege
pergami Eumene p̄mū est inuēta. Bicolor: positus capillis)
qđ ex ea parte qua adheret visceri cādidior est: ex ea vero vn
de pilis deradunt pallidior: nam capillis pro pilis posuit. Et
charte: papyracee vel pānuce: siue ex alia materia. Et arun
do. i. calami scriptorū quo antiquiores: atq; etiā etate nostra

Satyra

Iudaei. greci. poeni: atq; ex latinis antiq; statū studiosi scribere cō-
sueverūt. (Rodosa). i. q̄ geniculis iter nodisq; pstat. Ausonius i
scirpo ad theonē grāmaticū enidiōsq; nodos. pdidit: p nodo
sam arūdinē dixit: quāq; apd Ausoniū modos p nodos les-
gī mēdose. Et repetēdū est vbiq; venit in manū p assumit.

Ausonius

hoc aquamen-
tum pendet
calamo. no-
quiere co-
mex est in
ta

Lūc) ado:
lescēs vt di Tū querit crassus calamo q̄ pēdeat humor:
rimus su: Nigra quod infusa vanescat sepia lympha:
gēs labo: Dilutas queritur geminet qd̄ fistula guttas.
rē r seqns O miser inq; dies vltra miser: huccine rerum
comitē de Venimus? aut cur nō poti⁹ teneroq; palūbo.
sidie volu Et similis regū pueris papare minutum
pratē nectit
causas: q̄=

Ausonius
Martial.
capella.

ritq; colores nō laborandi. Querit q̄ humor crassus). i. atra
mētū spissum atq; cōcretū. (Pēdeat calamo). i. nō fluat. Et q̄-
ritur q̄ sepia nigra). i. piscis: sic nominatus ex gñe mollīū: ex
cui⁹ flore siue papauere antiq; faciebāt atramentū scriptoriū.
Ausonius in eodē scirpo ad theonē notas suruē sepie: dixit pro
lris ex nigro sepie atramēto: et Martianus capella: nigello
inqt puluere: q̄ ex fauilla cōfect⁹ vel sepia putaret. Vanescat
lympha ifusa) eo qd̄ cū aqua infundit atramēto color fit eua-
nidus atq; dilutior. Et q̄ritur q̄ fistula). i. calamo siue arūdo.
Geminet guttas) aut q̄ fillo calamo atq; hāte lras duct⁹ ge-
minent: aut qd̄ lras nō bene signatas rescribere necesse. Dilu-
lutas). i. aqua mixtas: sic em̄ vinū dilutū dicim⁹ qd̄ aqua est
mixtū. O miser) in hoīs delicias atq; molliciē insurgit poeta
acri⁹ exclamās. O miser) q̄ tāta animi desidia laboras: vt in
vitiā paulatim delabaris: q̄ te miserū faciāt. Et vltra in dies
miser). i. q̄ posthac futur⁹ es miserior: qz vitiū semel inchoatū
stare nescit. Huccine rerū venim⁹). i. ad has ne res atq; ad
hūc ne rerū venisti statū: i quo p desidiā recte agere omittas?
Et eo modo dicit venim⁹ p venisti: quo supra dixerat stertis
mus p stertis. Aut cur nō poti⁹) ac si dicat. Quāqdē ita mol-
lis et delicat⁹ es: et cū sis. Palūbo tenero similis) cuius ori
mater cibos rostro inserit. Et cū sis. Similis regū pueris). i.

Tertia.

oluitū filijs q̄ in delictijs nutriunt. Et cur non poscis papare
 minutū). i. infantū more poscis minutas papas: sic em̄ puer
 ri vocāt cibos sicut potū buas *Catone* & *Marcello* authorib: *Lato.*
 bus. Et cur nō irat⁹ māmē). i. matris: q̄ ita ab infantib⁹ appel: *Marcell⁹.*
 latur eisdē authorib⁹ quēadmodū pater tata. *Marf. māmās* *Martial⁹.*

Poscis: & iratus mamimæ lalare recusas?
 An tali studeā calamo? Cui verba: quid istas
 Succinis ābages? tibi luditur: effluis amens.
 Contemnere: sonat vitū percussa maligne
 Respondet vitidī non cocta fidelia limo.

atq; tatas
 h; aphra: s; *Cui beator*
 ipsa tatarū *conquien*
 dicit et mā
 marū ma
 xima mā
 ma potest.
 Recusas la

lare). i. lac suggere: qđ ūbū quanto ego suspicari possum: eo
 modo puerorū est quo papa bua. mama. tata. aut quēadmo:
 dū incognit⁹ *Persij* interpretes exponit lalare. i. dormire: qđ *Lalare p*
 nutrices cū pueros mulcēt vt dormiāt: sepe dicere solēt. la. la. *pūum est*
 la. id est dormi: sicut nūc dicere solēt. ru. ru. ru. An tali studeā *puerorum*
 calamo? ūba sunt delicati adolescētis excusantis se: qđ non
 possit tā inepto tanq; male tēperato calamo scribere. *Hor. ij. Horati⁹.*
 ser. *Culpani frustra calami. Quē poeta viget dicēs. Cui ver-*
 ba?) subaudi/ putas te dare: quasi dicat: me ne putas te posse
 decipe q̄ te optime noui? Quid succinis). i. quasi in aurē gar
 ris & narras mihi: & est ūbū cōpositū ex sub & cano. is. Istas
 āmbages). i. circuit⁹ & tergiversatiōes siue excusatiōes. Tibi
 ludit). i. cū talia facis: de tuo periculo nō de meo agit. Effluis
 amēs) vasi fictili terebrato & rimoso ac nō bene cocto cōparat
 incōtinētē dicēs. O amēs effluis). i. perinde ac vas rimosum
 pfluus: cū nō possis teipm̄ intra te cōtinere: s; tāq; *Terētian⁹*
 ille parmeno plen⁹ rimay hac illac pfluus. Cōtinere. i. quasi
 vas inutile nihili estimaberis: sic *Hor. ij. ser. Cōtinere miser* *Horatius*
 vitāda est improba siren desidīa. Sonat vitū) pstat in trās
 tīōe sumpta ex vase fictili. Itā quēadmodū emptores fictiliū
 tactu digiti explorāt an sint bene cocta & nō rimosa: sic adole
 scētes ex ijs q̄ loquūt & faciūt experiri possum⁹ ūtutis ne an
 vitij viā insūtāt: dicit itaq; Fidelia). i. tu q̄ es tāq; fidelia: hoc

Satyra

est vas fictile. Percussa) idest digito pulsata. Sonat vitiosū). i. viciosum sonum reddit: sic Vergilius primo eneidos. Nec vox hominem sonat: idest vocem humanā refert. Et fidelis non cocta) atq; ex consequenti fragilis et mollis. Viridi luto) idest argilla recenti: atq; in fornace penitus non excocto humo: *vesun flagation*

Vergilius

mal faber
us
beccadarius
etq; no fab
etta

re. Rūdet V dū & molle lutū es: nūc nūc pperād? & acrl
maligne. i. Fingendus sine fine rota. Sed rure paterno
furdus ne Est tibi far modicū: purū & sine labe salinū:
scio quē et
obscurum *si enes Razonable pa sada*

Vergilius

crepitū reddit. Hā malignū aliquando paruum et angustū significat: vt apud Vergiliū sexto eneid. sub luce maligna. Udum et molle lutū es) in translatione eadē adhuc perstat. Ac si dicat quia nondum habes incoctum generoso pectus honesto: sed es tanq; lutum: idest argilla figuratis. Udum & molle) idest quia humidum: et ex consequenti tenerum atq; ad introducēdū quāuis formā aptum. Hunc nunc) idest incunctatē et sine vlla tēporis dilatione. Properand?) subaudi es: idest properatē in formand?. Et fingendus) idest figurandus: et est verbū artis figlinę propriū/ vnde et figuli sunt dicti. Sine fine) idest incessanter et sine intermissione. Rota) idest orbe illo figuratis: in quo vasa formantur. Acrl: idest ingeniosa: hoc est studijs & institutis philosophię. Sed rure paterno: antipophora est: posset nāq; adolescēs in exensationē suā dicere se nolle litterarū studio operā dare: quod tantę facultates a maiorib; suis hereditate obtigerint: quę sufficiant ad vitā peragendā: tantūq; nobilitatis ab illis acceperit: quō ad illum illustrandū satis sit: sed in hunc poeta inuehitur dicens id non sufficere si introitus vitij animi laborat. Sed rure paterno: idest non tuo labore partū: sed a maiorib; tuis hereditate accepto. Est tibi far modicū. i. quantum frumenti sufficiat alendę familię. Purum et sine labe salinum: repetē a superior est tibi: per salinum autem in quo sal ministerio mensę apponit: viciū tenuē sed sufficiētē poetę intelligūt.

Horatius sic Horatiū secūdo carminū. Splēdet in mensa tenui salinū.

Tertta

Quid metuas? ac si dicat: ita cōstitutū habes patrimonium: vt in paupertatem te deuenturū possis nō timere. Et patella secura: idest certa et quę te securū faciat: vnde dijs laribus et penatibus sacra ministras. Cultrix foci. i. qua possis focum idest deos domesticos: hoc est penates et lares familiares colere in pho-

Quid metuas? cultrixq; foci secura patella:
 Hoc satis: an deceat pulmonē rūpere ventis?
 Stēmate qđ thusco ramū millesime ducis?
 Censoremq; tuū vel quod trabeate salutas?
 Ad populū phaleras: ego te int? & i cute noui.
 Non pudet ad morē discincti viuere nactæ?

lere in pho-
 cis penetra-
 libus. Hoc
 satis: sub-
 audi est: s;
 quia id nō
 est satis: p
 ironiā intel-
 ligēdū est s

poeta esse dictū. An deceat: quasi dicat: non decet: neq; satis est hūmpere pulmonē vētis: idest inflari et intumescere: nā spirabilis aura pulmone attrahitur. Quod millesime: idest tu in ordine millesimus: vt sit vocatiuus p nominandi casu. Ducis ramū: quasi in arboze consanguinitatis: vt iuris consulti dicunt. Stēmate thusco: idest ex aliquo principe qui rexit ethuriā: aut quod omnis nobilitas Italię ante eueę aduentum ex thuscia fuit. Est autem stēma series maiorū ab aliquo viro illustri ducta: qđ Iuuenalis expressit dices. Stē-
 mata quid faciunt: quid prodest pontice longo sanguine cen-
 seri. Et quod tu trabeate: idest trabeatus: hoc est trabea veste quę regū propria est indutus. Salutas tuū censorē: idest sta-
 tuā censoris: a quo ducis originein. Nā imagines maiorum suorum quas in atrijs ex cera factas habebāt: euntes domo aut redeuntes salutabant: venerabanturq;. Ad populū phaleras: idest hęc nobilitatis insignia ostenta populo. Nā phalere ornamenta equorū sunt: quibus plerumq; emptores illo-
 rum decipiuntur: quasi dicat his fortunę ornamentis: hoc est diuitijs et nobilitate populū decipi solet: qui sola hęc putat bona: me autē decipere nō potes: qui bona tantū animi vera bona esse iudico: ideo subdit. Ego noui te int? et in cute: idest intra cutē. i. quā sis vitiosus introsus nō ignoro.

Iuuenal.

Id illij

n mag

Satira

quod in principio satyre diximus: hoc in loco repetendum est: hanc satyrā in eos maxime scriptā esse: quod nodum sibi habitum vitiosum in genere rarum: et quod possunt rursus in viam virtutis redire. Nam quod vitiorum logo visu quasi profundissimo quodam somno sepulti sunt: qualis est nacta homo perdit luxuriam in nullis exhortationibus excitari possunt.

Dicit itaque

poeta in ado Sed stupet hic vitio: fibrisque increvit optimū
lescetem vi Pingue, caret culpa, nescit quid perdat. & alto.
tio inconti Demersus summa rursus non bullat in vnda,
netie labor

ratē: et quod possit in meliorem viam pedem referre. Non pudet: te subaudi o adolescens. Vivere ad mortem. id est ad similitudinem. Nactus non

Horatius
Iuvenalis
Aristoteles.

me proprium viri celebratum infamia apud Horatium et Iuvenalem. Discincti desideris et negligētis: nam male cinctos sic appellare solent ut infra: cum bene discincto cataverit ocy maverne: et Ter. vij. gen. Hic nomadum genus: et discinctos mulciber aphros sic edivero diligētes et expeditos percinctos et accinctos appellamus.

Sed stupet hic vitio) sensus est. hic nacta homo vitiosus: et quod habitum delinquendi male vivendo sibi acquisivit: cum neque minimam quidem rationis scintillam habeat: non intelligit se peccare atque ex eo incurabilis est: tu vero per etatem non vitio sic continētia labores: facile potes ad animi sanitatem redire. Sed hic) scilicet nacta. Stupet) id est attonitus est/caretque motu et sensu. Vitio) quod non potest nisi longa consuetudine/multisque actionibus vitiosis generari. Fibrisque increvit optimū pingue) id est pinguedo quodam crassa occupavit illi precordia

Plinius.
Gellius.
Aristoteles.

Fibrę autem proprie iecoris sunt pingues vero Plinio Gellioque authoribus ingenio sunt tardi. Caret culpa) quod si quemadmodum Aristoteles. ait in lib. ethi. liij. ignorat omnia flagitiosus quod facere et a quibus abstinere oportet. et quod per ignorantiam peccat: culpa carere videtur. Sed reuera non caret: quod ipse fuit causa sue ignorantie: sicut is qui per ebrietatem quępiam occidit: ideo culpa non caret: quod ipse fuit causa sue ebrietatis: ex lege pittaci poena duplici in eum constituta. Nescit quod perdat) perdit ei honestatem: cum per ignorantiam turpe aliquid committit. Et demersus alto) id est quasi profundo mari obrutus. Non bullat in summa vnda) id est non facit bullas in summitate aquę/quod signum est illi esse extinctum: quod non spirat. Magne pater divi)

Tertius

In eos q̄ relicta virtutis via sectant vitia poeta incadescit ostē
dēs eos quāto in tormēto viuāt quātūq; sibīplis displiceant
vt nō sit illis necesse poenas futuras expectare: cū i p̄sentiaꝝ
satis supq; torqueant. Magne pater diuū) p̄ diuoz. i. optime
atq; maxime iuppiter. Haud velis) i. noli. Punitre seuos ty

rannos) nā

Magne pater diuum seuos punitre tyrannos

p se tyrān

Haud alia ratione velis: cū dira libido

apud anti

Mouerit ingenium. feruenti tincta veneno:

quos hone

Virtutem vt videant: intabescantq; relicta.

stū ē nomē

An ne magis seculi gemuerunt æra iuuenis:

ideo addit

seuos. Alia

rōne) idest

alio modo subaudi quā. Et videāt virtutē) scz in alijs florētē.

Et intabescāt) i. inuidia z dolore corrūpan̄. Relicta) scz illa

virtute. i. sine illa. Horat. ij. ser. inuidiā placare paras virtute re-

Horatius

licta. z p̄ parētēsim interposuit. Cū dira libido) p̄ quā ad pec-

cādū incitant. Tincta feruenti veneno). i. p̄ ire feruorē incitata

nā vt Apule. in lib. de philoso. inqt ira z libido vitioꝝ doctri-

Apuleius

ces sunt oīm. Mouerit) i. turbauerit illorū ingeniū. Hā oia

vitia quēadmodū z virtutes morales in irascibili z concupis-

bili sunt: q̄ partes sunt appetitū. An ne magis seculi) sensus

est nullū corpis cruciatū ita torq̄t male agētes: vt cōsciētia vitē

crudeliter z p̄ alioꝝ iniurias actē: atq; cū intelligūt se ire p̄ci-

pites in vitia sine vlla redeūdi spe. Hā z si supra dixerat eos

nihil tale sentire: atq; nescire qd̄ pdāt nō deest in illis vermīs

ille ex euāgelio atq; remorsus qd̄ vt aiūt cōsciētie. qd̄ exem-

plo phalaridis z dionysij siue damoclis sub dionysio ostēdit

dices. An ne) i. nūqd. (æra iuueni seculi). i. iuuenē ille cre: quē

perilū siue perilaus atheniēsis dedit phalaridi agrigētinoꝝ

in sicilia tyrāno. i. quo subiectis flāmīs inclusi mugitū boū cla-

mātes imitari cogebāt. qd̄ tormēti genū i suū authorē tyrānū

primū exptū est. Magis gemuerūt) i. magis torti sunt in illo

iuuēco inclusi: q. d. nō tantope illi torq̄bant: q̄ mali cōsciētia

sua torquēt. Et ensis p̄des ex laquearib⁹ aureis) p̄ auratis.

Magis terruit ceruices subter) subaudi positas: quasi dicat

Satira.

non magis terruit. hoc sub dionysio tyranno syracusanorum factum est. Nam cum damocles assensans dionysio diceret illi sui temporis omnium mortalium fortunatissimum: vis inquit ille tu quoque isto modo fieri fortunatus? Cumque damocles amisset: hominem in mensa magno cum rerum apparatu collocavit: et enssem ex seta equa illius

capiti impendere se. Et magis auratis pendens laquearibus ensis. Purpureas subter ceruices terruit: Imus cit. hortabaturque ut epulis vesce retur cetera nota sunt. Imus imus precipites: se

Imus est pedes ex superioribus: non magis gemuerunt pro tuum conclusi sub phalaride. nec damocles ille adulator ita anxius fuit sub dionysio ense impedit. Quam si tyrannus dicat sibi. Intra se cogitet/dicatque. Imus imus precipites. i. gradu irreuocabili precipitatur. Et intus palleat. i. intra se conscius torqueat propter flagitium. Quod vxor prima nesciat) quod tyrannus etiam propter vxorem non fidit: quod in eodem dionysio exploratum est. Sepe oculos) id quod in principio satyris diximus puerilibus vitis ignoscendum est: cum per etatem non possint inter turpe et honestum distinguere: sed quod iam ad annos vixit aut discretis puenerit: nulla ratione excusari potest. Dicit itaque. Cum essem paruum) quod etas fugiens labores ventam mereat. Memini tingebam sepe oculos oliuorum) ut persuaderet parvum deinde magistris me oculorum lippitudine laborare ac proinde prohiberent me libros legere: quod lippitibus nocet: nam oleum oculis dolorem excitat. Idemque faciebam. Si nolle discere gradia) verba catonis morturi. i. declamationem qua potuit vixit cato: cum deliberat an sibi mortem consciscat: ne pueniat in potestate cesaris victoris. Nam hinc omnia argumenta proponerent rhetores discipulis in duas classes diuisis: quare altera suadebat aliquid fieri: altera dissuadebat. Verba inquam. Multum laudanda magistro) id fieri Quinti precipit: ut magistrum

Quintilis.

Tertia.

discipulos collaudet: atq; in spem ad summū pueniendī ora-
toꝛē erigāt. Insano) aut magno. vt Vergi. in buco. Insanos
feriāt siue littoꝛa fluctis: aut insani. i. demētis: quippe qui disci-
puli parū docti ꝑba male cōpacta laudaret. Que) scz ꝑba ca-
tonis ingenio meo ad ofonē in genere deliberatiuo accōmo-

Vergilius.

Que pater ad ductis sudans audiret amicis.
Iure etem id summū. qd dexter sentio ferret
Scire erat in voto: damnosa canticula quantū
Raderet. angustæ collo non fallier orca:
Neu quis callidior buxū torquere flagello.

data. Pa-
ter sudas)
scz ꝑꝛe nū-
mia letitia
vt supra: su-
desꝛ pecto-
re leuo ex-
cutias gut-

torquer e
uixum fr
gels. f. d. g.
Juuenal.
alpeuco

tas: aut sudas dū in balneo lauat. nā hmōt recitationes etiā
in balneis fieri consueuisse Juuenalis testatur dicēs. vt forte
rogatus dum petit aut thermas aut phœbi balnea dicat nu-
tricē anchisæ. nomē patriāq; nouerit anchemoli ꝛ cetera. Ad-
ductis amicis. i. vt interessent recitationi cōuocatis. Et enim
id) scz discere: ꝛ postea corā paternis amicis recitare. Iure. i.
maxima quadā ratione. Est summū. i. res maxima. Et erat
mihi i voto) idest optabile. Scire qd sentio dexter. i. lucrosus.
Ferret. i. quid lucri in aleꝛ ludo appozaret. Mā in tessara ses-
sio. i. sex puncta: q̄ uenerius quoq; dicitur lucrū afferebat is-
cienti: quēadmodū econtrario vnio. i. vnū punctū qui dicitur
canis afferebat damnū. vnde subdit. Dānosa canticula quan-
tū raderet. i. quantū auferret faciēti. Et nō fallier) repete a su-
perioribus scire erat in voto. Collo orce angustæ. i. uasis/ vt su-
pra diximus: angustū colli siue oris: in qd nuces tecisse victo-
ris erat. Et erat in voto scire. Ne quis) subaudi ex equalibus
esset. Callidior. i. astutior ꝛ magis aptus. Torquere buxū) idest
trochum siue turbinē ex buxo factū. nā metonymia est vsus
quemadmodū Vergi. vij. eneid. impubesq; man⁹ mirata vo-
lubile buxū. Flagello cui⁹ verberare turbo a pueris ꝑsari solet
Vergili⁹ ibidē. dant animos plagē. Haud tibi inexpertum
est) sensus ex superioribus pendet dixerat enim pueris posse
ignosci: si labores studēdi fugerēt / atq; e diuerso ludis operā

Vergilius.

Satyra

darent: q̄ etas illos excusare potest. s; tu o adolescēs q̄ tā in
ea etate es q̄ ad mores maxime pertinet: et q̄ tā philosophis
opēra dare coepisti: quā excusationē potes asferre? Dicit igit
Haud in exptū est tibi).i. pulchre expt^o es z bene nosti. Dep^o
hēdere mores curuos).i. vitiosos z a recta rōne detortos: idē
infra appo

sita i tortos Haud tibi i exptū ē curuos depredeere mores
onidit regu Quaeq; docet sapiens brachatis illita medis
la. mores. Porticus insomnis: quibus indetōsa iuuetus
eo nāq; di- Inuigilat siliquis & grandi pasta polenta.
stat r̄tus a Et tibi quae famios diduxit littera ramos:
vitio q̄ re-
ctū ab obli

clasio pita
oxeo

Plato.
Carneades.
des.
Aristoteles.

quo: ex Aristo. ij. ethi. Quaeq; docet) repete ex superiorib^o. Haud
in exptū est tibi dephēdere illa p̄cepta. Quae portic^o sapiēs do
cet).i. stoa portic^o athenis vbi zenonis discipuli soliti erāt di
sputare: z a qua stoici sunt cognoiat: quēadmodū Plato in
achademia. Carneades i licio, Aristo. i nymphēo. Illita mes
dis brachatis) sc; portic^o depicta z perūcta colorib^o in qua p̄
ctura erat: quo pacto rex Persarū z medoz Xerxes cū ingēt
exercitu i grēciā penetrauit z ad salamina supat^o turpiter au
fugit. Brachatos autē appellat medos: qm̄ brachis. i. vestib^o
q̄busdā breuib^o vtebant. neq; sunt oino femoralia: s; similes
femoralib^o nauticis ac paulo lōgiores: qm̄ herodot^o de persis
inqt breues arc^o ac breuia spicula lōgas brachas gerētes in
pugnā est. Quib^o subaudi p̄ceptis stoicoz. Iuuet^o indetons
sa).i. iuuenes intōsi more grēcoz: eoz p̄sertim q̄ philosophiē
dāt operā, Insomnis iuigilat).i. lucubratiōes suas illis dedi
cat. Iuuet^o inquā. Pasta siliqs).i. tenui victu. nā silique legu
minū sunt folliculi. sunt etiā quas hispane dicim^o garrouas.
Et grādi polēta).i. pultib^o. Iuueñ. z grādes sumabāt pultib^o
olle. Plī. lib. xvij. natu. hysto. Polēta inqt plurib^o fit modis.
et subdit videt tā puls ignota grēcie fuisse: quā polēta italie.
ex quo videt iter polētā z pultē non nihil distare. Et tibi q̄ sa
mios/sesus est. cū sis i ea etate i qua ex lra pythagore hoc est
z. p̄silo. siue grēco possis eligere dexterā: sc; r̄tus: cū sinistra

ptineat ad vltia. qđ quēadmodū graphicē describi possit: ex
 carmine Xgillano qđ de lra pythagore scripsit facile itelliges
 Nec illd. y. ob hoc pythagore dicit: qđ sit a pythagora inuētū
 queadmodū icognitū. Perlij iterpres et author ethymologia-
 rū dicit: cū optimis authorib⁹ satis p̄set sub belli troiani ipa

Surgente dextro monstrauit limate callem.
 Stertis adhuc: laxūq; caput compage soluta
 Oscitat hesternum diffutis vndiq; malis:
 Est aliquid quo tēdis: & in quo dirigit arcū:

fuisse a pas-
 lamede ins-
 uerū: sed q̄
 pythago-
 ras vitā hu-
 manaz illi
 assimilaue-

rit. Ordo est. Et lra). i. y. p̄silō. Quē deduxit. i. diuisit. (Roma:
 nos samios). i. pythagoreos: q; pythagoras ex samo isula ios-
 niē fuit. Mōstrauit tibi callē). i. viā āgustā: q; arcta ē via q̄ du-
 cit ad vstrā vt saluator n̄r i euāgelio dicit: sicut p̄tra vitioz via
 lata est. Surgētē). i. i sublime tēdētē. Dextro limite. i. virtutis:
 q; vitioz i sinistra tēdit. Stertis adhuc?). p̄det ex supiorib⁹. ac
 si dicat cū sis i ea etate i qua possis dextrū a sinistro et curuū
 a recto distinguere. Stertis adhuc. i. p̄fide dormis et desidia
 marces: Laxūq; caput). i. solutū p̄ oscitationē: in qua os apit
 vsq; ad diffuturā malaz: vñ subdit. Soluta p̄page). i. x̄tebra
 malaz. Malis vndiq; diffutis). i. ab vtraq; pte laxatis. Oscit-
 at hesternū). i. qđ hesternā die comedit et bibit oscitādo mon-
 strat. oscitatio aut̄ oculos et s̄nolētis maxime p̄tingit. oscedo
 aut̄ sonora qđā et morosa ē oscitatio. potest aut̄ hec clausula i
 interrogatiue legi idq; ardētī⁹ p̄citatiusq; est. Est aliqd quo tē-
 dis: cū p̄mū pueri ad ānos discretiōis boni ac mali puenerit:
 debēt gen⁹ vitē sibi p̄ponere: atq; ad id p̄sequendū oēs actiōes
 accōmodare. ideo dicit. Est aliqd quo tēdis?). i. habes ne cer-
 tū aliqūē viuēdi finē p̄positū. vel illd potius respicit qđ oim-
 actū hūanoz aliq; est finis sup̄m⁹ i quo scelicitas hois cōst-
 itit: cui⁹ cognitio necessaria est vt ad illū puenire possim⁹. Et
 in quo dirigit arcū). i. qđ tāq; signū more sagittatoz habes:
 Aristo. i. ethico. Si agibilū finis q̄spia est: quē p̄pter seipm Aristotel.
 velim⁹: et alia p̄pter illū: hui⁹ nimirū cognitio ad vitā noītrā

Satyræ.

multū cōfert: ac veluti sagittarij signū habentes facillē quod oportet assequemur. An passim seq̄ris coruos?) (idest sine electione ⁊ nullo fine pposito coruos more puerorū insequeris. Testa ⁊ luto) (idest lapidib⁹ ⁊ glebis. Securus quo pes ferat) (idest non curans in puteum aliquē soueam ve incidas. Ho-

rati⁹ in poe-
 tria. Sic ve An passim sequeris coruos testaꝝ lutoꝝ
 luti meru- Securus quo pes ferat: atq; ex tempore viuis?
 lis intērus Helleborū frustra cū iā cutis ægra tumebit
 decidit au- Poscentes videas. venienti occurrite morbo.
 cept. Atq; Et qd op⁹ cratero magnos pmittere mōtes?
 ex tempo- Discite: & omiseri causas cognoscite rerum.
 re viuis) id
 est nihil p-

uidens: sed ex eo quod se tibi offert. Helleborum frustra) Di-
 ximus sepe hūc: in quem satyra scribitur esse in ea etate qua
 gignūtur habitus virtutis aut vitij: nunc dicit quod si semel
 in vitijs insenuerit: non facile poterit ad virtutis viam redire.
 Idq; per similitudinem eorū qui ex incontinentia cibi: pos-
 tus: costus in morbū inciderūt ostendit dicēs. Cum iam cutis
 egra tumebit) (idest cum quispiā veterno aut hydropē las-
 borauerit. Uides poscentem helleborum) quo purgatur hu-
 mor ille redundans quanquam peculiariter ea herba bilis
 atra purgatur. Sed frustra) quia concepto atq; radices agēs-
 te morbo nō est efficax. Occurrite morbo venienti) (idest vos q̄
 egrotare timetis: vitimini quibusdā anthidotis. Et quid op⁹
 cratero promittere) (idest concepto morbo quid prodest pollicer-
 i medico? Suit autē Crater⁹ Augusti Cæsaris tēpore nobi

Horatius. lis medicus. Horati⁹. ij. sermo. Nō est cardiacus Craterū dicit
 Terentius. xisse putato. Magnos montes) scilicet auri. ex Terentio in
 phormione. senē inquit per epistolā. pellexit modo non mon-
 tes auri pollicēs. Discite ⁊ o miseri) occasionē eorū que dicta
 sunt: hortatur mortales ad virtutis studiū ⁊ qd fortunę bonis
 vtantur quasi instrumēto quodam nō quasi fine rerū huma-
 narū. O miseri) qui hoc qd dicitur sum nō intelligentes miseri
 estis. i. nō foelices. Discite) qd ignoratis. Et cognoscite cau-

Tertio.

fas rerū) quia si quēadmodū Clerg. ij. geor. alt. Felix est qui potuit causas cognoscere rerū: ergo miser est qui nō potuit inā miseria felicitati opponitur. Quid sum? qz sumus animalia rationalia mortalia: quo differim⁹ a reliquis animalib⁹. Quid nā victuri gignimur) quia geniti sumus: vt secundū vir-

Clergils.

Quid sum⁹? aut qdnā victuri gignimur? or

Quis dat⁹? aut metē q̄ mollis flex⁹ & vñ. (do

Quis mod⁹ argēto. quid fas optare. qd asper

Vtile nūm⁹ habet. patrię charisq; pp̄inquis

Quantum elargiri deceat. quem te deus esse

Iussit. & humana qua parte locatus es in re

tutem opti
mam viua:
m⁹: qd est
officium et
operatio p
p̄ta homi
nis i quan
tū homoyt

Aristote. j. Aristotel.

ethi. lib. pulcherrime deducit. Ordo q̄s datus: ordo aut est: vt preferam⁹ animi bona bonis fortunę atq; nature: vt pacifcas mur vitā p laude. z cōmutem⁹ honorē virtute. Aut metē qua mollis flex⁹ z vñ. Ex curuli certamine sumptū est i quo curs⁹ equoz icipit a spectatorib⁹ decide circuit meta: i quo tot⁹ labor et ars p̄sistit qd i vita nobis faciēdū est: vt icipiam⁹ a medijs tēdam usq; i finē. vel poti⁹ ad illō Sof. iij. carminū referēdū ē: hinc oē p̄ncipiū huc refer exitū. hic. i. a deo: z huc. i. i deū. Ordo est. Qua: subaudi pte. Flex⁹ metē est mollis. i. facilis. Et vñ: scz est incipēdū aut redeūdū. Quis mod⁹. i. finis est argēto: qz finis illi ē vñ: neq; debet augeri in infinitū. Crescit em̄ amor nūmi quātū ip̄a pecunia crescit: vt ait Juueni. Quid fas opta re. i. a dijs immortalib⁹ petere: qz nō oia sed tñ honesta vt i saty ra p̄cedēti dixit. Asper nūm⁹. i. lris z imaginib⁹ ipatorz signat⁹ Quid hz vtile: qz nullā aliā hz vtilitatē: nisi vt distribuaf cū op⁹ ē. Quātū deceat elargiri p̄rię z pp̄inqs charis: qz p̄rię ac rei publicę amor p̄ferēd⁹ ē. de ordine charitatis i patriā. patrē. filios vxorē amicos vicinos z alieniores. Licē. i. j. officioz li. Quē. i. qualē. De⁹ iussit esse: qz iussit te esse bonū z sapiētē: hoc est p̄turib⁹ moralib⁹ z intellectuoz ornatū. Et qua parte locatus es i re hūana. i. quo officio iter hoies sungenis: z quē gra dū iter ciues obtines. nā ad eū debes oēs act⁹ accommodare.

Juuenal.

Licero.

Disce) Inquā omnia supiora q̄ dixi. Neq̄ inuideas) q̄ i diuitijs atq̄ rerū affluētia hoīs beatitudo nō p̄sistit quare neq̄ est iudicēdū ijs q̄ illa possidēt. Qd̄ multa fidelia .i. multa fictilia salgamis. cōditaneis. atq̄ salitis piscib⁹ plena. Putet. i. fetet: q̄ h̄mōi res diuti⁹ seruatē rācescūt ⁊ corrūpūt plerūq̄. In locuplete pe-

nu. i. in penario locupletum: ut sit cōtētū p̄ cōtinēte. nā pen⁹ est res q̄ seruat̄: penariū locus vbi ser-

Disce: neq̄ inuideas: q̄ multa fidelia putet
In locuplete penū defensū p̄iguib⁹ vmbri.
Et piper. & pernae marsi monumēta clientis.
Menaq̄ quod prima nondū defecerit orca.
Hic aliquis de gente hircosa centurionum
Dicat: quod satis est sapio mihi. nō ego curo
Esse quod arcesilas: erumnosq̄ solones

de pensā

uatur. Umbri pinguib⁹ defensū. i. q̄ penoris sculēta vmbri Italie ppli dederūt locupleti: quos ille defendit: ⁊ quoz causē patron⁹ fuit. Umbros aut̄ pingues appellat: aut q̄ diuites: aut q̄ igenio tardi erāt. Et piper: nō est subaudiēdū putet: cū piper vetustate nō puteat: nisi a diuitis fastidiū ⁊ pip et pen⁹ referāt: ⁊ qd̄ seq̄t perne ⁊ mena. Et pne: pedes porcorū cū coris: dicte a pēdēdo. Pip ⁊ pne dico: appositue. Monumēta cliētis marsi. i. q̄ res memoriā restituat cliētis marsi: cui⁹ causam defendit: nā cliēs est cui⁹ causam patron⁹ agit. Menaq̄: repetē a supiorib⁹ neq̄ inuideas qd̄ mena piscis marin⁹: q̄ vt n̄o tpe thymni i frustra ꝑcisus salisq̄ asseruat. Nōdū defecerit i p̄ma orca: nā cū multē sint orce i penario locupletis: p̄ma nōdū est exhausta. Dixim⁹ aut̄ orcā vas esse angusti oris cuiusmodi etiā nūc seruādis thymnis vtunt̄. Hic aliq̄s: q̄ in supiorib⁹ dictū est adolescētib⁹ dādā esse operā x̄tuti: qd̄ se p̄ staturā philosophia pollicet: posset dicere q̄spiā cēturio siue miles: satis sapio mihi ⁊c. Aliq̄s de gēte hircosa cēturionū. i. aliq̄s cēturio hirsut⁹ siue squallid⁹ ⁊ icult⁹ aut ad hircinū odorē retulit: quo p̄pter squalorē milites i castris laborāt. Dicat qd̄ satis ē sapio mihi. i. satis sapiēs sum i reb⁹ meis. Et nō curo ego esse qd̄ arcesilas: subaudi fuit, Arcesilas. ⁊ arcesilanus

Tertia.

dictus est philosophus fuit pythaeus: disputator egregius atque nihil affirmatis academice defensor acerrimus. Verunusque solones. i. non curo esse quod fuerunt sapientes quorum ex numero fuit Solon salaminus atheniensium legislator. Sed illos erunosos. i. laboriosos appellat: quia virtus amica est laboris atque e contrario

inimica vo

Obstippo capite & figentes lumine terram:

luptatis.

Murmura cum secum & rabiosa silentia rodunt:

Aut erunosos. i. cala-

Atque ex porrecto trutinantur verba labello

mitosos et

Aegroti veteris meditantem somnia gigni

miseros ap

Ex nihilo nihil. in nihilum nil posse reverti.

pellat cetero

Hoc est cur palles: cur quis non praebeat hoc est:

rio: quod sibi

His populus ridet: multumque torosa iuventus

tales videtur.

Obstippo capite. i. habentes caput obstippum. i. transversum sine inclinatione et rigens. Horatius. i. ser. Stes capite obstippo multum similis metuenti. Et figentes terram lumine. i. oculos fixos in terram habentes: quod faciunt cogitabundi. Cum rodunt secum. i. intra se. vel potius inter dentes versant. Murmura susurros. Et silentia rabiosa. i. contentiosa: ex Vergilio sumptum est: in eo opere quod inscribitur est et non. Murmure concluso rabiosa silentia rodunt. Et trutinantur. i. persculantur et ponderantur verba. Labello ex porrecto. i. extenso quod faciunt illi qui cogitabundi incedunt. porrigunt enim distorquent et strahunt labia. Meditantes somnia aegroti veteris. i. qualia aegrotantes ex longo morbo per quietem vident. Horatius in poetria. velut aegri somnia vane fingent spectes. et quod sit illud quod meditantur subiungit dicens. Ex nihilo nihil gigni conclusio nobilis in philosophia. Nam ut inquit Aristoteles. perterruit omnes philosophantes ex nihilo aliquid fieri. Et nihil. i. nullas res. Posse reverti in nihilum id est corrupti: nisi in ea ex quibus composita est. Hoc est cur palles id est ut hec inania discas visque adeo studio philosophiae incubis: ut maciem et cutis pallorem contrahas. Et hoc est cur quis non praebeat. i. a cibo abstinere: Juvenalis: tunc vixit multas palles: et totum in se nescire decere. Populus. i. imperita multitudo. Ridet bis) scilicet rebis eos qui student philosophiae. Et iuventus mul

medi tavis
ma veteris
ti. muchod
basias

Horatius

Vergilius

Horatius

Aristoteles

Vergilius. *Uene carachon uene. bue no me fie to.*
Iuuenalis. *Uene carachon uene. bue no me fie to.*
Plinius. *Uene carachon uene. bue no me fie to.*
Plinius. lib. ij. de terremotu. tutissimū est inquit cū vibrat crispā te edificio-
rū crepitu. *Ingenminat tremulos naso crispāte cachinos.*
Inspice ne scio qd) q sequunt ad superiora p tinent: vbi de incōtinētia desidis agebat: qui cū incipit signa morbi aduentātis sentire: cōsultit medicū sed non perstat: qz vincitur a presenti voluptate. Dicit itaqz. Qui dicit medico inspice fodes) idest o amice. Inspice). i. palpa et attracta. Nā pectus trepidat mih) idest cor palpitāt. Nescio qd). i. ob qz causam. Et halitū. i. oris fetor z graueolētia. Exuberat). i. redūdāt z exhallāt. Ex faucib) egris) qd ipm signū est egrotationis. Iussus reqescere) idest ille q timet egrotare a medico iussus vt abstineat a labore z i lecto faceat atqz qescat. (postqz tertia nox) idest egrotans ipse in tertia nocte. Uidit venas). i. arteriaz pulsum. (currere compositas). i. ordinatas palpitare. hoc est qz non fuit febris tertiana quā timebat. Rogabit sibi loturo). i. ad vsus suos cū vult ire lauātū ad balnea. De maiore domo). i. a locupletiori q meli) habet vinum. Surrētina lena). i. vina ex surrēto cāpantē loco: q lenia sunt. nā triplex est vini sapor lenis: austerus: dulcis. Laguna mos dice sitiētū). i. vina parū capaci: qd faciunt q ab amicis vina quasi degustatiōis grā petūt. Sitiēte ho p capaci ex eo dictū est qd sitis vacuitas est hūidi: quēadmodū fames sicci. q igit sitit multū vini potest capere. sic Plaut) de lena anu: sitit iqt quadrātā: hoc est cape z bibere pōt vini tm quātū capit qdrā tal. Deus bone) vba sunt medici reuisentis egrotare timētē.

Heus bone).i.o amice. r est bladiēts allocutio sicut supra so
des. Tu palles) qđ est morbi signū. Nihil est) vba sunt incōti
nētis ad medicū. Videas tñ istd) vba sunt medici cauti augē
tis suspitionē: vt egrot⁹ caueat sibi. Quicqd) .i. quātūcūq; pas
rū sit. Pellis lutea).i. pallida. Surgit tibi).i. itumescit: qđ est

Heus bone tu palles. nihil est. videas tñ istud signū mor:
bi. Tacite)

Quidqd id est: surgit tacite tibi lutea pellis. .i. ex causa

At tu deterius palles: ne sis mihi tutor. .i. cognita et

Iam pridē hunc sepeli. tu restas. perge tacebo. lateri. Et tu

Turgidus hic epulis atq; albo vētre lauatur: deteri⁹ pal

Guttore sulphureas lēte exhallāte mephites. les) medici

Sed tremor inter vina subit: calidūq; trientē cōsiliū non

solū nō ad-

mittit icōti:

nēs: s; etiā illū ptumeliose appellās dicit illū deteri⁹ esse affe

ctū. sic ei solem⁹ illudere illos q; nobis vltro p̄sulūt: vbi nobis

cōsiliū minime desideram⁹. Ne sis mihi tutor) ac si dicat i ea

grate sum: cui nō debeat dari tutor: s; neq; curator. sic Hor. ij. Horatius

ser. siue ego prauē seu recte hoc volui: ne sis patru⁹ mihi. Jā:

pridē hūc sepeli).i. iā tu inq̄t est: qđ tutorē meū sepeliui: r sū

liber a tutela. nūc p̄o. Tu restas).i. supuentis q; sis mihi tutor/

neq; iure neq; a p̄tore dat⁹. q. d. ego te nō ferā tutorē. Perge

tacebo) vba sunt medici desperātis de salute hui⁹. Perge)

idest facyt libet. Tacebo) q; verbū post hac tibi nō faciā. Tur

gidus hic) qđ ex medici cōtēptu sequat ostendit. Hic) s; ado

lescēs incōtinens. Turgidus epulis) idest crudus r inflatus.

Et ventre albo) idest pallido: qđ ipsum est signū cruditatis

stomachi. Lauatur) scilicet in balneis. Juuenalis. crudū pa- Juuenal.

uonem in balnea portas. balneatio autem crudis mortifera

est. Guttore exhallāte. i. spirante: sic supra faucibus exuberat

grauis halit⁹. Mephites sulphureas. i. vapores quales exve

nis sulphureis exhallātur. Verg. vij. ēn. seuāq; exhallat opa: Vergilio.

ca mephitim vbi Serui⁹ mephitis inquit est terre putor: qui Seruius.

de aquis nascitur sulphuratis. Sed tremor inter vina subit:

idest subito in cōiuijs iter bibēdū incipit tremere r horrere.

Et excutit. i. ille tremor cadere facit. Trientē e manib⁹. i. calicē potoriū q̄ vncias quattuor capit: nā vasa potoria abvncias rū nūero appellabāt. Martial. cū potes amethystinos trientes: et aliubi idē q̄ncūces et semilles besselq; bibam⁹. Caius vt fiat: iulio et pcul⁹. Dētes reiecti. i. apti labris diductis. Tres puere. i. cū

stridore so: Excutit e manibus: dentes crepuere reiecti.

nuerit. Et Vincta cadunt laxis hinc pulmētaria labris

pulmenta: Hinc tuba: candelæ: tandemq; beatulus alto

ria vincta. i. Compositus lecto crassiq; lutatus amomis

cibi pigues In portam rigidos calces extendit: at illum

Cadūt hic) Hesterni capite induto subtere quirites.

.i. ex causa Tāge miser venas: & pone in pectore dextrā

sup⁹ dicta: hoc est exi: *egro.*

cōtinētia. Laxis labris. i. solutis qz nō potest ore cibos p̄fice

re. Et qd̄ ex hoc deinde sequat subdit. Hinc tuba cādele) q̄ in

funerib⁹ parare solēt: tuba aut̄ vsui erat i funere adultoz quē

admodū tibia infantū. Verg. eñ. In funere pallātis: it coelo

clamoizq; virū clāgoizq; tubari: et Papiñi⁹ thebaide i funere

archemoz. Tibia cui teneros suetū deducere manes. Et fals

uatoz nī in euāg. suscitaturus puellā: tibi cines auferri iubet.

Tādēq; beatul⁹. i. diues: aut q̄ sibi videbat̄ beat⁹. Cōpositus

alto lecto. i. p̄heretro: quo mortuoz cadauera efferunt. Et lu

tat⁹. i. quasi luto perūct⁹. Amomis crassis. i. vnguēto pingui.

Mā cadauera pungebant. Verg. eñ. Corpusq; lauāt frigētis

et vngūt. In portā rigidos calces extēdit) qz mortui antero

rib⁹ pedib⁹ efferunt: cui⁹ causam Plutarch⁹ in pblematis

affert: qz vcz exit⁹ vitē cōtrari⁹ est ortui: nascimur em̄ plerūq;

in caput: nā in pedes nasci mōstrosū est. In portā aut̄ dicit)

qz cadauera extra urbē efferebant. Et q̄rites hesterni. i. serui

mozte dñi: ex testamēto facti liberti ciuesq; romani: infra heu

steriles veri: q̄b⁹ vna q̄ritē vertigo facit. Subtere illū. i. positū

in p̄heretro humeris substulerūt i fun⁹. Capite induto. i. cus

cullo moze illoz q̄ mortuos lugēt obfecto: aut iduto. i. pileato

nā serui facti liberti raso capite pileū sumebāt: idq; erat insi-

Martial.

posistup
ti v pumfa
Ioxel. e d s
muri fago
tangere ve
nos toca
ca x ulfo
Vergillio.

Vergillio.

Plutar.

Tertia.

gne libertatis. Tāge miser venas) adhuc alia vīa in incōtinē
tē insurgit: q̄ cū sit ad virtutis opa piger: ad vitia est prōpt̄ cō-
citatusq; Miser) subaudi egrot⁹ ait: neq; em̄ decet vt medicū
quē rogat: miserū appellet. Tāge venas. i. pulsum arteriarū.
Et pone dextrā in pectore) vt ex cordis palpītu explorez

Nil calet hic: ^{cor} fumosq; pedes attige manusq;. morbi ge-
Non frigent. vīa est si forte pecunia: siue nus: supra
Candida vicini subrisit molle puella: nescio qd
Cor tibi rite salit. Positū est algente catino trepidat
Durum olus: & populi cribro decussa farina: mihi pect⁹.
Tentemus fauces: tenero latet vlcus in ore hic. i. nulla
sūt signa se-
bris dicit

medic⁹. Attinge summos pedes et man⁹) vba sunt timētis
egrotare. i. summitates pedū z manūū: q̄ partes incipiunt fri-
gere: cū febris inuadit. Nō frigēt) rīdet medic⁹. Vīa est) vi-
de quo pacto animi morbo z nō corpis laboret: nā cū primū
spes nūmī refulsit: ilico excitat. Siue puella cādida. i. pulchra
Vicini) qz vt dixim⁹ incōtinēs a p̄senti voluptate vincit: z in
vniuersali recte iudicat. Subrisit molle. i. molliter nescio qd
risu illo p̄mittit. Juxta illud. Risit z arguto qdā p̄misit ocel-
lo. Cor tibi rite salit. i. ordinate atq; vt sanū decet palpītat: aut
p̄ nimia letitia: vt supra letat p̄trepidū cor. Positū est algē-
te catino: adhuc alia vīa incōtinēre aggredit: q̄ cū habet cibos
tenuēs sordidosq; p̄sentes dicit se os palatūq; male affectū
habere: qd si egregiū quēdā cibū nact⁹ esset: diceret se bñ vas-
lere atq; esurire: dicit igit. Si positū est ol⁹ durū. i. nō bñ coctū
aut difficile māducatu. In catino algēte) qd ip̄m fastidio es-
se possit. Et farina. i. panis ex farina confect⁹: nā metonymia
est. Decussa. i. secreta z purgata. Cribro ppli. i. vulgari z quali
plebei vtunt: hoc est setaceo z non sericeo. Tentem⁹ fauces)
vba sunt medici ad eū q̄ ex delicijs egrotat. i. exprīamur an
cib⁹ tibi sapiat vel exprīamur an aliqd vltiū sit i ore. Tenero
latet vlc⁹ i ore) possūt eē vba medici p̄ frontā irridētis delicatū
aut ip̄i q̄ putat: aut simlat se egrotare p̄seteyllī cibo: dicit igit

Satyra

Ulcus putre: idest apostema siue abscessus resolubilis et virulētus. Latet in ore tenero. i. molli z delicato. **Qd nō deceat radere.** i. abstergere siue tangere. **Beta plebēta:** herba nota qua paupes vtunt in cibis. **Marī.** Ut sapiant fatuē sabrozū prādia betē. **Alges:** duas animi pturbatiōes q̄ sunt de malo opinato p̄-

Martia.

sentis alte: Putre: qđ haud deceat plebēta radere beta.
ra et altera Alges: cū sparsit mēbris timor albus aristas:
futuri tan: Nunc face supposita feruescit sanguis: & ira
git: hoc est Scintillant oculi: dicitq; facisq; quod ipse
timorē z irā Non sanū esse hominis: nō sanus iuret orestes.
q̄b⁹ incōtī-

nentes ma
xime solēt
perturbari:
nā p timorē
rē bona fa-
cere omitti

Satyra quarta.

Rē ppli ignaros phibet cōtingere quarta.

R Fm populi tractas: barbatum hoc cre
de magistrum.

Dicere: forbitio tollit quē dīra cicutae:

mus: z p irā mala multa cōmittim⁹. Cum timor albus. i. pal-
lidus ab effectu. **Excussit mēbris:** idest sparsit p mēbra. **Aris-**
stas: idest pilos horrentes in modū aristaz. **Alges.** i. signū est
timoris: nā timorē sequitur frigus: ergo alges dixit. i. ad virtua-
tis opera exeqnda torpes. **Nūc sanguis feruescit tibi.** i. irasce-
ris: qz vt phisici diffiniūt. Ira est accessio sanguinis circa cor.
Face supposita. i. igne subiecto: hoc est materia irascendi. **Et**
oculi scintillāt ira. i. ignis scintillas emittere vident: quod est
tratorz. **Et p irā.** **Dicis z facis:** tale quidā. **Qd ipse orestes:** qui
postea quā clytenestrā matrē occidit: furtijs exagitabat. **Iuret**
esse hois nō sanū: quasi dicat etiā infant iurabūt te esse isanū.

R Fm populi tractas: quē admodū in argumēto secunde
Satyrē dixim⁹ duos dialogos scripsit Plato sub alcibiā
dīs noie: quoz piloz alcibiades prim⁹/ posterior alcibiades
posterior inscribit. In priorz itaq; Socrates inducitur a Pla-
tone interrogās alcibiadē amicū et discipulū suū: qua fidu-
cia cū sit rerū oim ignar⁹ atq; inexpt⁹ insinuat se administrā
de resp. cū p̄sertim ex sentētia illa quam antiq̄tas consecrauit

ne cabet

Plato.

Socrates

Quarta.

quisq; seipsum debeat noscere. Ex hoc dialogo poeta sumit
huius quartę satyrę materiã: qđ licet conferri locos intueri.
Sub alcibiadis itaq; psona inuebitur in adolescentē quępiã
quę quidē domitiũ Iheronē cesarē esse putat: qui anteaq; per
etate sapiat suffragia populi ad honores magistratusq; asse-

Quo fretus: dic o magni pupille pericli.
Scilicet ingenium: & rerum prudentia velox
Ante pilos venit: dicenda tacendaq; calles.

Pensais q̄ antes delas barbas brene
inculcat: vnũquęq; seipsum debere cognoscere: neq; sibi arro-
gare quod sit vltra pprias vires. Ordo est. Dic o pupille ma-
gni pericli. i. o alcibiades: fuit enim hic adolescēs clinię ex di-
nomache fili: socratis discipul⁹ et familiaris: relictus patre
mortuo sub tutela periclis ciuis atheniēsis nobilissimi: q̄ vt
ait plutarch⁹ erat illi sanguinis affinitate cõiunctus. Justinus
patruũ fuisse scribit. Quo fretus. i. qua prus-
dētia z rerũ experiētia cõsilius. Tractas. i. tractare z admini-
strare audes: Itē ppli. i. rēpublicã. Et p parētesim interponit
Crede. i. putat finge hoc qđ ego dico tibi. Barbatũ magistrũ
dicere. i. socratē pceptorē tuũ qui gręcorũ philosophorũ mo-
re barbam nutrebat. Juuenalis. barbatos licet admoueas
hinc mille magistros. Quē: scz socratē. Sorbitio dira cicute:
nã socrates ab atheniensib⁹ morte dānat⁹ cicute succo hau-
sto perijt publica atheniēsiũ poena: vt ait Plinius. Collit. i.
extinguit/ scz ingeniũ/ decē versus qui sequitur interrogati-
ue possunt legi: aut enūciatiue si p ironiã legātur: qđ ipm hęc
particula scz designat: vt apud Vergiliũ. iiii. encl. scz is supis
labor est ea cura quietos sollicitat: et Terentius in andria: id
populus curat scilicet. Ingenium: idest artes et sciētię que
ingenio comparantur. Et prudentia rerum velox. i. p̄corũ z
etatem p̄ueniens. Venit ante pilos: idest anteq; barba pe-
cten et ala pubescant: quasi dicat: neq; ingenium neq; prũ-
dentia veniunt ante etatem. Et calles dicenda et tacenda:
idest scis qđ debeas dicere z qđ tacere: quasi dicat: minime.

quēdos ca-
piat: atq; rē
pu. sibi gu-
bernādā
capessit: dei
de p̄ceptũ

de se so

Justinus.

Juuenal.

Plinius.

Vergili.

Terenti.

Vergilius.

Ergo ubi plebecula. i. impitū vulgus. Feruet comota. i. p̄citata irascit. Bile. i. cholera: q̄ ir̄e sedes est. Verg. j. en. Scuitq; animis ignobile vulgus. Fert animus. i. cupis. Fecisse silentia) vt habeas ad pplm orationē qua seditio illa cōponat. Vergi. silēt arrectisq; aurib; astāt. Turbē calidē. i. populo ira inflāmato. Maiestate

manus) or Ergo ubi commota feruet plebecula bile
 portet ei il: Fert animus calidæ fecisse silentia turbæ
 lū quē po: Maiestate man: qd deide loquere: Quiritēs
 pul' seditio Hoc puta nō iustū est: illud male: recti; istud.
 ne p̄citatus Scis etenim iustū gemina suspendere lance
 audire de-
 beat multū

Lucanus.
Vergilius.

Ab eis dicitur nec in bueno delomalo.
 authoritatis ac maiestatis habeat: vt vel solo vultu z manu sileat. Lucanus. cōposuit vultū dextraq; silētia iussit: z Verg. j. en. Cū iducit oratorē q̄ vir bonus dicēdi peritus diffinit: tūc inq̄ pietate grauē ac meritis si forte virū quē sp̄exere silēt: arrectisq; aurib; astāt. hmoi vir t̄renarcha gr̄ce a iuris peritis appellat: nō vt acursus delirat dicit qd irā ppli arceat: sed qd sit pacis author siue pacificator: hmoi autē viri manu p̄tēta est fingebātur: quali habitu Domitianus cesar equo insidēs inducitur a P̄apinio lib. j. siluarū: cū dicit: dextra vetat pugnas. Quid deinde loq̄re) idest quali oratione vteris: cū sis rerum omnium inscius: Quiritēs hoc puta) qd ille apud populū locutus est: debet esse de iusto z iniusto de turpi honestoq; que ex philosophiē fonte sunt depromēda: s; hic cū sit ignarus: nō habebit de quo sit ofonē habitus/ loquet in quā. Puta. i. sicut. Quiritēs o romani ciues: nā ad populū est sermo: cū laudamus aut vitupam; qd p̄tinet ad gen; cōdōnale siue demon; stratiū: nā in deliberatiuo senatores in iudiciali iudices dicuntur. Hoc nō iustū est) subaudi qd facitis: nā cū sit ciuitas ciuū societas equo iure p̄stituta: seditio iusta est q̄ppe q̄ labe; faciat ciuilē societate. Recti; istud) subaudi potuit fieri. Scis etenim) ironia est vt dixim;: quasi dicat nō scis. Suspendere iustū. i. examinare iustitiā. Gemina lace. i. libra quā z bilacē dicim;: nā in libra due sunt lāces. Verg. in enei. et Cicero q̄nto

Quarta.

ruscul. q̄ro Inq̄t: quā vim habebat libra illa Aristolat: q̄ cū in altera lance animi bona imponeret: in altera corpis externa zc. Ancipitis librę. i. q̄ duo habet capita: qz due sunt lāces vt dixi: aut ancipitis. i. ambiguę: vt nescias in vtrā partē magis declinet. Uerū discernis) immo nō poteris verū a falso discer

Ancipitis librę: verum discernis vbi inter Curua subit: vel cum fallit pede regula varo: Et potis es nigrum vitio præfigere theta. Quin tu igit sūma nec qcquā pelle decoro Ante diem blando caudam iactare popello Desinis: anticyras melior sorbere meracas:

tere: qd est op^o partis intellectiue: aut verū p iusto posuit: nec rectū a curuo: cū regula ipa rōnis qua

hoc debet explorari sit curua: z p ignoratiā possis nos fallere: ideo dicit. Vel cū regula curua inter subit. i. interuenit. Vel cū fallit pede varo. i. curuo: nā regula in pedes distinguit: vnde est decēpeda: qua architecti edificia metiūtur. Et potis es. i. potēs es quasi dicat nō potes. P̄figere vitio. i. inurere z imponere. Inigrū theta. i. mortiferū signū: hoc est mortis poenā. Inā iudices q̄ reū morti dānabāt: in tabellis theta hoc est th. aspiratū litterā gręcā scribebāt: p qd significabāt capitale qd dā: qd gręce thanatos p theta in pncipio mortale interpretat. Mart. Inostī mortiferū p̄toris castrice signū: est ope precii discere theta nouū. Quin tu igit) viget adolecētē dicēs in hūc sensum cū sis corpore decoro introitus asit turpis z indoctus q̄ rēpublicā administrare possis: cur ambis ppli suffragia: p q̄ ad magistratū puenias: dicit igit. Tu decoro summa pelle) id est tātū in superficie: q̄ sola cōspici potest. Sz nec qcquā. i. frustra: qz introsum turpis es: Quin desinis. i. cur nō cessas: iactare caudā popello. i. adulari pplo cui^o suffragia captas z est sumptū a canib^o: q̄ caudā motitat cū blādiunt. Blādo. i. q̄ tibi blādī assentaturqz: sz meli^o quadraret sensus si blād^o aut blāde legeret: cū nō is q̄ capiat: sed captator blādīri debeat. Ante diē. i. ante tēp^o: qz vt dixim^o hic p etatē nō potest rēpublicā gubernare. Melior) subaudi cū sis. Sorbere anticyras. i.

Anticyras
Conditio
tuas summa
pedes decem
ep. hoc on
new of bus
per se if.
iac. hoc on
li. son gra
nabica treca
nem. ius a
bar.
nabica antia
Martial.
ios abus can
ne mibi th
m p cum p
figans. m
condenens
muelle

Plinius. helleboros: qui in anticyra phocidis vrbe abundat: ibiq; vt ait Plinius tutissime sumebatur. anticyra quoq; Horatius figurate pro helleboro posuit. ij. ser. Nescio an anticyram ratio illis destinet omnem. Helleborus autem peculiariter atrabilem purgat / in qua sedes insanie est: ideo dicit huc potius debere purgare insaniam. Quo tibi summa boni est: vnctavixisse patella quam magis Semper: & assiduo curata cuticula sole? stratū affectare p. Expecta: haud aliud respondeat hec an? .i. nunc. puli suffragia. Dinomaches ego sum: suffla sum, cādidus: esto:

Horatius cas) aut puras aut ex mero sumptas. Hor. ij. epist. expulit helleboro morbum bilisq; meraco. Quo tibi summa boni? sensus est: vide q̄ longe absis a gubernanda rep. vt nescias i quo summu hois bonu hoc est beatitudo consistat. Quod inquit. i. qua in re. Summa boni). i. summū bonum humanū hoc est foelicitas est tibi: idest nunquid in eo qd sequitur consistit. Vixisse semp patellavincta). i. pinguib; & delicatis cibus. Et cuticula curata assiduo sole). i. in corpis cute curada: infra & figas i cute solē.

Horatius. Hor. ij. ser. cuticulā curare iube. Idē pmo ser. In cute curada plus equo opata iuuet. quasi dicat: nō in eo hois foelicitas consistit: vt corporis curā habeam; neglecta animi rōne. Expecta). i. o lector audi: qd Alcibiades ad hanc de summo bono q̄stionē r̄deat. Hec an?) fingit Persius anū quandā assistere. Haud respondeat aliud (idest nihilo plus sapiet: q̄ delirans anus. I nunc) verba sunt alcibiadis: quasi dicat: abi insane.

Martial. Mart. I nunc & ferrū turba molesta nega. Ego sum dinomaches) subaudi fili) Plutarcho quoq; in Alcibiadis vita scribit illū a dinomache illustri femina originē ducere: dinomaches quoq; Plato in plogo quem diximus sub alcibiadis primi a Platone scriptū meminit. O pupille inquit Socrates ad alcibiadē & dinomaches fili. Suffla) vba sunt Persij in iuvenē tumidū propter generis nobilitatē: ac si dicat: intumesce. Sū cādidus) idest pulcher. Esto) dicit Persi) in alcibiadem: idest cōcedamus tibi hoc quod sis generosus & pulcher.

Plutar.

Plato.

Quarta.

Dū *baucis*) *vetule* nomē est apud *Quid.* viij. metamorphos: *Quidius.*
seos: et quo pacto cū *pylemone* cōiuge trāsformata est. *Pan-*
nucea) idest *pannosa*: *squalida* et *inculta*. *Nō* sapiat *deteri⁹*)
 idest si te multo sapientior: ac de moribus rectius iudicans.
Cum cantauerit *ocyma*) idest *castigans* dixerit opprobria.

Dum ne deterius sapiat pannucea *baucis*:
Cū bene discincto cātauerit *ocyma* vernæ.
Vt nemo in sese tentat descendere nemo:
Sed p̄cedenti spectatur *mantica* tergo.

Terne di-
scicto) idest
seruo negli-
genti & ces-
satozi: quez
rephēdens
probus et
no ai peccata
enel mū do
no p̄conozet
mes mo

maledictis insectatur. Nam *ocymū* illud quod in pabulum
 bobus seritur: atq; illis pro farragine datur: cum maledictis
 et opprobrijs seri iubetur vt cito crescat. *Plinius* libro. xix.
Nihil inquit *ocymo* fecundius: cum maledictis & probiis
 ferendū p̄cipiunt: letius pueniet: *ocyma* igitur p̄ maledi-
 cta et probia posuit: nā huic poetę non est insuetū licēter atq;
 a remorissimis rebus sumptis translationib⁹ vti. Alij aliter
 enarrāt hūc locū: ego inuentioni meę faueo: donec quispiam
 aliud melius inuenerit: nā ante hac inuenta nō placent. Ut
 nemo) cū admiratione legendū est: quasi dicat: quid hoc est
 q; nemo et iterū repetit nemo. Tentat descēdere in sese) idest
 reflectere aciem mētis & animi cogitationē in seipsum vt co-
 gnoscat quid sit. Sed *mātica*: idest *sacl⁹* duplex in vtramq;
 pendēs: partē hispani vocant *alforjas* *Horat.* pri: ser. *Mātica*
 cui lūbos onere vlceret atq; eques armos. Spectatur in ter-
 go p̄cedenti: idest eius qui p̄cedit: ex fabula *esopi* est sum-
 ptū qui dicit homines habere binas *manticas* humeris ap-
 pendētes in quarū anteriori vitia aliena: in posteriori sua re-
 ponunt. *Catullus* quoq; ad *varrū*. Sed non videmus *man-*
tice qđ in tergo est. ad hoc alludit *psalmograph⁹* cū dicit in
 persona dei homini iniusto: *suspicatus es inique q; ero tui*
similis arguam te et statuam te contra faciem tuam idest vt
 videas te ipsum hoc est peccata tua q̄ in dorsum piccisti: nā
 vt inq̄t *August.* peccatores peccata sua post dorsus projiciūt.

Plinius.
ocimum 1.
albabaca

Horati⁹.

Catullus.

Quæstis) q̄ sequūt sic iugēda sunt supiorib⁹: dixerat em̄ ne
 minē esse q̄ seipm̄ cognoscat: sed peccata aliena spectare: sua
 vero dissimulare: nūc dicit quo pacto alios carpam⁹ infimur
 lantes illos auaricię aut libidinis obscenę. Quæstis) scz tu
 vel q̄spā q̄ret: animo detrahendī. (Hostin) p̄ nouisti ne p̄re
 dia vectidij

.i. vectidius
 quam mul
 tos agros
 possideat?
 (Lur⁹) dicit
 ille alter cū
 quo loq̄ris
 cui⁹ subau
 di vectidij.

Quæstis) nostin vectidij predia? cuius?
 Diues arat curib⁹: quātū nō miluus oberrat.
 Hunc ais? hunc: diis iratis genioq; sinistro.
 Qui quādoq; iugū ramosa ad cōpita figit:
 Seriole veteris metuens deradere limum
 Ingemit: hoc bñ sit: tunicatū cū sale mordēs

caenbuena

di vectidij. Diues arat) tu rīdes: illi⁹ vectidij q̄ diues arat tā
 tū agroz. (Lurib⁹) vrbē sabīnoz: vnde adscit⁹ fuit in regnum
 Thuma pōpili⁹: z declinat cures curis pluraliter. Quantum

miluus nō oberrat) .i. volādo circuire possit. Juuenalis. Cui
 tot mōtes: tot p̄dia seruas appula: tot miluos itra tua pasqua
 lassos. (Hūc ais) dicit ille alter: quasi dicat. p̄be noui hūc ve
 ctidiū. (Hūc) subaudi dico vectidij natū. Diis iratis genioq;
 sinistro). i. quem credibile est ex genesi z horoscopo habuisse

deos. i. errātia sydera iratos z aduersos. Et genijū). i. deū naz
 ture z gnatiōis habuisse sinistrū. i. nocētē: si em̄ hoc nō fuisset:
 nō potuisset homo tan auar⁹ nasci: itaq; de illi⁹ multa subdit
 Qui q̄nq;). i. q̄ncūq;. Figit iugū). i. distūgit boues: atq; iugum
 et aratrū reponit in villis q̄ sunt ad cōpita: hoc faciebāt agris
 cole peracta semēte: vnde ferie semētine erāt apd̄ romanos:
 nō state ille q̄dē sed cōcepticię: de quib⁹ in p̄mo fastozū libro

Quidius). i. multa Quid. Ad cōpita ptusa). i. a rusticis frēq̄ntata p̄culcata:
 nā ex eo dicebāt cōpita: q̄d in eū locū plures vie cōpetebant.
 Tūc inquā scz die festo hoc est ferijs semētinis. Ingemit). i.
 cū gemitū dubitat. Metuēs deradere). i. relinire z apire. Li
 mū). i. argillā z lutū quo volta illinuntur. Seriole veteris). i.
 dolioli in quo vinū vet⁹ recōditū est. Hoc bene sit). i. aliud vī
 nū deteri⁹ mōstrās dicit: hoc satis bonū erit. Et mordēs cepe

lo rio fior na
 Stone. mas
 si son geo q
 na tu

gnatomis mus
 i. tuar exia
 tuest eulione
 tenacior. eres
 mus abasiers

na ture est diu m
 tis p̄mo q̄ fin
 m̄ p̄ro.

Juuenal.
 em mal p̄ p̄
 to naz ste

genius bonus
 Sangoel buenu
 genius malus
 diablu.

compitum i. on
 cru di Jada
 compi tum i.
 si dextra deors

Quidius.
 bona for tum
 sit. cabuena
 dios enbuena

Quarta.

tunicatū). i. qđ multis tunicis in orbē sphericū circūductis cōstat. (Cum sale) id em̄ p̄ salsamēto ceptis adhibet̄. Et mordēs ollā farratā). i. farratis pultrib⁹ plenā. Pueris plaudētib⁹) qz id raro ⁊ dieb⁹ tantū festis cōtingebat: ideo serui plaudebāt. Sorbet foecē panosam). i. crassam. Aceti). i. vini iā corrupti.

Cepe: & farratam pueris plaudentibus ollā:

Pannosam faciem morientis sorbet aceti.

At si vinctus cesses: & figas in cute solem:

Est ppe te ignot⁹ cubito qui tangat: & acre

Despuat in mores: penēq; arcanaq; lumbi

Runcantē populo marcētes pandere vuluas.

Tu cū maxillis balanatū gausape pectas:

Et morientis). i. euas nescēt: hoc vini genus vappa dicitur. Rā vt Seneca in epistola. ait non tantū minis mū in sun-

in omnes deo de tota in ge a seo Seneca. patiens i. e. puto qui p. medico. m. qui fuit

do: s; pessimū remanet. At si vinct⁹ cesses) adhuc eos Persi⁹ reprehēdit q̄ leuib⁹ alioꝝ vitijis offensi detrahūt illis in deteriorē partē oīa interpretātes. At si vinct⁹ cesses) cōfusio psonarū est: s; ita distinguēdū: vt si aliq̄s sit laut⁹: q̄spiā tāgit lat⁹ illi⁹ q̄ pp̄te sedet: ⁊ incipit detrahere illius primi lautie: in mollicitē pathicitatēq; interpretās. At si vinct⁹). i. vnguēto delibut⁹. Leses). i. a labore q̄scas. Et figas solē in cute). i. cutē in sole: vt supra curata cuticula sole. Ignot⁹ est ppe te) hoc ip̄m magis detractoriū est: si apud ignotū alteri detrahā. Qui tangat cubito). i. vellcādo te admoneat. Et despuat in mores). i. despuendo mores excref. Acre). i. acriter ⁊ acerbe. Et despuat. In runcatē). i. depilatē trāslatōe accepta ab ijs q̄ runcant. i. lex stirpāt agroꝝ fructices ⁊ dumos. Penē ⁊ arcana lūbi). i. mentulā ⁊ podicē/ significatq; illū esse pediconē ⁊ pathicū siue cy nedū. Pādere). i. ad pādēdū siue vt pādāt ⁊ est grēca constructio. Vuluas marcētes). i. podicē quo vñ tanq; semine vuluis. Populo) cui se p̄stituāt. Tu cū maxillis) v̄ba sunt detractoris ad pathicū: vel pot⁹ de pathico ad illū quē cubito admonuit: vt sit tu p̄ ille. Et est sensus: cū barbā nutrias qđ signū grauitatis ⁊ seueritatis est: cū pudēda depilas. Martia. Martia. Hūc sunt crura pills ⁊ sunt tibi pectora setis. horrida s; mēs

Satyra.

est panniche volfa tibi: dicit itaq; Cum tu: o pathice. Pectus
 gausape. i. barbâ: nâ gausape vestis est villosa: dura trâstatio.
 Balanati: hoc est myrobalano. i. vnguento balanino perunus
 Horatius. cti. Horatius car. impressa tuis balanus capillis. Maxillæ:
 in quib; est barbæ sedes hoc est in mento. Quare curgilio. i.
 mētula: est

autē curgu Inguinibus quare detonsus curgulto extat:
 liovermicu Quinq; pallestrite licet hæc plātaria vellant:
 lus frumē- Elixasq; nates labefactent forcipe adunca:
 ta corrodēs Non tamen ista filix vilo mansuescit aratro.

vicela pepa it
 dos dicta.

Seruius. Seru⁹ ex Cædim⁹: inq; vicē præbemus crura sagittis.
 authorita =

Varro. te Varro
 Vergili⁹. nis in illud Vergilij. i. geor. Populatq; ingētē farris aceruū
 curgulto: hoc nomē dictū esse affirmat quasi gurgulto qd nō
 hil aliud in eo fere videtur q̄ guttur: dicta est etiā gurgulto
 aspera arteria qua spiram⁹ respiramusq;: itaq; ad alterutri⁹
 similitudinē curgultionē appellauit membrū virile. Detōsus:
 idest depilat⁹. Extat. i. eminet ⁊ ppēdet. Inguinib⁹. i. inter in-
 guina. Quinq; palestrite: nulla diligētia pectinis pilos posse
 extirpari dicit. Nā licet q̄nq; palestrite. i. robustissimi ⁊ exerci-
 tatissimi sollores: quales in palestra versant. Vellant. i. extir-
 pent ⁊ erradicent. Hęc plātaria: idest hos pilos q̄ tanquā plā-
 te e terra: sic ex cute pullulāt. Et licet labefactent. i. cōuellant.
 Nates elixas: idest madefactas et calida aqua propemodū
 decoctas. Martialis. Centū miselli iam valete quadrantes:
 quos balneator diuidebat elixus: et Ausonius. sed quod et
 elixo plantaria podice vellis. vt frustra quidam elisas legant.
 Forcipe adunca: idest volsellis quibus pili extirpantur. Ista
 filix: idest pili fructificantes et renascentes tanquā filix her-
 ba nota in aruo. Non māsuēscit: idest domatur. Vilo aratro:
 idest cultura. Cædimus: ex superiorib⁹ colligit: quantū mall
 ex ac mutua detractōne sequatur dicēs. Cædim⁹: idest carpi-
 m⁹ alios. Et inuicē: idest e diuerso. Præbem⁹ crura sagittis:
 idest aliorū detractōni materiā damus. vt ⁊ illi nos cedant:
 iuxta illud hesiodi. si quēquam verbo ledēs: ledēris et ipse.

Martial.
 Auson⁹.

Quis tur hoc pacto: id est sic omnes vsunt: vt carpant ⁊ carpant.
 Sic nouim⁹: id est didicim⁹ subaudi viuere. Illa subter: sen-
 sus est. qui secreto male vsunt: alios quidē possunt decipere:
 conscientia vero sua minime. Dicit itaq;. Tu habes vulnus
 cecū: id est occultū vitium. Subter illa: id est inter viscera siue

astandae munda

Viuuntur hoc pacto sic nouimus. illa subter
 Cēcū vulnus habes: sed lato baltheus auro
 Protegit. vt maui⁹. da verba: ⁊ decipe neruos
 Si potes. Egregium cum me viciniā dicat:
 Non credā: viso si palles improbe nummo:
 Si facis in penē quicquid tibi venit amarum:

precordia.
 Sed bal-
 theus: mili-
 tare oma-
 metuz atq;
 nobilitatis
 isigne. Aus-
 ro lato. i. la-
 ti auri. vt

Vergil. lato crispās hastilla ferro. Protegit. i. occultat vuln⁹ Vergili⁹.
 illud. putāt em̄ hoies se posse vitia sua generis splēdore obū-
 brare. Ut maui⁹. i. fac vt voles: sic enim eos valere sinim⁹ de
 quoz salute desperam⁹. Da verba: id est decipe alios. nā dare
 verba est decipere. vt Terentius in andria: cui ꝑba dare dis-
 ficile est. Et decipe neruos. i. arcus ⁊ sagittas alioꝝ. quasi dis-
 cat: elude alios ne possint vitia tua carpere: respicitq; ad illū
 qđ supra dixerat. Inq; vicē ꝑbem⁹ crura sagittis. nā ꝑ neruos
 arcū intelligimus. Quidi⁹ primo metamorphoseos. Uides
 rat adducto flectētē cornua neruo. alię expositiones sicut nec
 coherent: ita mihi nō placēt. Si potes: ac si dicat nō poteris:
 q; vitia quātūuis occulta erūpūt in lucē. Egregiū: ꝑba sunt
 adolescētis qđ tot⁹ ex vulgi opinioe pēdet atq; aure populari
 nimitū credit. Dicit igit. Cū viciniā dicat me egregiū. i. bonū
 virū putet appellerq; etiā si nō sim: nō credam: quasi dicat. ni-
 hil refert bon⁹ an mal⁹ sim dūmodo alijs videar bonus. ad
 quod respōdet poeta dicēs. O improbe. si palles viso nūmo:
 id est si inuidia et cupiditate rei aliene torq;ris. Si facis qc-
 quid amarū: dulce voluit dicere: sed q; voluptas venerea ꝑ-
 aloes quā mellis habet: vt ait Iuuenalis. ideo amarum pro Iuuenal.
 dolci posuit. Venit tibi in penem: in mentem voluit dicere.
 sed penem dixit pro penis cogitatione: id est si facis quicquid

Horatius pens tuscupit. sic Horati⁹ in. j. ser. Pens sensum tribuit. hule
 si mutonis vbis mala rata videntis diceret hec animus. Si
 caut⁹) idest fenerator: q̄ multis modis caues pecunijs quas
 foenori das. Flagellas) idest torques. Multavibice) idest mul
 tis molestijs et exactionib⁹ extorquedo multiplicēs vsuras.
 z perstat in
 trāslatione. Si puteal multa cautus vibice flagellas:
 ei⁹ qđ dixit Nec quicquā pp̄lo bibulas donaueris aures.
 flagellas. Respice qđ non es. tollat sua munera cerdo.
 Nam viber Tecum habita: vt noris qđ sit tibi curta sup
 est liuor il- pellex.
 le q̄ flagel
 li fustiga

tionē seq̄t. Puteal). i. debitores. Nam puteal locus erat romē:
 vbi foeneratores vsuras exercebāt. ergo loci posuit p̄ perso
 nis. Hor. j. epygra. Forum putealq; libonis mandabo siccis.
Quidius. Quid. Si puteal tanq; times celeresq; calēdas. Nam calēdis
 mēsiū pecunię dabāt foenori z exigebāt. Cū est calēdariū li
 ber rōnū: foeneraticiarū: si hec in quā q̄ superi⁹ dixi facis. Nec
 q̄cquā). i. frustra. Donaueris pp̄lo aures). i. credas pp̄lo de te
 quantūcūq; te laudet. Bibulas) aut dixit aures: idest credu
 las: z q̄ ita bibūt laudes pp̄tias: quēadmodū arena bibit hu
 morē. Respice qđ nō es) idest nō admittas laudes: quas nō
 mereris: nec credas adulatorib⁹. (Cerdo tollat sua munera)
 idest plebs. Nam cerdones sunt oēs sordidi artifices. tollat z
 auferat secū suos falsos honores / quos tibi immerēti defert:
 respicitq; ad illō qđ supra dixit ante diē blādo caudā iactare
 popello: scz vt ad honores p̄sequēdos suffragia pp̄li captaret.
 Tecū habita). i. teipm cōsule q̄ sis: atq; vt in prima satyra dis
 xit: nec te q̄stueris extra. aut tecum habita: idest cōtine teipm
 intra te. **Martialis**. Teq; ipse memēto intra pelliculā cerdo
Seneca. tenere tuā. nā vt ait Seneca in epistol. argumentū composi
 te mentis existimo posse cōsistere: z secū morari. (Ut noris). i.
 vt cognoscas. Quā curta suppeller sit tibi) idest quā tenuis z
 angusta res familiaris sit tibi: idest quātū tibi desit ad hoēve
 sioyir egregi⁹: qđ pauloātē dicebas te credere vicinię p̄dicātū.

Horati⁹.

Quidius.

Martial.

Seneca.

Quinta.

Uatibus hic mos est. Cui duplex sit libertas animi: scilicet
 quā philosophia p̄stat: et corporis altera q̄ ture gentiū
 est introducta: atq; e diuerso duplex quoq; seruitur: eorū scilicet qui
 vitio laborāt: et eorū q̄ dñis seruiūt: ostēdit poeta q̄s sit vere li-
 ber: et q̄d vitiosi seruiūt et q̄dē seruiturē miserā: scdm̄ illud sal-
 uatoris nr̄i

Joan. viij. Joā. ap̄s.

Satyra quinta.

Quinta docet q̄ sit liber. q̄ sit quoq; seruus.

q̄ facit pec-

Vatibus hic mos ē cētū sibi poscere voces
 Centū ora: & linguas optare in carmi-
 na centum.

catū seruus

est peccati.

Alloq̄ ta-

mē pri⁹ an-

neū cornu

tū p̄ceptorē

sui i studio

Fabula seu mæsto ponatur hiāda tragædo:

Vulnera seu parthi ducētis ab īguine ferrū.

philosophie: ex quo fonte hauserat materiā scribēdi satyrā: cui
 ius officiū est cōmēdare virtutes et effulminare vitia. **U**atibus
 hic mos est) sensus est poetę scripturi tragœdiā: aut carmen
 heroicū: solēt optare sibi cētū voces. centū ora / et cētū linguas:
 vt grāde aliqd̄ in carmine sonēt. **T**u nō o comute dicēdi q̄dā
 gñe tēperato scribis de virtutib⁹ et vitijs: vnde ego mihi sūps̄
 materiā scribēdi stilo pedestri. **D**icit itaq; **H**ic mos est vati-
 b⁹. i. poetis. **P**oscere sibi cētū voces. i. cētenas voces. **S**ub-
 dit em̄. **C**ētū ora et cētū linguas) vt simul cētū voces emittāt.
 ex **V**ergil. vi. en̄. nō mihi si lingue cētū sint: oraq; centū: ferrea
 vor. **O**ptare in carmina) ab illis subaudi describēda. **E**t hoc
 faciūt. **S**eu fabula. i. tragœdia. **P**onat. i. scribat. **H**or. i. poe-
 tria. **S**criptor honoratū q̄cūq; reponis achillē. et supra dixit: **H**oratius.
 nec ponere lucrū artifices: nec rus saturū laudare. **H**iāda. i.
 cū magno hlatu: postea i teatro respētāda. **J**uue. **G**rande so
 phocleo bacchamur carinē hlatu. **T**ragœdo mæsto. i. tragœ-
 diarū representatori. nā tragic⁹ est tragedię scriptor. **M**æsto aut̄
 dicit: q̄ tragœdia res mæsta ac lugubris ē. **V**ulnera seu par-
 thi. i. bellū parthicū: q̄d augusti **C**esaris auspicijs gestū est:
 q̄d ad stilū carminis heroicū ptinet. et repete a superiorib⁹ ponas
 tur. i. describat. **D**ucētis ferrū ab inguine. i. sagittas de p̄m̄is

Vergili⁹

Juuenal.

Satyra

tis ex pharetra q̄ ex humeris ad ingulna vsq; dependet. aut graphice sagittandi modū exprimit. Quorsum hec subaudi optas cētū ora ⁊ cētū linguas? (aut quātas offas ingeris. i. q̄ magna ⁊ grādia carmina scribis. alluditq; ad illū qđ supra dixerat hiāda: ⁊ isra dicitur est coenāda glyconi. Ingeris). i. deuorādas *ad verbum locale.*

ofa. c. fu
pa
offa
w mu. Oca
ne si ne
in mē
v s

opponis. **Quorsū hec?** aut quātas robusti carnis offas **Uti sit par)** Ingeris: vt par sit centeno gutture niti? Grande locuturi nebulas helicone leguntos: Si quib; aut prognes: aut si qb; olla thyestæ Feruebit sæpe iniulso coenanda glyconi. Tu neq; āhelāti coquitur dū massa camino: turib; toll-

Wartel.

dēq; liquis coneris tragœdiā deuorare hoc est te scribere et tragœdos p̄nūctare. **Hiāde** locuturi. i. poetę tragici quoz stil; grādiloqu; ē. **Legūto**. i. colligāt. **Nebulas**. i. res inanes q̄les sunt q̄ a poetis tragicis ⁊ heroicis scribūt. **Wart.** Qui legis cōtipodē caligātēq; thyestē. colchidas ⁊ scyllas: qđ nisi monstra legis: ⁊ seq̄. **Hoc** lege qđ possit dicere vita meū est. **Helicone** mōte boetię musis sacro: quas illis nugis iuocare cōsueuerūt poetę. **Idq;** debēt facere hoc est nebulas ex helicone colligere. **Si qb;** scz poetis. **Olla** p̄gnes feruebit). i. si describēt quo pacto p̄gne ityn filiū cū sorore philomena trūcasuit: pariterq; tereo cōmāducādū apposuit. **Aut olla thyestę** idest quo pacto atreus thyestę fratris filios trucidauit / illiq; epulādos quoz apposuit. qua vtraq; de re scriptę fuerūt tragœdię. **olla dico.** **Coenāda**. i. agēda ⁊ representāda. **Glyconi** iniulso tragœdo illi; ipis inepto. **olla aut ⁊ feruebit ⁊ coenāda** ex trāslatiōe supiori dicta sunt cū dixit offa: ⁊ hiāda. **Tu neq;** poetę inq; volūt videri grādiloq; ⁊ magna v̄ba sonātes: s; tu o comute qđ de reb; ad philosophiā: hoc est ad mores hoim p̄tinentib; scribis. **Neq; p̄mis vētos**. i. nō spras vētosa qđā ⁊ inania v̄ba. **Folle āhelāti**. i. pulmone spiritū exp̄mēt: quēadmodū fabū ferrarij p̄mēdo folles: exp̄mūt vētos. **Dū massa** scz ferrī hoc est materia de q̄ scribis. **Loq; camino**. i. p̄stat in

Quinta.

tomace. hoc est tuo ingenio differit et disputat. Nec raucus. i. voce suppressa tecum loquens more illorum qui meditantur deambulantes. quod precipue istis contingit qui plus proponunt. ideo subdit. Murmure clauso sic supra. Murmura cum secum et rabiosa silentia rodunt. Cornicaris tecum nescio quid inepte. i. more cornicum deambulans

Folle premisvetos: nec clauso murmure raucus: Nescio quid tecum graue cornicaris inepte: Nec stilopo tumidas intendis rumpere buccas. Verba toge sequeris. iunctura callidus acri Ore teris modico pallentes radere mores Doctus: & ingenuo culpam defigere ludo. Hinc trahe quod dicas: metasque relinque mycenis

nescio quid
ineptum co-
gitas. hec
mihi sedet
expositio.
nam cornicum
est spaciari
cogitantium
more Ciceronis
et j. georgii.

quid tecum
cornicaris
que andas
mor

Vergilius.

Lucanus.

Quintus.

Horatius.

Ciceronis

Horatius

tunc cornix plena pluuia petit improba voce: et sola in sicca secum spaciatur harena. et Lucanus i. v. pharsalica. instabili gressu mentis littora cornix. Quibus quoque. ij. meta. de cornice loquens scribit. Nam cum per littora letis passibus ut soleo summa spaciarer harena. Nec itedis rursus. i. non in eo laboras ut rumpas. Buccas tumidas) i. inanibus rebus inflatas. Nam buccae sunt ille pres oris qui inflari possunt. Hor. j. ser. Quia iuppiter ambas iratus inflat buccas. Stilopo) i. sono siue crepitu illo qui ex buccis inflatis vi quadam compressis elicit. Non facis inquam ea quae dixi. Sed sequis verba toge). i. non scribis bella: sed ea quae pertinent ad pacem. hoc est de virginitatibus. toga vero pro pace per metonymiam saepe ponitur. ut illud Ciceronis. Cedat arma toge. Et tu callidus). i. sapiens. Teris). i. limas: scilicet illa verba. Acri iunctura). i. acuta et ingeniosa compositio verborum. Ore modico). i. stilo et dicendi genere mediocri et temperato. Tu inquam. Doctus radere). i. perstringere et notare. Mores pallentes). i. vitia quae faciunt homines flagitiorum suorum conscientia pallere. Hor. j. epig. Nil scire sibi nulla pallefcere culpa. Et defigere culpam). i. taxare. et perstringere culpam quae sequitur commissa. Ludo ingenuo). i. non acerbe: sed quasi per ludum iocundis quali homines ingenuos decet vti. Hinc trahe) dixit cornicum stilo mediocri et turgato de moribus disputare solitum quod philosophia proficitur

Satyra

nūc autē seipm̄ vel aliū quepiā hortat: vt ab eo sumat scribēdi
 materiā: si satyrā scribere velit. Dicit igitur. *Hinc*). i. a cornuto
 vel a philosophia quā comur⁹ p̄stet. *Trabe* q̄ dicas). i. acci-
 pe scribēdi argumētū. *Et relinq̄ mēsas mycenis*). i. fabulam
 de atreo z thyeste q̄ mycenis gesta est. *Lū capite z pedib⁹*) scz
 filioz thye-

ste a p̄re cō Cū capite & pedib⁹: plebeiaq; prādia noris.
 manduca = Nō eq̄ dē hoc studeo bullatis vt mīhi nūgis
 tis. *Et no:* Pagina turgescat dare pondus idonea fumo.
 ris prādia Secreti loquimur tibi nūc hortāte camœna:
 plebeia). i. Excutiēda damus p̄cordia: quātaq; nostre
 ea q̄ p̄tinet Pars tua sit cornute anime tibi dulcis amice
 ad mores z

vite cōmu- *quiesc. as senor mustax quanto es quera*

nis vtilitatē. ac si dicat. *Om̄itte* tragœdiā in qua res fictę tra-
 ctant̄ de regib⁹ z heroib⁹: z cognosce ea q̄ p̄tinet ad bene bea-

Martial.

teq; viuendū. *Mart.* agnoscat mores vita legatq; suos. *Non*
 eq̄ dē) aut mutatio est p̄sonaz. aut hoc dicit. *Tu o amice* fac qđ

dixi: qz ego sic facio. *Si nō studeo* hoc) scz vt pagina. i. op⁹ qđ

scribo. *Turgescat* mibi). i. sit inflata z tumēs. *Inugis* bullat). i.
 deliramētis turgidis z grādib⁹ p̄bis sonātib⁹. *Itā* bulla est

Martial.

q̄ ex inflata aqua surgit. *Mart.* Crassior offense bulla tumescit
 aq; pagina inquā. *Idonea* dare pōd⁹). i. fomitē siue materiā.

Fumo). i. igni: idest digna q̄ cōburatur potius quā legatur.

Iuuenal.

Iuuenalis lignoz aliqd̄ posce ocysus z q̄ conscribis dona ve-
 neris telesine marito. *Secreti* loqimur) anteaq; rem/ de qua

scriptur⁹ est aggrediat: multa dicit de amicicia z familiaritas
 te cornuti secit: atq; illud imprimis amicū rogat: vt experiat

an sit ill⁹ amicicia dign⁹. *Secreti* loqimur) ad hoc qđ loquit̄

tecū volo: nō est op⁹ testib⁹ externis. *Itos* dam⁹ tibi nūc p̄cor-
 dia n̄ra). i. sensus interiores: nā p̄cordia sunt intestina vitalia:

sz p̄p̄e diaphragma: hōc est septū trāsuersū. *Excutiēda*). i. ex-
 plozāda z examināda. *Camœna* hortāte). i. ad qđ faciēdū mu-

se me in quaz tutela sum hortātur. *Et o cornute amice* dul-

cis) qz amicicia honesta quā virtus cōciliat etiā iucūdā z vitē

Aristotel.

lē complectitur. *Aristotele* authore. *Iuuat*) idest delectat me.

Quinta.

Ostendisse tibi).i.vt ex me cōpertū habeas. Quanta pars nostrę anime sit tua) idest quantā partē habeas nostrę anime. **Suldius.** amicorū em̄ vna dicit esse anima in duo corpora diuisa. **Horatius** dius metamorpho. O me mihi chartorū inq̄t pars anime cōsi ste meę. z **Horati⁹** in. j. carmi. et serues anime dimidiū meę.

Ostendisse iuuat. pulsa dignoscere cautus:

Quid solidū crepet: & pictę tectoria lingue:

Hic ego centenas ausim deposcere voces:

Pulsa) . i. expire: an fingā ea q̄ dico. et est translatio sumpta ab

ijs q̄ vasa testacea explorāt ictu digitorū: qua etiā vsus est supra cū dixit: sonat vitium percussa maligne respondet viridi nō cocta fidelia limo. Dicit itaq;. Tu caut⁹ dignoscere) idest ad dignoscendū. Quid crepet).i. sonet. Solidum pro solide) idest an vas sit plenū an inane. **Vergili⁹** i viro bono: nec inania subtus indicet admot⁹ digitis pellētibus ictus. z vt cautus dignoscere. Tectoria pictę lingue).i. linguā pictam z pulchram. hoc est quę tetigit verū: z p̄ se fert pictū z falsum: nā tectoriū opus est: cū partes incrustratur calce aut gypso: z superinducitur pictura: ac si dicat: pulsa z examina an sim amicus inanis et nō solidus. et an aliud dicā ore aliud faciā opere. Lectio tamē antiqua habet plectoria: quę defendi potest: vt sit sensus pulsa plectoria: idest plectra lingue pictę: idest an dissonēt v̄ba ab operib⁹: quę admodū chordę inter se male cōueniētes. **Suetoni⁹** in claudio humētib⁹ narib⁹ plectra lingue titubātia. **Mā** a plecto ea forma potest exire plectoriū: qua ab cingo cinctoriū: ab emūgo emūctoriū: a tego tectoriū. qđ q̄ pulsare magis p̄tinet ad plectra chordasq; quā ad parietū tectoria. hęc dixi ne ātīqua lectio dispūgat. **Hic** ego) sensus est: si more aliorū poetarū mihi essent voces cētū: z cētū ora: et cētū liguę optāde: nō facerē id i decātādīs fabulis: s; pot̄ i declarādo hoc animi mei sēsū: z amore erga te meo. Dicit itaq;. Ego ausim deposcere mihi. i. optare. **Hic** .i. i hac pte: i q̄ cuplo aim meū tibi notū facere. Cētū voces. i. cētū linguis totis dēq; orib⁹ pcederes simul. **Mā** sic hęc diuidua sūt accipiēda.

Vergili⁹ .

Suetoni⁹

Satyrā

Aristotel. Ut quātū ego fixi te mihi. i. in aīo z memoria mea. In pecto
re sinuoso. i. i corde qđ multos hz sin⁹ z latebras: sz z tres sin⁹
Trahā voce pura. i. expronā voce nō ficta. Et p̄ba resignēt. i.
id qđ clausū signatūq; est i corde aperiāt. Nā resignare est id
qđ signatū

est apire. vt **Vt mihi te quantum sinuoso in pectore fixi:**
tūre plult⁹ **Voce trahā pura: totūq; hoc verba resignēt:**
In li. dig. ti. **Quod latet archana non enarrabile fibra.**
de poenīs. **Cū pmū pauīdo custos mihi purpura cessit:**
q̄ viui inqt̄ **Bullaq; succinctis laribus donata pependit:**
testamētūz **Cum blādi comites: totaq; impune subura.**
apuit z resi **Permisit sparsisse oculos iam candid⁹ vmbō.**
gnauit. Lo
ruz hoc qđ

latet fibra arcana. i. i corde meo. quāq; fibre p̄p̄e tecoris sunt.
Nō enarrabile. i. qđ vix vllis x̄bis enarrari et explicari pōt.
Cū pmū: dicit s̄ dubertate se coepisse dare operā cornuto phi
losophicę p̄cept. i. dicit igit. o cornute ego supposui me tibi. i.
sub disciplina tua posui: cū pmū purpura custos. i. toga p̄p̄e
ta: qua vtebāt pueri ad ānū vsq; duodeuigēsimū: i quo togā
virilē sumebāt. p̄t̄ta aut̄ dicebat: qz fila purpurea habebat
Intertexta: custodē autē appellauit purpurā: qđ illa etas sub
custodib⁹ z pedagogis ē. Cessit mihi. i. ego excessi ex ea etate.

Terētius. Terē. i. an. is postq; excessit ex ephœbis fossa: liberior viuēdi
fuit potestas / z cū bulla. i. aurea qđ erat i pueris isigne nobi
Iuuenal. litatis. Iuue. dico senior dignissime bulla. Donata larib⁹ suc
cinctis: nā puericę ānos egressi bullas dijs larib⁹ donabāt:
quēadmodū puellę veneri pupas. succinctos autem lares di
xit. i. habētes vestes succinctas: quo habitu colebāt. Depēdit
i. appēsa est āte illoz effigies. Et blādi comites. i. amici adu
latores qđ pedagogi mihi loco successerūt: pmiserunt sparsisse
oculos: quod pedagogi nō pmittebāt. Et vmbō cādida. i. ves
tis cādida: hoc est toga virilis qđ cādida erat: sed vmbonē ap
pellauit qđ in modū vmbonis forte erat formata vt nō togā
sed clamydē aut cycladē significet: qui amictus rotundi sunt.

Permissit sparsisse oculos. i. circūspicere foeminas. Impune:
idest licēter & sine poena / qđ sub pedagogo nō licebat. Tota
subura: vico celebri in vrbē romā: s; p̄cipue meretricib; frēq̄n
tato. Vergi. i. priapeis. nota suburbanas iter teletusa puellas. **Vergilius.**
et Mari. i. strix suburg faucib; sedet in primis. **Maria i. stricem** **Martial.**

Cūq; iter ambigū est: & vite nescius error
Deducit trepidas ramosa incompita mentes
Me tibi supposit: teneros tu suscipis annos
Socratico cornute sinu. Tunc fallere solers
Apposita intortos ostendit regula mores:
Et premitur ratiōe anim; vinciq; laborat:

hanc mere
trices fuisse
poeta signi
ficat. Cūq;
iter ambi
guū est. i.
cū sum; in
ea etate: in
qua certus

viuēdi gen; nobis deligēdū est. Nota est cōmētatio p̄dicti so
phistę de hercule pueritiā egresso deq; duab; vijs voluptatis
altera & altera virtutis sese illi offerētib;: & quo pacto hercules
sp̄reta voluptatis via virtutē secur; est. hoc est qđ in satyria p̄ce
dētī de y psilo pythagore dictū est. Ac error nesci; vite. i. igno
ratiā rerū illi; p̄p̄tia q; p̄pter inexperiētiā nescit quam
potissimū vitā eligat. Deducit mētes trepidas. i. adolescētes
in vite deliberatiōe titubātes. In cōp̄ta ramosa. i. ad cū locū.
vt ex y. pythagore. **Verg. li. vi. cū. dicit** **Partes vbi se via scin** **Vergilius.**
dit in ambas. respicitq; ad fabulā illā p̄dicti sophistę: de qua
supra dixim;. Tu cornute suscipis annos teneros. i. curā tes
nere etatis meę. Sinu socratico. i. imbuēdos i studio philoso
phic illi; q; de morib; est. **Lūc. i. postea quā me tibi supposit.**
Regula solers fallere. i. doctrina: q; vt pueros in sui amorē al **Horatius**
liciat illos q; busdā blādimētis decipit. quēadmodū inqt **Ho**
ratius. j. sermo. vt pueris olim dant crustula blandi doctores
elementa velint vt discere prima. Apposita: idest applicata. &
est translatio sumpta a fabris: qui regulam applicant his re
bus quas explorare volunt. & ideo in translatiōe persians
dicit. Ostendit mores intortos: idest a recta ratione devians
tes. Et animus: hic pro parte illa irrationali posuit: que si ra
tionē obtemperet: efficitur rationis particeps. **Horatius. j. epi. **Horatius.****

Aristotel.

animū rege: q̄ nisi parer: impat: hūc frenis: hūc tu cōpescē cas
 tenis. (Præmiū rōne). i. coerceat a prudētia q̄ ab Aristo. vi. etibī.
 diffinit recta ratio agibiliū. Et laborat vinci. i. reluctatur: z ta
 mē a rōne tādē vincit: Et animus ducit vultū artificē. i. artifi
 ciosum z fabri factū. nā passiue accipit hic alias actiue. z sumo
 sumptū est

ab ijs q̄ ex Artificemq; tuo ducit sub pollice vultum.

cera imagi Tecū etenim lōgos memini cōsumere soles: i. d

nes faciūt. Et tecū primas epulis decerpere noctes.

vñ subdit Vnū op? & requiē pariter disponim? ambo.

Sub tuo Atq; verecūdia laxamus seria mensa.

pollice. i. Nō equidē hoc dubites āborū foedere certo

sub tua di- Consentire dies: & ab vno sydere duci:

sciplia. Tes
 cū etei: se lō

go tpe cornuto fuisse familiarē ostēdit. Ego iqt. Memini me

cōsumere tecū: memini cū p̄sēti infiniui ppe sēp. vt Uergl. i

buco. De coelo tactas memini p̄dicere q̄rc. aliqū tñ cū p̄terit

to eiisdē modū. vt Idē. iij. geor. nāq; sub ebalte memini me

turrib? altj corryciū vidisse senē. Lōgos soles. i. dies. Idē i bu

col. sepe ego lōgos cātādo puez memini me p̄dere soles. Et

decerpe tecū p̄mas noctes epulis. i. epulas i p̄ma pte noctis:

quo tpe philosophiē studiosis cenandū erat: cū alij hora diei

nona coenare iciperēt. Et ābo disponim? .i. ordīnam?. Unū

op? z req̄ē. i. negotiū z otiū. Atq; laxam? .i. relaxam? z remittit

m?. Seria. i. res graues et seueras: q̄b? iocū q̄b? vtinur i mē

sa opponit. Ideo dicit. Mēsa verecūda. i. i qua vtinur iocis

honestis. Iuue. cōtra hīc null? inqt est pudor p̄bis: aut reue

rētia mēse. pōt z mēsa verecūda de victu modesto itelligi. Nō

eq̄dē tātā aiōz p̄cordiā dicit non potuisse inter eos puenire:

nisi ex p̄stellatiōe. Eq̄dē ppe semp cū p̄bo p̄mē p̄sonē singu

laris. Nā ex ego z q̄dē cōponi videt. hic p̄o p̄ q̄dē tm accipit.

Non dubites dies āboz. i. possis non dubitare dies natales

vtriusq; n̄m. Cōsētere certo foedere. i. p̄cordare certa lege nas

turē z a p̄stellatiōe pueniēt. Ideo subdit. Et duci ab vno syd

dere. i. p̄stellatiōe. Vel parca tenax veri. i. p̄tatis: hoc ē fatū

Iuuenar.

Quinta.

qđ mētrī nō potest. Suspēdit libra equali). i. quasi in bilāce
posuit ⁊ adēquauit. (Ira tpa). i. vitā moresq; nros: vel tpa no
stra. i. horoscopū i quo sum⁹ nati. quasi dicat: credibile est nos
fuisse natos sub libz signo: qñ tā ex equo ⁊ pcorāi fato viui-
mus. Scu hora nata). i. hora natalis siue horoscop⁹. Fidei

Nostra vel equali suspendit tempora libra.
Parca tenax veri: seu nata fidelibus hora
Diuidit in geminos cōcordia fata duorum:
Saturnūq; graue nostro ioue frāgimus vna.
Nescio qđ certe est qđ me tibi teperat astrū.
Mille hoīm species & rerum discolor vsus.
Velle suū cuiq; est: ne voto viuatur vno.

bus. i. mihi
ac tibi fidei
lib⁹ amicis
Diuidit fa
ta cōcordia
. i. pcorān-
tia. Duoz)
. i. vtriusq;
nrz. In ges-
minos). i. i

qui mihi me
et qđ dicit
me in vno
et cetera vno
die p...
et cetera
no vno de
de p...

signū geminoꝝ significat autē se fuisse natos in illo signo tā-
ta vnanimitate: quāta fuit iter castorē ⁊ pplucē: ppter quam
coelū quoq; meruerūt. Legit ⁊ pcordia fata deoz. vt sit sēsus:
diuidit pcordia fata deoz scz castoris ⁊ pollucis i geminos. i. i
me atq; te: qđ sum⁹ quasi gemelli. Et frāgimus. i. mitigam⁹.
Ira ioue) quē habuim⁹ i natali nro ppiciū ⁊ benignū. Sa-
turnū graue). i. pniciosū. q. d. si qđ erat qđ malignitate satur-
ni potuit dissociare aīos nros: id totū tēperatū est iouis beni-
gnitate. Nescio certe quod astrū). i. qđ stella est. Qđ temperat
me tibi. i. pcciat ac si dicat: hoc tm scio nos esse vnanimes: s;
nescio quo fato siue pstellatiōe. Mille hoīm species) accedit
ad satyrę materiā: dicitq; hoīes variare circa vite studia: cū
sibi nō pponāt finē recte viuendi: dicit igit. Mille species. i.
mille hoīm modi sunt. Et rerū vsus discolor). i. variū exerci-
tū. Velle suū). i. ppa volūtas: vt sit verbū pnoie. Est cuiq;)
Hor. ij. ser. Quot capitum viuūt totidēq; studioꝝ milita: ⁊ illō
Vergl. i buc. trahit sua quemq; voluptas. Nec viuif vno vo-
to) qz varia sunt hoīm vota: qđ exēplis manifestat: dicēs. Sic
. i. aliqz. Mutat. i. pmutat ⁊ mercať. Piper rugosū) tale em̄ ad
nos puenit: nā curatū flaccescit. Sub sole recētī. i. oriēte. Ver-
gl. sole recēs orto. deferī autē ad nos ex mōte caucasaco: qđ oriē

Horatius
Vergilio.
Vergilio.

Satyra

- Plinius.** talis est si ad nos referatur. Et grana cymini scilicet ethiopiae: quod hippocrates regium appellat: de quo Plinius in hystoria. na. li. xxij. Neque enim de cymino vulgari poeta hic loquitur: sed neque de rustico quod passim nascitur. (Ballæticis) ab effectu quoniam ut dicit Plinius de cymino ethiopico: colorem vitæ mutatur in pallorem.
- Horatius** lib. i. epist. Si pal^{trafagura} Meribus hic Italis mutat sub sole calenti
 lerè casu biberet exan^{trafagura} Rugosum piper & pallentis grana cymini.
 Hic satur irriguo maullt turgescere somno
 Hic campo indulget: hunc alea decoquit ille.
 In venerem putris: sed cum lapidosa chiragra
 Fregerit articulos veteris ramalia fagi:
 Tunc crassos transisse dies luceque palustrem:
- Vergilius.** in u. quod sepe fieri consuevit: mutat inquam. Meribus Italis (venerem) i. alio cibo refertur. Maullt turgescere) i. pinguescere. Sono irriguo) i. quod per membra irrigat et infundit. (Venerem) i. veneno ascanto placidam per membra quiete irrigat. (Indulget campo) i. dat operam honoribus ambibendis: nam romæ in campo martio magistratum suscipere colligebant: aut dat operam campo quod ibidem iuvenes se exercere solent. (Alea decoquit) i. eo paupertatis deductivt decoquitur cogit: est enim decoquitur: cum non habeas unde creditoribus solvas vertere decore: ille putris in venerem) i. resolvable siue consumptus in concubitu. (Vergilius georg. putris se gleba resoluit. Sed cum chiragra morbo articularis. Lapidosa) quia humores ad articulos quasi in lapidem condensat. Fregerit articulos) i. debilitaverit et pedes. (Horatius lib. ii. ser. Scurrivolaneri postquam illi iusta chiragra studuit articulos. Ramalia veteris fagi) i. quod articuli iam prorsus et inutiles facti sunt quasi ramalia. i. rami aridi veteris fagi: alio datque ad illud Vergilius in bucolico. Usque ad aquam et veteris iam fracta cumina fagi: sic supra dixit: ut ramale veteris fagi subere cogit. Tunc scilicet corpore libidinis exhausto postquam iciderunt in podagra et chiragra. (Sertius) i. ipsi sero: id quod est tempus accommodatum pro

Venit enim prospera ramalis in pina sero

Quinta.

ne. In gemuere). i. dolent. Dies crassos). i. tristes 7 nubillosos.
Et lucē palustrē). i. quasi vaporib⁹ ex palude resolutis impli
citā 7 obscurā. Trāsisse. i. cōsumptā esse: cū nihil splēdidū in vi
ta egerint. Et in gemuere vitā relictā sibi). i. q̄ ad eā etatē q̄ sit
morbis obnoxia puenerint. At te nocturnis) alij eo mōviuūt

Et sibi iam serū vitam in gemuere relictam.
At te nocturnis iuuat impalescere chartis.
Cultor enim iuuenū purgatas inseris aures
Frugē cleantea: petite hinc iuuenesq; senesq;
Finem animi certum miserisq; viatica canis.

quo dixi s
m: sed tu o
cornute in
studio phi
losophie /
atq; i ptem
platiōe ve
ritatis omie

tēp⁹ osumis deinde i aures discipuloꝝ trāsfundis: dicit itaq;
Adiuuat te. i. tu e diuerso delectaris: nā at pticula ē aduersari
ua. Impalescere. i. vsq; ad palloꝝē isudare. Charti nocturnis
i. libris phoꝝ q̄s p noctis tps elucubratioib⁹ p̄sas. Cultor ei
iuuenū. i. tu phie p̄ceptor: quā iuuenū maxime igenia excolū
tur a te. Insetis frugē cleāthea. i. semine 7 doctrina cleā; phi
stoici: de quo Iuue. Et iubet archetypos pluteū seruare cleā;
tas. Aures purgatas) scz iuuenū quos erudis quos oportet
dedocere falsam doctrinā: aut pueros mores vt bonos indu
cas. Petite hinc) iuuenes ad studiū phie: hoc est x̄tutis p̄fes
sionē hortat: vt sub hoc p̄ceptoꝝe discāt fines bonoꝝ 7 maloꝝ:
dicit itaq;. O iuuenes) ad q̄s potissimū hoc ptinet. Et senes)
vt oēm sexū 7 etatē cōphēdat. Hor. j. epist. Id qd̄ eq̄ paupib⁹
p̄dest locupletib⁹ p̄q;: 7 qd̄ neglectū pueris senibusq; nocebit
Petite hic) scz a cornuto/ siue a phia. Finē animi certū. i. verā
sc̄licitatē: q̄ ē Arist. authoꝝe opatio animi sc̄m x̄tutē optimā
i vita p̄fecta. certū aut̄ dixit: q; eodē authoꝝe nulla i re certitu
do iāta eē pōt: quāta i opatioē sc̄m x̄tutē: 7 petite hic. Clatis
co. i. x̄tutis cognitione: q̄ est q̄si viaticū qd̄dā 7 ip̄sē qb⁹ ad vi
tē p̄tū puenire valeam⁹: cū fortune 7 nature bona illuc vsq;
no pueniāt sēp. Miseris canis. i. senectuti miseris multis ob
noxie: vñ biātis illō qd̄ nos i distichō redegim⁹: discē bonas
p̄tes miserisq; viatica canis dicebat: firmas si tibi q̄ris opes.

Juuenal.

Aristotel.

Horatius. Cras fiet hoc) vba sunt illi q̄ vt ait Hora. Recte viuēdi p̄
 rogat horā. Et disponit ad materiā satyrę q̄ est vt a principio
 dixim⁹ de v̄a libertate ac seruitute. Cras fiet hoc) incontinēs
 q̄sp̄ia dicit cras incipiā recte viuere. Et idē subaudi dicit die
 insequēti. Cras fiet) .i. incipiā bene viuere. Quid donas) dicit
 Persi⁹ icō-
 tinēt; quid Cras fiet hoc: idē cras fiet: quid quasi magnū
 pmittis tibi? Nempē diem donas: sed cū lux altera venit:
 Quasi Iā cras hesternū cōsumpsim⁹: ecce aliud cras
 magnū di- Egerit hos annos: & semper paulū erit vltra.
 em) in quo Nā quāuis prope te: quāuis temone sub vno
 scz sūt mul- Vertentem sese frustra sectabere canthum:
 ti dies sin- Cum rota posterior curras & in axe secūdo.
 gla cras cō-
 tinētes. Sz

cū lux altera. .i. sequēs dies. Venit) i p̄terito. Iā cōsumpsim⁹). .i.
 pdidim⁹. Cras hesternū). .i. diei p̄cedētis. Et ecce aliud cras)
 scz tertiu⁹ quartū z deinceps. Egerit). .i. sumit z emittit. Hos
 annos). .i. hāc vitā q̄ est nobis a deo vt bñ brēq̄ viuam⁹ cōcēl
 sa. Et sēp parū) subaudi t̄pis. Erit vltra). .i. futurū. Mar. Cras
 te victurū cras dicit posthume semp. Et seq̄: fera nimis vitā
 est crastina: vitue hodie. Iā quāuis icōtinētē cōparat rotę po-
 steriori curr⁹ binay rotay: q̄ nūq̄ p̄seq̄ rotā p̄orē: cū tantū p̄ce-
 dēs currat: quātū succedēs sequat: ita igit icōtinēs nūq̄ p̄tin-
 get illū cras: quo sibi recte viuēdi principiū est faciēdū: ordo
 est. Iā tu) o icōtinēs. Frustra sectabere) qz nūq̄ consequeris.
 Cāthū) subaudi rotę p̄cedēt; hoc est ferreū illū orbē quo rotę
 vincitū. vt dicit Quin. lib. j. ora. isti. z Martialē in disticho cu-
 tus lēma est troch⁹: iste troch⁹ pueris at mihi cāt⁹ erit. Et ter-
 tio regū lib. hieronymo interprete: axes inquit canthi radij z
 modiolū oia fusoria. Vertētē sese) motu scz vertiginis: q̄ simul
 duplex ē i lōgū scz z i orbē. Quāuis p̄pe te) subaudi sit cāth⁹ z
 rota illa. Et quāuis sub vno temone) cui p̄ duos axes binę
 rotę: hoc est p̄ores z posteriores applicā. frustra inq̄ sectaber
 re cāthū. Cū rota. .i. tu quasi rota. Posterior). .i. sequens prior
 rem curras. Et in axe scō) cui posteriores rotę applicantur.

Martial.

Quintilia.
Martial.
Hierony.

Quinta:

Libertate op⁹ est) sensus est ad hoc vt incipiam⁹ bene z sectis
 dū virtutē viuere: opus est libertate: scz vera: nā vt dixim⁹ du
 plex est libertas: dicit itaqz. Opus est libertate) nō illa q̄ indu
 cta iure gētiū z q̄ distinguit contra seruitutē: sed illa q̄ homin
 nem vere liberū reddit: ideo subdit. Non hac) subaudi liber
 tate est op⁹

Libertate op⁹ est: nō hac qua vt quisqz velina Qua vt q̄s
 Publius emeruit: scabiosum tesserula far qz publius
 Possidet: heu steriles veri quisbus vna quiritē idest post
 Vertigo facit: hic dama est non tressis agaso: qz aliqs ex
 seruo fact⁹
 liber acce

pro publici p̄nomine : nā serui nō habebāt p̄noia vt paulos
 post dicemus. Emeruit). i. seruitute solut⁹ est z fact⁹ emerit⁹.
 Possidet far scabiosum). i. immūdū quale est illud quod vis
 ritim per trib⁹ distribuit. Tesserula velina). i. trib⁹ velinqz : in
 quā postqz hic fact⁹ est liber redact⁹ est: z tanqz ciuis roman⁹
 accipit portionē frumētī qd̄ in populū diuiditur vel a captas
 tore suffragiorū: vel ab aliquo ciuitatis p̄ncipe q̄ ppli bens
 uolētā captat: vel ab ipsa deniqz republica. velina aut̄ tribus
 dicta est romę a loco vrbis velta: est z tessera frumētaria mes
 treta: vnde tesserulā dixit: est tessera belli symbolū. est z tessar
 ra in alea. Heu steriles veri) idest o mortales veritatis ignari.
 Quib⁹ vna vertigo facit quiritē). i. q̄ putatis fieri libū vera
 libertate: eo modo quo ciuē Romanū eū q̄ seruus erat facta
 vna vertigine. Nam dñs volens seruū manumittere illū ad
 p̄torem ducebat : petensqz vt illū faceret liberū vertebat et
 circuagebat eū in orbē: tunc a p̄tore virga tangebatur: que
 dicitur vindicta: verba autem p̄toris erant: facio te liberum:
 facio te ciuem Romanum. Seneca in epistolis. philosophię
 inquit epicur⁹ seruias oportet vt tibi contingat nā libertas:
 nō differtur in diē q̄ se illi subiecit et tradidit statim circuagis
 tur: idest vertitur ac liberatur. Hic dama est) idest hic que dis
 xi factū liberū est dama. Est aut̄ dama nomē serui vt stichus
 aut dauus. Agaso). i. cuius industria non alta fuit qz agere
 asinos: nam id est agaso. Nō tressis). i. qui nō valet tres asses.

Seneca

Vappa. i. Insuper & nullus cerebri: sumptus nomen a vino eius
nesciente. **Lippus** lippitudine oculorum deformis aut ignarus
vt supra. **Hos pueris monitus patres infundere lippos**. Et
medax in tenui farragine). i. etiam in minimis & paruis rebus

Iuuenal. metiri solit: nam farragine per materia accipit: quemadmodum Ju
ue. nri far

ues in tenui
farragine men
dax: etes in
mentis so

Vappa: & lippus: & in tenui farragine medax:
li. Verterit Verterit hunc dominus: momento temporis exit
hunc dominus) **Marcus dama**: pape: marco spodete recusas
subitelligit **Crede tu nimos**: marco sub iudice palles:
si: dixit est **Marcus dixit: ita est: assigna marce tabellas.**
supra quibus
vna quis

te vertigo facit: ac si dicat coram prore circuactus a domino libertatem
accepit. **Momento** tempus. i. subito: quod non potest fieri in hac libertate:

Iuuenal. quia nemo repetere sit summus sicut e diverso dixit Iuue. nemo res

Cicero.

petere fuit turpissimum: **Exit marcus dama**. i. non solum dama sed etiam
cum prore marcus dama sumpto a patrono libertatis auctore. **Ci**

cero ad atticum: de eutichide liberto gratum quod nouo nomine titulerat
cecilium vt ex me et te iustus Dionysius **Marcus** proponitur: alioque prore

Linus.

noia tamen ingenuis et nobilibus dabatur: sed et quod notabatur crimine legis
maiestatis prore amittebatur. **Liuius** l. vi. ab urbe cond. **M.** mas

lium quod capitolium gallis defederat: affectati regni datur de saxo
defectus est: i cuius nota. **S. L.** factum ne cui de gente malia Marco

prore nomen esset. **Pape marco spodete** erat quispiam quod dubitabat
credere pecunias alicui pro quo Marcus dama erat sponsor: dicit

hic poeta deridens: aut quis alio seruo. **Pape** admiratus est
aduerbium siue interiectio. **Tu recusas credere nimos**: id est

fidei alicuius committere. **Marcus spodete** id est pro illo fide iubente.
Et tu palles. i. times litum amittere. **Sub marco dama** ius

Iuuenal.

dicere: quippe quod sit vir iustissimus atque integerrimus. **Marcus dixit**
subaudi aliquid. **Ita est** et hoc quod dicit Iuue. **Quatum quod sua**

nimos seruat in arca tantum habet et fidei. **Assigna marce tabellas**
verba sunt alicuius quod marcum damam teste adhibet testamento
rogat vt subsignet illas tamquam vir bonus et fide dignus: quia in examine

testium: vt dicit Iuue. **Proterum** ad censum de moribus yllia fiet questio.

Hec mera libertas subaudi ab insipientibus iudicatur: cum non sit mera idest pura et sincera sed fucata et falsa. Et pilea dant nobis hanc/scilicet falsam libertatem. pilea namque dabantur seruo facto libero: idque erat insigne libertatis in illo. Martiali.

Martialis

Donare pileam

bocare seruo

pileam

manumit

corax

tu habes aurem

lotam aeream

mordaci

eros mihi

Hanc mera libertas: hanc nobis pilea donat.

An quisquam est alius liber: nisi ducere vitam

Cui licet ut voluit: licet ut volo vivere: non sum

Liberior bruto: mendose colligis inquit

Stoicus hic aurem mordaci lotus aceto.

Hec reliqua accipio: licet ut velle vivere tollo.

liber factus

est: tali syl-

logismo con-

cludit. Ille

est liber qui

potest vive-

re ut vult /

ego vivo ut

volo: igitur

ego sum liber: huius syllogismi assumptum ex eo videtur manifestum quod ille est liber qui pro arbitrio suo facit omnia.

Non sum liberior bruto: qui non modo fuit liber: verum ex actis regibus auctor fuit libertatis populo. Mendose colligis: ex sententia stoicorum respondet argumento: concedens maiorem propositionem et negans minorem. Nam assumptione aut parte assumptionis non concessa: nulla est conclusio: dicit itaque.

Stoicus lotus aurem: idest habes aurem munitam et purgatam.

Aceto mordaci: quod habet vim abstergendi cum quadam mordacitate. q. d. quod stoicus acriter intelligit ea que audit. Inquit: respondet arguenti. Mendose colligis: idest male concludis: nam ego inquit accipio: idest concedo tibi. Hec reliqua: scilicet assumptionem: quod ille est liber: qui vivit ut vult. Sed tollo. i. nego vel tolle ex argumento tuo minorem propositionem: que erat ego vivo ut volo. Nam quemadmodum Aristoteles libro. iij. ethi. scribit cum voluntas tendat in finem: finis vero et bonum ex iis physicorum convertantur: fit ut impossibile sit quod voluntas feratur in malum: et quod quis malum velit per se sed sub ratione boni. Malum ergo non possunt velle malum: sed per ignorantiam id quod est malum putant esse bonum: et hinc est quod ignorat ois flagitiosus que facere a quibus velle abstinere debet. Ex quo fit ut flagitiosus non vivat ut vult nec eat in ea que agit: sed potius ferat.

Aristoteles

Emali sum
cius de
studii si.

Vindicta) pba sunt illis q ex seruo liber factus est dicentis (sz
 confirmatione minoris ppositiois. Postq recessi a pætoze) q
 me fecit liberu ciueq romanu dno id polcete. Me) i. mei tu
 ris z potestatis. Vindicta) virga illa ptozis capiti meo im
 posita. Cur no liceat mihi. i. cur no possim? Quodcuq volun
 tas iussit id
 est optauit. Vindicta postquam meus a pætoze recessi:
 Cur mihi no liceat: iussit quodcuq volutas:
 Excepto si quid masuri rubrica notauit.
 Discite: sed ira cadat naso: rugosaq; fanna:
 Dum veteres auias tibi de pulmone reuello.
 Non pætozis erat stultis dare tenuia rerum.
 Officia: atq; vsu rapide permittere vite.
 masuri ru
 brica notauit. i. pterq; si masuri) sabin) q fuit iuriscosultissim)
 etate Liberij cesaris: notauit certos quosda locos i qb) libe
 ti patronis suis opas debebat: vn est adhuc apb) iurecosultos
 titulu de opis libertoz rubrica aut dixit p titulu ex rubrica siue
 minio aut purpurisso script). Discite: ondit iteru stoico manus
 missum a dno no esse liberu veru: sz itroducta a legib) liberta
 te. Sz atea qua illu doceat monet ne irascat aut rideat: sz pa
 tieter audiat. Sz ira cadat. i. no irascaris. Et fanna rugosa ca
 dat naso. i. ne me naso aduco subfannes. Ita fanna est rone):
 hoc est sonora illa p nares aeris respiratio: qua rugosam ap
 pellat: q; in derisioe nares corrugat crispaturq;. Du reuello ti
 bi de pulmone. i. de corde erradico. Veteres auias. i. aniles
 ineptias: z quas ab auijs tuis didicisti. It) ptozis erat: sensus
 est: ille no est liber na libertate q manumittit a dno: sz q pot
 scdm stute, viuere: dicit itaq;. It) erat ptozis: subaudi officiu
 vel no ptinebat ad ptoze. Dare stultis. i. ignoratib). Officia re
 ru tenuia. i. subtilia: qlia futi stutis medio iuestigado: na vt
 ait Aristo. ij. ethi. queadmodu no cutusq; est iuenire cetru cir
 culi sz tm geometre: sic nec iuenire stutis mediocritate pige
 re nemo pot nisi sapiens. Et pmittere stultis: subaudi no erat
 ptozis. Clu vite rapide. i. pelocis: hoc est qualiter illis viuend)

Virgili)
 sandu regl
 na iubes re
 nouare do
 loze pro o
 ptas. Exce
 pto si quid
 masuri ru
 brica notauit.
 Discite: sed
 ira cadat na
 so: rugosaq;
 fanna: Dum
 veteres auias
 tibi de pulmo
 ne reuello.
 Non pætozis
 erat stultis
 dare tenuia
 rerum. Offi
 cia: atq; vsu
 rapide perm
 ittere vite.

Signarius
 poeta
 Aristotel.

fit: qz id nesciūt. Sambucā citius sensus est: facill⁹ rustico artis
 musice impit⁹ sciet pulsare sambucā instrumētū musicū cui⁹
 crebro in Daniele ppheta fit mētio: quā stultus z ignorās re
 cte viuere: dicit itaqz. Liti⁹ aptaueris. i. facill⁹ accōmodabis.
 Sābucā caloni alto). i. instrumētū illō musicū militari seruo

pimero aris ala piederis q can tem q
 Sambucam citius caloni aptaueris alto. grādi ac ex
 cōsequenti

Stat contra ratio: & secretā gannit in aurem: magis cor

Ne liceat facere id quod quis vitiaabit agēdo. poris virt⁹

Publica lex hoim naturaqz cotinet hoc fas: busqz ani

Vt teneat vetitos inscicia debilis actus. mi pstanti:

Diluis helleborū certo compescere puncto pōt et sam

Nescius examen vetat hoc natura medendi. buca belli

machina is

intēdēde in act⁹ calo rōnē nō habeat. Stat cōtra) sensus est:

ratio z lex z natura volūt hoc: vt nemo faciat qd̄ facere nescit:

qm̄ illō praue faciet: nā q̄ ignorās est: q̄cqd̄ faciet vitiaabit cor

rūpetqz/quare abstinere debet oī actioe: q̄nq̄dē illā vitiaatur⁹

est. Ratio stat cōtra) subaudi hoim ignorātē z vitiosum volē

tē aliqd̄ agere. Et gānit in aurē secretā). i. secreto ad aurē isu

surrat. Ne liceat) facere id qd̄ agēdo q̄ vitiaabit. i. vitiare pote

rit. Publica lex hoim). i. lex naturalis: vt sit idē publica lex z

natura: vel lex publica sit ius gētium z natura ius naturale:

quāqz sunt q̄ nō distingāt ius gētū a iure naturali. Continet

hoc fas). i. hoc licitū iudicat. Ut inscicia debilis). i. vt ignoran

tia nulli rei habilis. Teneat actus vetitos). i. p̄tineat se ab ali

qua re agēda: quā agere ratio lex z natura vetāt. Diluis hel

leboz) qd̄ dixit exēplis manifestat. Diluis helleboz). i. si tēs

peras herbā illā q̄ apō antiquos vt dixim⁹ in purgatiōib⁹ fres

quēter sumebat. Cū sis nesci⁹ p̄pescere examē). i. regere z ca

stigare libz bilacē Certo p̄ucto). i. certo pōdere qm̄ libra pun

ctis distinguit: nā veratrū nisi tēperet. i. vt medici dicunt gras

duet. z certo pōdere det: piculosus est. Natura medēdi). i. me

dicine ratto. Vetat hoc) scz helleboz dari sine ipamēto et cer

to pōdere: nā vt Hora. inq̄r: qd̄ medicorū est p̄mittit medici. Horati⁹.

Vergilius. **Nauem si poscat alterū exemplū. Si arator peronatus. i. rustice**
 perone calciatus: est enim pero solea potius q̄ calceus ⁊ ex
 cozio crudo. **Verg. vij. epi. Vestigia nuda sinistra instituire pe**
 dis crud⁹ regit altera pero. **Rudis luciferi. i. inexpl⁹ ⁊ imperi**
 tus astroꝝ ad q̄ antiqui p noctē nauigabant: sicut n̄o tēpore
 ad acū lapi

calcedo de al barcos
 de magnez **Nauem si poscat sibi peronatus arator**
 te tempera **Luciferi rudis exclamet melicerta perisse**
 tam. **Poscat sibi nauem subaudi gubernā**
 dā. **Melicerta) deus marinus q̄**
 p̄fidet portub⁹: atq; p̄inde a latinis portun⁹ appellat⁹: a gre
 cis vero ex melicerta mutato noīe palemō dicit⁹ est: fuit autē
 athamātis ex ino cadmi filia p̄creat⁹. **Exclamet) p̄ rei indi**
 gnitate in exclamationē p̄rūpat. **Frontē) i. pudorē: qm̄ frons**
 sedes pudoris est: vnde est p̄ficare frontē p̄ eo qd̄ deponere
 pudorē. **Perisse de reb⁹: scz humanis: quādcū hoīes sibi aīsus**
 mūt faciēda q̄ nesciūt. **Tibi recto viuere talo) sensus est: si sa**
 piēs es eris liber. atq; ecōtrario: si stult⁹ ⁊ ignorās seruus: qd̄

satis colligitur ex supradictis: dicit igit. **Si ars) i. sapientia.**
Dedit tibi viuere recto talo) idest morib⁹ a mediocritate nō
distortis: nā talus est quo incedētes insistunt. Et si calles dī
gnosce) idest scis distinguere. Speciem veri) subaudi a fal
so: ideo subiūgit. He qua) scz species. Tinniat mēdosum) pro
mēdose ⁊ falso sonet: hoc est tinnitu suo falsitate ostēdat. Au
ro suberato) idest qd̄ subter habet es: ⁊ in superficie aurū: et
est translatio sumpta ab ijs q̄ explorant nūmos tinnitu: hoc
est crepitu illo quē numm⁹ illis reddit. Et si notasti) idest
in animo tuo designasti. Que foret sequēda) qz tātū bona ho
nesta. Et vicissim) i. e diuerso notasti. Que vitāda) i. fugiēda
forent: notasti inquā. Illa prius) i. priora. Creta) nota alba.
mox hęc) i. deinde hęc posteriora. Carbone) nota nigra: vt q̄

*uiuere recto
 talo. andas
 cam no de
 recho?*

*notare ab
 quid creta
 notare ab
 quid carbo
 ne.*

*bestis talo
 xis. vesp
 ora as
 enpicis*

Quinta.

honestasunt creta alba: q̄ vero turpia carbone nigro notent.
Horat. ij. ser. creta an carbone notandi; Et si presso lare. i. cū Horatius.
habeas rem familiarē angustā. Es modicus voti) i. nō con-
cipis inanes spes: sed modica idest mediocria optas. Et si es
dulcis amicis) i. nō acerbus: nō difficilis z intractabilis. Et

Es modicus voti presso lare: dulcis amicis:
Iam nūc astringas: iam nunc granaria laxes:
Inq; luto fixū possis transcendere nūmum.
Nec gluto forbere salinam mercurialem.
Hec mea sunt. teneo. cum vere dixeris: esto
Liberq; ac sapiēs prætōribus ac ioue dextro
Sin tu cum fueris nostræ pauloante farinæ:
Pelliculam veterem retines: & fronte politus.

is nunc). i.
aliquādo
Astringas
idest conti-
neas z clau-
das. Grana-
ria) horrea
in qb̄ fru-
mēta assere-
uantur. Et
iam nūc la-

Sequi
tum mi
curialem
Hæc
tugpoh tu
fronte
on des
Rado
Horatius

res. i. aliquando aperias et soluas: hoc est si das quibus et
quādo oportet: et nō das qb̄ et qñ nō oportet: q̄ vitūq; libe-
ralitatis est. Et si possis transcendere) i. p̄terire z calcare. Illū
mū fixū in luto) quasi dicat: si potes contemnere in sordidos
questus: z est sumptū ex ludo puerorū qui fixo nūmo in luto
trāsēntes se ad illū demittentes risu iocoq; eludūt. Horat. ij.
episto. Quo melior seruo quo liberior sit avarus. in trivijis si-
sum cū se demittit ob assem. Nec gluto. i. quasi gluto possis.
Non forbere salinā mercurialē) i. spe lucrādi inhiare. Nam
mercuri⁹ de⁹ lucri et mercatorū ē. salinā igit mercurialē dicit
trāslatione sumpta ab ijs: q̄ viso cibo delicatiori salinā in ore
versant. Cū vere dixeris) scz hec sup̄iora: q̄ dixi. Mea sunt et
teneo: idest omnia quē admodū a te explicata sunt: possideo.
Esto liber ac sapiēs: vera illa libertate q̄ sapiētiē cōiuncta est.
Prætōrib⁹ z ioue dextro. i. humano z diuino iure tibi a stipu-
latibus z fauentib⁹. Sin tu cū fueris: sensus est. si tu vitiosus
es atq; p̄inde serus: repeto z aufero a te q̄ supra p̄cessi: cū dixi.
Esto liber ac sapiēs. Dicit itaq; Sin: p̄ h̄ s̄. Retines pellicu-
lā veterē. i. mores ātquos z p̄ores: q̄ nihilo magis emēdat⁹
es. Et pollus frōte. i. boni viri speciē ostētans z p̄ te ferens.

Satyra.

Servas sub pectore). i. adhuc i corde retines. **Clapido**). i. infirmitati a vappa vino evanido quâq; syllabe quantitas obstat: infra vicientanūq; rubellū exhallet vapidā lesum pice sessilis obba. **Vulpē astutā**). i. callidā malignitatem: qualis vulpi in apologis attribuitur. **Cū fueris pauloate nostrę farine**). i. vn̄

et imperi-
ta multitu- ^{neq;} **Astutā vapido servas sub pectore vulpem:**
dine qua = **Quæ dederā supra repeto: funēq; reduco.**
les nos su- **Nil tibi concessit ratio. digitū exere: peccas:**
m̄ qđ poe- **Et quid tam parū est: sed nullo farre litabis:**
ta de se di-
cit: vt de a-

Juvenal'.

lio possit liberū dicere: p farinā autē hoīs conditionē signifi-
cat Juvenalis. **Panīsq; tui novisse colorē. Si inq; talis es**
nūc qualis fuisti ante: hoc est vitiosus et malus cū velis vide-
ri bonū. **Repeto a te: q̄ dederā supra** cū dixi esto liberq; ac sa-
piēs: qm̄ illa dabā virtutib; quas in te putabā esse. **Et redu-**
co funē (idest cōtraho ad me quasi per funē: qđ antea tibi tol-
lendū permisērā. **Nil tibi concessit**) et subdit causam cur ab il-
lo tollit nomen liberī ac sapiētis. **Quia ratio**). i. prudētia. **Nil**
concessit tibi (idest nihil per illam operaris: quāticūq; illud
sit minimum. **Digitum exere**) (idest si digitū exerueris et ostē-
deris: quod parū est. **Peccas**) q; quicquid ab homine fit: qđ
nō pficiscatur ex imperio rōnis decorē habere nō potest. **Et**
quid tā parū est subaudi qđ digitū exertatio: tamē si morū ille
ratione nō dirigatur/illi q; obtēperet: indecens et deformis sit
necesse est: qđ et de animi actionib; eque itelligēdū est qđ si
ratio nō adsit: vitiosū erūt. **S; nullo farre:** sensus est nullo mo-
do id poteris assequi: vt i stulto atq; p̄ide malovlla sapiētie par-
ticula inesse possit: qđ est cōsētaneū ei qđ scriptū est. **Sap. ca. j.**

In malis
volā aiām
nō irabit
sapiētia.

In malivolā aiām nō irabit sapiētia. **Dicit igit. S; nullo far-**
re. i. nullo sacrificio: q; mola farre stabat. vt supra. **hec cedo**
vt admoueā tēplis et farre litabo. legitur et thure eodē sēsu. **Li-**
tabis. i. sacrificio impetrabis. nā vt dixim;: nō oēs q̄ sacrificāt
litāt. **Et brevis semūcia. i. minima pars:** nā semūcia est dimi-
dia pars vncie. vt semodi; se libra. **Recti: rōnis siue p̄tutis.**

Quinta.

Creare stultis: vt sepe dixim⁹ ignorātib⁹ ⁊ vitiosis. Et ponit similitudinē ī saltationib⁹ dicēs. nībilo magis stult⁹ poterit scōz rectā rōnē q̄cōz quātūuis minimū agere: q̄ rustic⁹ saltās ter mouere pedes ad modulationē canētis siue cytharā pulsantis. Dicit igit. Cū sis fossor. i. rustic⁹ agros exercēs. Cetera

enloym
osm nou
uencab

Hæreat vt stultis breuis vt semuncia recti.

Hec miscere nephas: nec cū sis cætera fossor:

Tris tātū ad nūeros satyri mouere bathylli.

Liber ego. vñ datū h̄ sumis tot subdite reb⁹?

An dñm ignoras: nisi quē vindicta relaxat:

I puer: & strigiles Crispini ad balnea defer.

Si increpuit: cessas nugator: seruicium acre.

Te nihil ipellit: nec quicquā extrinsec⁹ intrat

.i. p reliqua
omnia. Nō
mouere. i.
nō saltabis
et membra
mouebis.
Hor. ij. ser.
quis mem
bra mouere
mollis. Ad
tris tm̄ nūe
na ma
vade fac
frio asa
para
Horatius
media
vade ro
no se au
al. m.

ros: qz saltatio quē admodū ⁊ musica nūeris pstat. Bathylli satyri. i. saltatoris. nā satyri saltātes ī theatro iducebāt. Verg. in buco. saltātes satyros imitabī alphefibe⁹. fuit autē bathyll⁹ illa tēpestate saltator egregi⁹. de quo Juue. chironomō ledam molli saltāte bathyllo. Liber ego: vba sūt illi⁹ q̄ vitij iuolūt⁹ est. p̄tra quē poeta dicit eū nō esse libez q̄nqdē sit subditus multis q̄ illū quasi dñi qdā impioſi distrahūt. An ignoras? .i. nō putas esse aliū dñm. Nisi quē vidicta: vga p̄oris: de q̄ supra dixim⁹. Relaxat. i. soluit hoc est a quo dño p̄ vidictā p̄oris es solut⁹. I puer: multo intollerabiliorē esse animi q̄ cor poris seruitutē exēplis ostēdit quorū p̄mū est. dicit q̄sp̄ā dñs seruo suo. O pueri. i. vade. Et defer strigiles: ferramēta q̄b⁹ la uātes ī balneis distrigebāt. Mar. i. dist. cui⁹ index est strigilis. pgam⁹ has misit: curuo distringere ferro: nō tā sepe teret lintea fullo tibi/ī balnea crispini/ cui⁹ cutusdā romani/ si increpuit. i. si dñs cū crepitu itonuit/ o nugator i. o serue nec⁹ ⁊ inuilitis. cessas. i. imoraris. vñ serui cessatores vitiosi habēt. Seruuitiū acre. i. dura seruit⁹. Nihil ipellit te. i. nō mouet ac p̄turbat te: q̄si dicat necesse est moueat te. Nēquā. i. nulla res. Intrat extrinsec⁹ idest ab extra. hoc est a domino minitante.

Vergilio.
Juuenal.
Martia.

Quod agitet nervos: hoc est vires tuas interiores labefactet. ac si dicat necesse est aliqd tale penetret in animū tuū. potest et enūciatiue legi. sed sciti⁹ argumētū: si interrogatiue legatur. Ideo subdit. Sed si int⁹. z. p. idest. Si secore: scz tuo. vbi sedes oim cupiditatū/egro/Idest vitioso. z. p. turbationibus animi infecto.

Nascuntur Quā nervos agitet: Sed si int⁹ & i secore egro
 dñi: idest vi Nascuntur domini: qui tu impunitior exis:
 tia que tibi Atq; hic quem ad strigiles scutica & metus
 dñantur et egit herilis?

imperant. Mane piger stertis. surge inquit avaricia. cia
 Qui. i. quō. Surge. negas: instat. surge inqt. nō queo surge.
 Exis ipu: Surge. negas: instat. surge inqt. nō queo surge.
 nitior. i. euas En qd agas: rogitas: en saperdas aduehe pōto
 dis minus

Horatius.

Quē scutica. i. flagellū: quāquā scutica leui⁹ est flagello. Ho
 rati⁹. j. sermo. Nec scutica dignū horribili sectare flagello. Et
 metus herilis. i. heri ac dñi fut. actiue hoc est quo dñs a seruo
 timetur. Egit ad strigiles. i. impulit ad strigiles i balnea des
 ferendas. Mane piger: alterū exemplū quo demonstrat quā
 acerbi z. importuni sunt dñi interiores: z. pmo quo pacto aua
 ricia z. luxuria distrabāt atq; in partes diuersas rapiāt incon
 tinentiū animos. Tu piger. i. si tu oculos et securus. Stertis
 mane. i. in multā diē dormis. Avaricia quasi dña quēdā im
 periosa. Inquit surge. eia surge: nā eia exhortātis simul z. ins
 stantis est. Negas. i. si negas te velle surgere. Instat: scilicet
 avaricia: et inquit idē idē surge. Et si dicis. Nō queo: subau
 di surgere. avaricia quarto repetit instādo surge. En qd agas
 dicit ille somno languid⁹ nihil opus esse illi surgere: cū nihil
 habeat qd agat. ad quē avaricia qd agas inqt rogitas: En
 aduehe pōto. i. ecce vel eia nauib⁹ ex pōto regiōe asiatica por
 ta. Saperdas: pisces pessimos inqt fest⁹ quāquā a sapore de
 Jul⁹ pol: duci videant. Iulli⁹ pollux in gñe thymnoz ponit saperdas.
 lux. Castoreū: testiculos sibri pontici. Cergi. j. georgi. virosaq; pō
 Vergili⁹. tus castorea. z. Iuuenal⁹ imitat⁹ castora q se eunuchū ipse fas

ei: cupiēs euadere dānū testiculi. Stuppas: linū vel canabē.
 Hebenū lignū cuius materia nigra est: hispane dicit abcnū.
 Uerg. vbi supra. India nigrū fert hebenū. Thus: ex sabea re
 giōe arabie: vt Uerg. ibidē molles sua thura sabet. Coa lubri
 ca: vina ex coo insula q̄ vim habēt laxandi vētrē. nā vt Horatius

Castoreū. stuppas. hebenū. thus. lubrica coa.
 Tolle recens primus piper e sittente camelo.
 Verte aliquid. iura. sed suppiter audiet. heu
 Vare regustatum digito terebrare salinum
 Contentus perages: si viuere cum ioue tēdis.
 Iā puer is pelle succinā: & oenophorū aptas
 Ocyus ad nauē. nihil obstat quin trabe vasta

rati⁹ inqt: si
 dura moras
 bif alu⁹ vis
 no coayten
 duz est. Et
 prim⁹ ita vt
 null⁹ alius
 pueniat te.
 Tolle pip
 recens. i. re

si. uinace
ios pro mel
adus q̄ vob
vais. talos
pitales si
his temo scā

cēter aduētū. Et camelo sittēte: qm̄ piper ex india p̄ deserta
 etiā nūc camelis aduehitur: q̄ vt ait Plin. quatrduo sitim p̄se
 rūt. Verte aliqd. i. merces nostrates pegrinis mercibus p̄mu
 ta: Iura: subaudi falso. qd̄ mercatorū est p̄pū. Sed suppiter
 audiet: subaudi me pelerantē dicit p̄ger ad quem auaricia.
 Heu o vare. i. stulte & a via recta distorte. Hā id significat va
 rus vt sepe dixim⁹. Si tendis. i. perseveras. Viuere cū ioue. i.
 scdm̄ p̄cepta religiōis q̄ nos iurare vetāt. Perages. i. viues.
 Content⁹ terebrare salinū. Uasculū salis per qd̄ victū tenuē
 intelligim⁹. vt supra purū et sine labe salinū. digitū terebrare
 dicit. qz cū parum salis est in fundo salini: digito illud cōtras
 hūm⁹ et videmur salinū quasi terebra perforare. Jam puer is:
 psuasus ab auaricia qd̄ agat ostendit: quoniā spreta luxuria
 nauigat. Iā puer is. i. seruus vadis qm̄ auaricie obteperas.
 Hā puer aliqñ etate aliqñ cōditionē significat. Et succinā. i.
 expedit⁹. Apras ocy⁹. i. cito paras. Pellē: vēstē nauticā ex pel
 lib⁹ factā: siue stragulū pelliceū. Et oenophorū: vas vinarū.
 Ad nauē: subaudi perferendā. Nihil obstat: idest nihil impe
 dit te. Quin raptas egeū: scz mare cycladib⁹ sparsum: vt dicit
 Uerg. Trabe vasta: idest naue que trabib⁹ cōstat. Nisi luxus
 ria solers: idest diligēs ad perquirenda ea q̄ voluptuosa sunt.

Satyra

Ante. i. p[ri]usq[ue] incipias nauigare. Moneat te seductu[m]. i. seorsum et a c[on]spectu vulgi separatu[m]. sed cur seductu[s]: q[ui]a v[er]z aliq[ui]d dicitur est quod illu[m] pudeat cora[m] alijs audire. O insane quo deinde ruis: i. p[re]cipitater z ic[on]siderate t[em]dis. Quid tibi vis?: i. q[uo]d q[ui]ris tibi. Vascula bilis. i. fortis z valida insania: na[m] vt dl p[ri]m[us] bilis

insanie se = Aegeum rapias: nisi solers luxuria ante
des est. In = Seductu[m] moneat. quo deinde isane ruis: quo:
tumuit. i. i = Quid tibi vis: calido sub pectore mascula bilis
creuit Sub = Intumit: qua[m] no[n] extinxerit v[er]na cicuta. (lis
pectore ca = Tun mare transilias: tibi torta canabe fulto
lido. i. q[uo]d te = Coena sit in tra[n]stro: veientanumq[ue] rubellum
icitat ad na = Exhalet vapida laesum pice sessilis obba.
uigadu[m] fer
uore quo:

quoda[m]. ac si dicat. scias te insanie morbo laborare. q[uo]d multa cicuta vix poterit purgari Ideo dicit Quas: scz bile. Urna cicute: cui[us] vis tate frigiditatis est vt extinguat. sz tu[us] calor maior est. Tu[m] mare: luxuria volens i[n] sententia[m] sua[m] ic[on]tinete[m] trahere: p[ri]mo deterret illu[m] a labore: deinde hortat[ur] ad voluptate[m] dicens. Tun: p[ro] tu ne. Tra[n]silias mare. i. nauiges z tra[n]scias: vbi tot ta[m] taq[ue] p[er]icula subitur[us] es. Et cena sit tibi. i. vbi cenatur[us] es. In tra[n]stro: trabe illa tra[n]suerfa cui initu[m] remiges cu[m] icru remoru[m] impellunt nauem: qua cu[m] coenat viuitur pro m[en]sa. Fulto torta canabe. i. sustetato fune ex materia canabina. tota em[en] nauis atq[ue] ex c[on]sequenti tra[n]stru[m] funib[us] ancorarijs sustetata. Et obba sessilis: vas cui[us] fund[us] est latior dicta sessilis a sededo. sicut lactuca sessilis a Uerg. in pape. dicit[ur]. q[uo]d folia sup[er] terre faciem expadit. Exhallet tibi. i. effundat. Rubellu[m] veientanu[m] i. v[er]nu[m] ex vuis rubellanis q[ui] abundat veijs oppido no[n] lo[n]ge ab vrbe roma. Mart. Sed veientani bibif[er] sex crassa rubelli. Columela lib. iij. veientana inquit vva non ita rubet vt aminea/ a quo colloze rubellane nucupant[ur]: egedes fecent[ur] q[uo]d pl[ur] q[uam] ceter[ae] fecis habeat. Lesu pice. i. vitiatu[m] z corruptu[m]: q[ui]a o[mn]ia p[er]dimeta v[er]nu[m] naturale corrupit. Dice vapida. i. insipida et q[uo]d vini sapore facit

aparas te
ocodi.
omib[us] t[er]ris
opa-

Sessil' vas

Martial.
Columela

Plinius

Quinta.

Quid petis? tātis te laborib⁹ exponēs. Ut nūmi peragāt). i. impleāt. Deūces auidos). i. vndecim partes ex summa eque stri quos tu habes et cupis. Sudore). i. tuo imodico labore nauigando. Quos). i. nūmos. Nutrieras). i. auxeras. Hic romē siue i patria. Quincūce modesto). i. mediocri aut honesto lucro. me

Quid petis: vt nūmi q̄s hīc q̄ncūce modesto li⁹ fuit q̄n

Nutrieras: peragant auidos sudore deunces? cūcē romē

Indulge genio. carpamus dulcia. nostrū est lucrari sine

Quod viuimus. Linis. & manes. & fabula fies. labore: q̄s

Vive memor locti. fugit ora. qd loqr: ide est. deūcē: hoc

En qd agis: duplici i diuersu scinderis hamo. est duplū

Huncce an hunc sequeris: subeas alternus eo āpli⁹ na

oportet. labore. In

no) ad voluptatē luxuria hortat dicēs. Da operā genio). i. vo

luptati. Est aut genio de⁹ gnationis vel potio. vt Martianus

capella iqt. q̄ cū primū q̄s genit⁹ fuerit: mox eidē copulatur. Martian⁹

placatur aut florib⁹: vt essem⁹ memores breuitatis vite: q̄ per capella.

flores significatur hīc dare operā genio dicimus. i. voluptas

ti: q̄ vt ait Martial. Ipse tubet mortis nos meminisse deus.

Carpamus dulcia) id est arripiam⁹ voluptates. Nostrum est

quod viuimus). Martia. z solū hoc ducas quod fuit esse tui. Martial.

vnde seqtur. Linis z manes) in q̄ homo post mortē resoluit.

(et fabula). i. ea q̄ poetę de mortuoz laruis fingunt. Horat. j.

car. Jam te nox p̄met fabuleq; manes. Horat. vive memor

q̄ sis qui breuis. Fugit hora). i. tēp⁹ cito labitur. Qd loquor)

dicat luxuria. Inde est). i. ex fuga tēporis. Horat. dū loqmur

fugit inuida etas. En qd agis?) vba sunt poetę instantis ei q̄

in deliberatione posit⁹ est: sequat ne auariciā an luxuriā. q. d.

difficilis est deliberatio. Sequeris hūc dñm). i. auariciā. An

hūc). i. luxuriā. Nā scinderis). i. distraheris. In diuersum). i. in

partes diuersas et cōrarias. Duplici hamo) quasi piscis: q̄ a

duob⁹ piscatorib⁹ hamo distraheret. Nā oportet). i. necesse est.

Ut tu altern⁹ subeas). i. alternatim z vicissim dñis succedas.

des pacifi
muello m
cafa m h
to

Martian⁹
capella.

Martial.

Horatius.

Horatius.

Anticipiti obsequio. i. dubio seruitio. quoniam alterutri seruiendum est cum simul abobis seruire non possis: (et alternis oberres dominos). i. alternatim sequaris dominos: illisque obedias. (ne tu cum semel seruus est non sufficit a vitis continuisse se: cum una dies non faciat hominem felicem aut miserum. Hectum dicas ego rupi iam vincula). i. expediui

me a seruitio voluptatis aut auaricie. Cum semel obstiteris). i. cum semel resisteris aut perturbationibus. Anticipiti obsequio. dominos alternis oberres.
Nec tu cum obstiteris semel instantique negaris
Parere imperio: rupi iam vincula dicas:
Nam luctata canis nondum arripit: ast tamen illi
Cum fugit a collo trahitur pars longa catene.
Daue cito hoc credas iubeo. finire dolores
Preteritos meditor: crudum cherestrat vngue
Abrodens ait hec. an ficcis dedecus obstem

Et negaris parere). i. obedire. Imperio. illi vitis dominantis tibi. et instanti). i. instanter tibi imperanti. Non hoc facere non est vdicare se in libertate quemadmodum nec canis cum rupit catenam qua tenebatur: si partem catene trahit post se qua possit apprehendi atque iterum vinciri. Ideo dicit. Non canis luctata). i. repugnans et rebellans. Arripit nondum). i. fragit et tollit secum partem catene: qua erat ligata. Ast tamen cum fugit: longa pars catene: qua erat vincita) subaudi pedens a collo. Trahit illi). i. ab illa cane. Daue cito hoc credas (aliud exemplum quod amatores serui sunt: ex aliquo poeta comico sumptum: quod inducit cherestratum quemdam adolescentem chrysidis meretricis amatorem de amica relinquenda cogitantem: quod tamen per incostantiam non proficit. Daue) seruum suum aut patris cherestratum alioquit: quemadmodum apud Terentium in eunucho. phedria parmenonem. et est simile vel potius idem argumentum utrobique. Credas cito hoc) quod tibi nunc dicitur sum. Meditor finire dolores preteritos). i. amores unde plures doloris quam voluptatis percipiebant. et cuius hec sint verba subdit. Cherestratus) persona comica amans chrysidem. Abrodens vngue crudum). i. visum quod faciunt meditantur

Doratus di. sic supra. nec demorsos sapit vngues. et hor. i. ser. Sepe caput scaberet viuos et roderet vngues. An ego dedecus. i. opprobrium

its no dum
 fatis ab
 illo parlor
 o acatene
 Diene ma
 la fama

Quinta.

vilū z ifamia familie nr̄e. Obſtē cognatis. i. nō obediā ppiq̄s
z amicis monētib⁹ vt hāc meretricē reliquā? Siccis. i. ieiunijs
et sobrijs: cū ego ſim ebri⁹ amore meretricis. Hor. j. epist. So
rū putealq̄ libonis mādabo siccis. An frāgārē patriā. i. dila
pidē patrimoniū? Hor. ij. ser. Postquā ois res mea tanū ad

Cognatis: an rem patriam rumore sinistro
Limē ad obſcēnū frangā: dū chryſidis vdas
Ebrīus ante fores extincta cum face canto?
Euge puer, ſapias: dijs depellenti bus agnā
Percute. ſed cenſen plorabit daue relicta?
Nugaris. ſolea puer obiurgabere rubra
Ne trepidare velis: atq̄ arctos rodere caſſes
Nūc fer⁹ & violēs. at ſi vocet: haud mora dicas

mediū fra-
cta ē. Ad li
mē obſcē-
nū. i. turpe
hoc ē mere-
triciſ. Duz
ego ebri⁹ cō
tra id qd̄ di-
xit cognatiſ
ſicciſ. Cāto
cū face exti

cta) quā p̄ferebat p noctē vię ducē: ſ; ſā p̄ſumptā lōga mora.
Ante fores vdas. i. humidat vnguētis: ſ; q̄ illiē fuderat. vel
poti⁹ lachrymis. (Chryſidis) meretricis quā amabat. Inuoz
re ſinistro. i. vñ ſeq̄ z emanat p pplm ifamia. Euge puer) ſba
ſūt daut gratulātis dño volēti ſe i libertatē aſſerere. Sapias)
ſubaudi. hoc eſt ſi vis ſapiēter facere. Percute agnā. i. ſacrifi
ca. Dijs depellētib⁹) ſubaudi morbz ifantiā: q̄b⁹ tu nūc labo
ras. S; cēſē) ſba ſūt rurs⁹ chereſtrati ad dauū. S; o daue cē-
ſen) p cēſes ne: Relicta) ſ; chryſis a me. Plorabit. i. dolebit;
qd̄ illā reliq̄ri. ad qd̄ fu⁹ r̄ndet. Nugaris. i. nugas agis z deli
ras. Nā nugarī ē nihil agere. O puer: hic nomē ē etat) aut qd̄
ſuitute meretricis tenet. Obiurgabere. i. caſtigaber) ab illa:
cū ſenſerit te ſic amore ſut victū. Solea rubra) qd̄ ſolēt facere
dñę ſequitēs i acillas. Fu. z ſolea pliare nates qd̄ d̄ſipis ide ē. Juuenar.
Et tu nūc fer⁹ z violēs. i. tāq̄ ſeravioletā: q̄ icidit i retia. (neve
lis trepidare. i. cū ſi vict⁹ ſicut ſupra d̄ cane dicebat: noli relu-
ctari. i. z rodere caſſes arctos. i. retia te arte retinētia. At ſi vocet
ſā qd̄ ſeq̄ ad ſbū ex Lunu. Terē ſūptū ē. quē locū elegātiffi-
me. Hor. q̄q̄ ex carmie iābico i herolco puertit. At ſi vocet) ſ; Horatius.
Chryſis vel poti⁹ bacchis terē. Haud mora dicas. i. ſtati dicas.

pro ſancti

Juuenar.

Horatius.

Satyra

Quidnā igit facia: vba sunt deliberantis: atq; ei q̄ nescit: qd̄
potissimū sequat. Nec nūc accedā) hanc partē videtur elige-
re: sed nō perstat per incōtinētā. Cū accersor). i. vocor ab illa.
Et vltro supplicet). i. nō rogata a me supplicet mihi: nam id
significat vltro. Si totus) verba sunt daui vel potius poetę
dicētis. Si

totus r̄ ite ger). i. nul-
la tui parte
apud ami-
cā relicta.
Quidnā igit facia: nec nūc cū accersor & vlt-
Supplicet: accedā: si tot) & iteger illinc (tro
Exieris: nūc nūc: hīc hīc: quē q̄rimus hīc est:
Non in festuca lictor quem iactat ineptus.

Ius ne habet ille sui palpo: quē inducit hiantē
Cretata ambitio: vigila: & cicer ingere large

ambitio. nis
desca de omni
Ambitiosus
um. co. fadose
ade. onis

Plutar.
Plaut.

Hūc nūc) subaudi es vere liber. Nichic) subaudi est ille vere
liber. Quē q̄rim) .i. de quo disputam). Hō i festuca). i. nō i ea
libertate quā p̄tor dñi rogatu seruo dedit. Hā quēadmodum
ait Plutarch) in libello de ijs q̄ sero puniūt a deo: mos fuit
apd̄ Rom). vbi quēpiā seruū manumitterēt: vt ei) corp̄ tenuē
festucā inijcerēt. vñ illō apd̄ Plautū. In milite qd̄ ea igenua
an festuca facta: Dicit igit. Hō i festuca quā lictor inept) .i. p̄-
toris minister nō apt) dare libertatē. Factat i seruū nā, vt p̄tor
vindicta seruū tāgēs illū liberū faciebat: sic lictor q̄ p̄torē iſt)

Plutar.

gnib) p̄cedebat festucā in illū iactabat ex more Romano: vt
dicit Plutar. Ius habet ille sui) eos qui honores captāt: atq;
ambitioe tenēt eadē rōne nō esse liberos oñdit dicēs. Ille pal-
po). i. ābitiosus quē necesse est adulari illis. quoz suffragia ca-
ptat: Palpones em̄ adultores dicūt. r̄ palpās adulatio apd̄
Hiero. i epla liminari sacraz lraz dicūt. Quē ābitio). i. cupidi-
tas bonoz. Cretata). i. cādida qm̄ cōpetitores honoris alicui)
cādidati idest toga cādida induti circuibāt trib): rogabantq;
vt in comitijs magistratibusq; deligēdis sui rōnē haberent.
Plin). lib. vii. scipio nasica i toga cādidabis repulsa notat)
a pplo. Vigila) vba sunt ambitiosi seipm̄ exhortantis ad ca-
ptādū vulgi suffragia. Cicer ingere large). i. largiter i vulg) spar-
ge cicer, lupinos, fabas. r̄ bimōi similia q̄ spargunt rapienda.

Quinta.

Rixanti populo in raptu missilium attento quod propterea tibi factum est. (vt senes apci). i. locis apcis propter etatis frigiditatem gauderes. Ita aprica dicitur loca soli exposita et apra. Possint meminisse). i. vt quod nunc sunt iuuenes. Olim senes recolant. Ita floralia). i. ludos in honorem flore deum a nobis celebratos quod

Rixanti populo: nostra vt floralia possint
 Aprici meminisse senes: quid pulchrius: at cum
 Herodis venere dies: vincta quoque fenestra
 Dispositae pingue nebulam vomuere lucernae
 Portantes violas: rubrumque amplexa catinum
 Cauda natat thymni: tumet alba fidelia vino:
 Labra moues tacitum: recutitaque sabbata palles

erat sacrum
 poplarum. i.
 aptado po
 puli fauor
 aptum. Mar
 tial. Et po
 pulare sa
 crum bis mi
 lia dena tu
 lisset. flora

festi de

nomem cu
 dam pisci

asit dea florum erat. Quid pulchrius? i. honestius et melius subaudi quam haec ad conciliandum populi amorem facere sed ironia est. quasi dicat nil miserius: neque magis seruire. At cum herodis eos notat: quod substitutionibus tenent: quippe quod nullo modo possunt esse liberi: cum timore afficiant sine quo supstitutio sed et religio stare non potest. Herodis dies). i. sabbata iudeorum quorum fuit rex herodes ascalonita antipatri ex cypride filius quod primus huius nominis in iudea regnavit. Et lucernae portantes violas. i. quod violis ornabant. Dispositae in fenestra vincta) eneamyxon dicit. i. lucernam nouem lychnorum quam iudei in fenestrella sub lumina prima diei praecedentis sabbatum in ipso limine domus ponebant. quam fenestram ideo vinctam dicit propter oleum quod ex lucernis exundabat. Vomuere pingue nebulam). i. vaporem pingue et crassum. hoc est fumum. Et cauda thymni) thymnum iudeorum cibum etiam tepestate nostra peculiaris. cuius cauda quod pingui caret insipidior est. Itaque subaudi in iure conditaneo. Iuue. et eodem iure natantes mergere ficedulas. Amplexa rubrum catinum). i. implens catinum hoc est patellam rubram. i. vile et ex rubrica fictam. Martial. Color in nris gamare lace rubes. Fidelia alba). i. ex argilla cretacea facta. Tumet vino ad naturam aceti retulit: quod in potu sumptum tumefacit. Iuue. cuius aceto cuius cochlear tumes. Eo inquam die. Tu tacitum mo-

Herodes ascalonia.

Iuuenal.

Martial.

Iuuenal.

Licero. Des labra. i. concipis spes iudaicas. **Licero.** s. de diuinatione. Hoies cū taciti vouēt aliquid aut optāt haud dubitāt qñ dii illud audiāt. Et palles. i. times hoc est veneraris. Hā religio timori cōiuncta est. Sabbata recutita. i. iudeoz festa q̄ recutiti et circuncisi sunt: et quoz p̄cipue cutis abscissa est. **Martialis.**

Nec recuti

toruz fugis Tum nigri lemures: ouoq; pericula rupto:

inguina tu Tum grandes galli: & cū sistro lusca sacerdos

deorū. Tū Incussere deos inflantes corpora: si non

nigri lemu Prædictum ter mane caput gustaueris ali.

res: alias Dixeris hæc inter varicosos centuriones:

superstitio-
nes numes

Uenoz de venoz

rat. quas timētes non posse esse liberos significat dicēs. Tū

Apuleius idest p̄terea. Lemures nigri. i. vmbre mortuoz. Apuleius de

deo socratis. anim⁹ human⁹ exut⁹ et liber stipēdijs vite corpore suo abjuratis

vetere latina lingua hūc inuento lemure dicitatū. dicti lemures a remo Romuli fratre gemello. r. i. l.

litterā cōmutata: vt inq̄t Ouid. in fastis. Et pericula: subaudi

instātia. Rupto ouo. i. q̄ p̄icula ex oui lustralis crepitu intelle

ta sunt: sed qđ diuinationis genus illud sit non legi: nisi qđ

Juue. in lustrationib⁹ ouoz meminit dicēs. nisi secētū lustra

uerit ouis. Tū galli grādes: idest sp̄cterea sacerdotes matris

Juuenal. deoz. Juue. de sacerdote cybeles. ingēs semiuir. Et sacerdos

lusca: scz isidis. Tū sistro: crepitaculo qđ isis in manu habe

bat. oia em̄ hęc scz vmbre mortuoz apparētes et oua rupta et

galli sacerdotes matris deoz et sc̄mina sacerdos isidis. In-

cussere deos. i. timorē deoz tibi ingesserunt. Inflātes corpora. i.

Juuenal. inflaturos. Si nō gustaueris ter mane: numez et tps dicit. Ju

uenalis. ter matutino tyberī mergef. Caput ali: p̄ alij cuius

caput est in sp̄cos digestum. p̄dictū: idest quod p̄dixerūt.

Dixeris: cum ea q̄ de vera libertate dixim⁹ sint quā verissī

ma: irridētur tamen ab indoctis quales sunt viri militares.

Si dixeris hęc inq̄t: inter cēturiōes milites. scilicet aut ipsoz

duces. Varicosos: idest laboriosos. et qui ex laboribus in mo

Juuenal. dicit varices cōtraxerunt. Juuenalis. varicosus fiet aruspex.

Continuo: id est statim. Vulphernus Ingens: nomen ficti a poeta: quē ingentem dicit: quasi viribus corporis tantū et nō animi prestat. ridet crassum. i. crasse: hoc est stolide. Et licet. i. estimat. Centū grecos: subaudi philosophos. Curto centus se. i. centū assib⁹ adhuc nō integris s; intertrimēto diminutis

Continuo crassum ridet vulphernus ingēs:
Et centum græcos curto centusse licetur.

Satyra sexta.

Vltima ob heredis curā castigat auaros.

Admouit iam bruma foco te basse fa-
bino.

A Iam ne lyra & tetrico: viuunt tibi pectis
ne chordę?

id em signi-
ficat curtū:
et declinat
hic cēruffis

Amo
uit iam bru-
ma ad Sa-
letum bas-
sum poetā:
vel potius

non licet cor
cur to centu
no os teny
en un abla

tesum cui⁹ Quintilian⁹ lib. x. meminit: quē Horatio i carmi-
ne lyrico secundū facit hic cum ab vrbē secessisset in sabinos:
et Persius in liguriā: quid ille agat dubitans interrogabat:
deinde in illos inuehitur: qui suum ingenium defraudant/
vt heredibus multa relinquāt. Dicit igitur. O basse bruma/
id est tempus circa solstitium hyemale nunquid. Admouit
te: id est applicauit. Foco sabino: quo te contulisti. Jam ne ly-
ra et chordę: instrumenta quibus modulantur carmina. i. nū-
quid scribis carmina lyrica? Viuunt tibi. i. personant. Pectis
ne tetrico. i. plectro graui et seuro: q; in lyricis carminibus
etiā res graues describūtur. Basse: inquā. Dire opifex inten-
dusse. i. ad intēdēdū/numeris. i. chordis arte musica rēperatis
ad certas cōsonātiās q̄ numeris constant. Primordia veterū
vocū. i. carmina quoz vsus antiquissim⁹ est atq; musicę cōiū-
ct⁹: nā p̄mi carminū scriptores musici tidēq; theologī fuerūt:
vt Orphe⁹. Lin⁹. Muse⁹. Amphio. Et mire opifex intēdusse.
Marē strepitū. i. fortēz nō efformitātū sonū: hoc ē quo res for-
tū viroz describūt: scōz illō Hor. i. poetria: musa dedit fidib⁹.
duos puerosq; deoz et pugilē victorē: et equū certamine p̄mū
fidis latine: q; bassus poeta lyricus fuit latin⁹. Mor: deinde.

Quintilla.
Horatius.

fidicula. ag
quid decur
in quā
fidiculis an
Uebastes qu
decur

Scripto
res musici
et theologi
Orpheus
Linus.
Museus.
Amphio.
Horatius
Bassus.

areula
q̄na. e.
dis. dis. lata
Babiula
um. i. ol
no de la uia
obas. i. las
in fope la uia

Mire opifex agitare. i. ad agitādū. Jocos iuuenes. i. iuuenis
Horatius puta amores ⁊ cōiuiua qđ etiā ad carmē lyricū p̄tinet: vñ Ho
 rati⁹. ⁊ Iuuenū curas ⁊ libera vina referre. Et mire opifex lu
Vergili⁹ sisse. i. ad ludēdū hoc est scribēdū. Verg. in buco. Ludere que
 vellē calamo p̄misit agresti. Egregios senes. i. sentētias gra
 ues quales

prebare po
 licem. fa
 bore cer

Mire opifex numeris veterū primordiā vocū
 Atq; marem strepitū fidis intendisse latine:
 Mox iuuenes agitare iocos; & pollice hōesto
 Egregios iussisse senes. Mīhī nunc lygus ora
 Intepet: hibernatq; meū mare: qua lat⁹ ingēs
 Dant scopulī: & multa littus se valle receptat.
 Lunai portum est operæ cognoscere ciues.
 Cor iubet hoc enni: postq; destertuit esse
 rit quia eo

chorde tāgunť in lyra. Mibi nūc) vbi tu sis ⁊ qđ agas dubi
 to: ⁊ scire cupio: de me autē scias velim q. Ora lygus. i. littus
 maris lygustici. Intepet mibi. i. ad vsus meos est tepida ⁊ tē
 perata: nā ora lygurię cū ad meridiē vergat: p̄ hyemis tēp⁹ tē
 perata est. Et meū mare hibernat. i. dū p̄ hyemē tēpestatib⁹
Hierony desēuit: s; cur mare lygusticū suū appellat: cū Hieronym⁹ in
 eusebiū dicat Persiū poetā fuisse volaterranū ex ethuria: er
 go aut suū appellat: hoc tpe quo est lunę: aut Hieronymus
 nesciuit Persio patriā reddere. Sed in qua parte orę ligu
 sticę sit ostēdit dicēs. Qua scopuli dāt ingens lat⁹. i. ea parte
 qua inter scopulos siue p̄mōtoria intercipit sinuosum littus
 qđ est italię lat⁹ ad meridiē: qđ magis exponit dicēs. Et litt⁹
 receptat se. i. recessū colligit se. Multa valle. i. magna ⁊ lōga:
 et qđ ipsum est portū efficere. Portū autē lunę vbi poeta erat:
 enniano carmine cōmēdat dicēs. O ciues opere: subaudi p̄
 ciū: hoc est vtile ⁊ iucūdū est: nā id significat opepcū. Cogno
 scere. i. videre. Portū lunai. i. lunę qđ est vrb⁹/est ⁊ nō lōge ab
 ea port⁹ eiusdē nois. Cor. i. sapiētia. Mar. Me cor habes papi
 le nec geniū. Enni: p̄ enni⁹ poetę: cui⁹ hoc est carmē. Iubet
 hoc: s; cognoscere portum lunę. Postq; destertuit. i. stertere

cor p̄u sapi
 tia

sacrā pce ministrat. Hor. i. ser. tāq̄ p̄cere sacris cogeris. **Pat** Horatius.
 ne). i. i patinā dñs p̄ acto r̄ p̄politioe. vt **Uerg.** i. en. inferretq̄ **Uergilio.**
 deos latio. i. i latū. **Hic** puer. i. alia adolecēs. **Magnanimus** i. **Martial.**
 pdig⁹: q̄ bona p̄sumēdovidet magnanim⁹ cū sit reuera pusil
 lanimi: sic **Mar.** de aleatore. **Nō** mea magnanimo spugnat
 tessera ta
 Grātia magnanim⁹ pagit puer: vt ar ego vt ar lo **Peragit**
 Nec rhombos ideo libertis ponere lautus: bona) cōsa **m con mo**
 Nec tenuem sollers turdorum nosse saluam. mit p̄mo **dum alleo**
 Messe tenus propria viue: & granaria fas est niū. **Dēte)** **ut u como**
 Emole: qd metuas: occa. en seges alta i herba gula: hoc **tutri res ac**
 Ast vocat officū. trabe rupta brutia saxa (est **Utar)** ego **enda:**
 vt ar. i. neq̄ **sum modo**

sequar illū auarū: neq̄ hūc pdigū: s; vt ar reb⁹ meis: nā illoz **in herba**
 vterq̄ abutit diuitijs: poti⁹ q̄ vti. **Hec** ideo) si vsus fuero: in
 cidā in illis vitū vt sim. **Laut⁹** ponere). i. ad ponēdū in mēsa **Soi mod**
Rhōbos) pisces ex gñe planoz: hispani vocant rodauillos. **rho**
Libertis) nō solū mihi sed et libertis: dicunt autē lautī qui
 splēdide et opipare coenāt. **Hec** sollers) subaudi ero. i. diligēs
 et ingeniosus. **Hosse.** i. ad cognoscēdū. **Saluā** turdoz). i. sapor
 res gulosos: qualis est turdoz: q̄ aues apud antiquiores ma
 gno in p̄cio habeant **Mar.** inter aues turd⁹ si q̄s me iudice
 certet inter quadrupedes glia p̄ma lep⁹. **Viue).** q. d. oib⁹ vt
 uēdū est. **Len⁹** messe ppria). i. p̄titate messiū: quas ex tuis
 agris pcipis: ac si dicat scdm facultates p̄rimonij. **Et** emole
 granaria). i. frumēta ex granarijs tuis. **Et** fas es). q. d. id non
 facere nephas est. (qd metuas). i. nūqd times te fame piturū?
Occa) i. frange: nā occare est glebas frāgere: hic nō p̄ grana
 ex sp̄cis excludere accipit: q̄ antiq̄ faciebāt: atq̄ etiā nūc fit
 apd vsures r̄ callatos: quoties frumēto habēt op⁹: **Hor.** ij.
 epi. villic⁹ orbi cū segetes occat tibi. **En** seges altera). i. anni
 illeq̄. **Est** i herba. i. viridis. q. d. spes ē de futuri āni fertilitate
Qui. i. herotnis. **Sz** nīmū ppas r̄ adhuc tua messis i herba ē
Ast vocat officū) s; qz vt ait **Iuue.** **Multī** sunt sibi diuites et **Iuuenal.**
 paupes amici: dicit nō satis esse ad nosipos vti liberalitate
ij

nisi etiā hec *pr* ad amicos vsq; pueniat. Ast officiu) qđ pro
prie est viri illa qua vtimur ad amicos. *Iuue.* Officiu) cras
primo sole mihi peragēdū est in valle q̄rini que causa officij?
quid q̄ris? nubit amic? alias officium est operatio hois siue
actio i quātū homo: ynde liber *Liceronis* de officijs. Amic?
inops) pau

Licero.

per qz nau Prēdit amic? inops : rēq; omnē surdaq; vota
fragiū fecit Condidit ionio: iacet ipse in littore: & vna
Trabe ru- Ingentes de puppe dei. iamq; obuia mergis
pta. i. naue Costa ratis lacerae. nunc & de cespite viuo
fracta: quia Frāge aliquid. largire inopi: ne pict? oberret
navis tra: Cærulea in tabula. Sed coenā funeris hæres
bib? pstat. Prēdit fas

*odice pren
demus p m
iam velle
a are mo
Salladit*

Vergill.

ra brutia). i. tēpestate eiectus ad brutios italię pplos maritis
mos manib? prensat scopulos. *Vergill.* Prēstantē manib?
vncis capita aspera mōtis. Et cōdidit). i. obruit & pdidit. *Jos
nio*). i. in mari qđ est inter italiā et pelopōnesum. *Itē oēm*). i.
facultates. Et vota surda). i. non audita a dijs in tempestate.
Ipse iacet in littore). i. pstrat? & defect?. Et dij ingētes de pup
pe) i quoz tutela navis fuerat iacēt: est quale ill? *Ver. Iliū i
italiā portās victosq; penates. Et iā costa ratis lacere*). i. tabu
la naufragij q̄ est costa navis siue lat?. Est obuia mergis) au
bus marinis q̄ fragmētis incurfant. *Itūc*). i. in tali necessitas
te amici. Frāge aliquid). i. partire cū illo q̄nquidem amicoy
oia cōmunia esse debēt. Et de cespite viuo). i. etiā de eo qđ est
patrimōnij fundamētū: ne dū vtēsilia. *Uiuo*) aut dixit: qz ce
spes ex gleba herbar? radicib? cōpacta: sed intelligit debere
dare amico aliqd etiā de substātia p̄rimōnij. *Largire inopi*)
et cur debeat largiri ostēdit dicēs. *Ne pict? in tabella*) hoc fas

**Horatius
Iuuenal.**

ciebāt naufragi vt emēdicarent stypes. *Hor.* qđ hoc si fractis
enatat expes nauib? ere dato q̄ pingit: & *Iuue.* & picta se tem
pestate tuet. *Cerulea*) ad colorē mar? p̄tinet q̄ cerule? ē. *Ober
ret*) vage? & circūeat pplm. Sz coenā) p herede r̄nderet auas
r? & ei q̄ illū hortat vt det aliqd amico inopi. Sz heres). i. me?
o auare. *Frar?* qđ curtaueris rē). i. dīminueris patrimonium.

Negliget coenā funeris). i. inferias q̄ danť mortuis: et coenā
 viuus in funere. Et heres dabit vinct: in quā cineres ⁊ reliq̄
 colligebant. Ossa inodora. i. nullis odorib⁹ cōcinnata: heres
 inq̄. Parat⁹ nescire. i. dissimulare: quasi nō intelligat rē. Seu
 cinnama: odoramētū est pegrinū. Spirēt. i. odorē emittant et
 vaporem.

Negliget fratus: quod rem curtaueris: vrnæ
 Ossa iōdora dabit: seu spirēt cinnama surdū
 Seu ceraso peccent casia nescire paratus. Surde. i. nil
 Tu ne bona icolumis minuas: Sed bestio vr̄ trāslatio sū
 Doctores graios: ita sit: postq̄ sape vrbī (get pta ex sen-
 Cū pipe ⁊ palmis venit nřm h̄ maris exps libili auris
 Foenisece crasso vitiarunt vinguine pultes. Seu castē)
 arbuscule

sunt odorate. Peccēt ceraso. i. adulterentur gummi ex ceraso
 arbore: qđ p̄cipue in odorib⁹ faciūt seplasiarij. Tu ne bona:
 v̄ba heredis aut pro herede facientis cū avaro. Incolumis:
 quasi dicat si p̄ salute tua faceres tollerabile esset: s; facis p̄
 amico. Sed bestio v̄get: sup̄iora v̄ba poetę ptinebāt ad aua-
 ricę rep̄hensionē cōmēdationēq; libertatis tū ad seipm̄ tū etiā
 ad amicos: nūc qđ auar⁹ dicat ostēdit dicēs. S; bestio nomē
 est auari: s; a poeta fictū quasi bestialis hō: sic Hor. ventresq;
 nepotū diceret v̄redos correptus bestius idē. Urget doctores
 graios. i. insectat q; sc; induxerint i v̄bē philosophię p̄cepta
 exhortātia ad liberalitatē: cum p̄romani illi veteres parsi-
 moniā obseruauerint: dicit igit: bestio in phos. Ita sit. i. sic vi-
 uis vt vos phi p̄cipitis sc; laute ⁊ opipare. Feniscece. i. romani
 pisci qđ foenū secabāt. Varro de re rustica: falcib⁹ cōsectāda q̄
 fenisece p̄terierūt: ⁊ Columela. foenisecā messorē oportet idu-
 cere. Vitiarunt. i. corruerūt pultes: nā simplices cibi ⁊ natu-
 rales corruipi dicūt cū aliqd̄ illis addit: vt sup̄ra hec sibi cor-
 rupto casia dissoluit oliuo. Unguine crasso. i. pingui pulstib⁹
 adhibito. Postq̄ hoc nřm sapere. i. nřa hec sapiētia: vel potio
 vestra o phi. Expers maris. i. nō trāsmarina ⁊ ex grecia p̄ ma-
 re aduecta: sed facta iā domestica. Hora. alchōchium maris

Horatius.

Varro.

Columel.

le

Satyra

Juvenal.

expers. Venit vrb̄. i. in vrb̄. Cū piper et palmis). i. eadem
 nauī venerunt philofophi qua piper z palmę sunt aduecta.
 Juue. Aduect⁹ romā quo pruna z coctona vento. Hęc cinere
 vltior metuas) ad illud rīdet qđ dixit sed cenā funeris he-
 res negliget zc. Vltior cinere). i. vltra mortē z post cineres.

At tu me⁹

heres) qđ i Hęc cinere vltior metuas: at tu me⁹ heres
 auaris rep̄ Quisquis eris: paulum a turba seducior audī.
 hēdit se nō O bone num ignoras: missa est a cesare laur⁹
 factuz poe Insignem ob cladē germanę pubis: & aris
 ta pollicet: Frigidus excutitur cinis: ac iā postib⁹ arma:
 hoc est non Iam clamydes regū: iā lutea gausapa capitis
 curare qđ Iam clamydes regū: iā lutea gausapa capitis
 heres suus Effedaq; ingētesq; locat coesonta rhenos.
 de se sētiar:

dicit igit. O tu quisquis es futur⁹ me⁹ heres. Audi seductioz). i.
 paulū seduct⁹ z remot⁹. A turba (vt ego libere possim q̄rere
 et tu rīdere. O bone) o amice. Nū ignoras). i. nunqđ hīc nun-
 ci⁹ latet te. Missa est laur⁹) romani impatores bñ re gesta in
 puicia laurū mittebāt q̄ esset nūcia futuri triūphī aūthor est
 Plī. Mar. Sarmaticę laurus nūci⁹ ip̄e veni. A cesare) cato
 caligula germanici ex Agrippina filio q̄ post tyberīū impera-
 uit: is expeditionē in germanos suscepit vt scribit Suetoni⁹:
 s; cū nihil dignū memoria fecisset die suo natali ouās vrbem
 ingressus est. Ob cladē insignē) qđ reuera nō fuit s; nūci⁹: ita dī-
 xerat. Germanę pubis). i. iuuetutis germanoz. Et cinis frigi-
 dus excutit ex aris) vt fiāt noui ignes ad sacrificia ppter pi-
 cipis victoriā. Et coesonta augusta caligule vxor p pōpa z ap-
 paratu triūphī. Iā locat) scz redēptorib⁹ q̄ ea opa faciēdū cō-
 ducebāt: vel locat. i. parat z disponit. Arma postib⁹. Vergili⁹.
 Captiui pēdēt curr⁹ curuq; secures. (Clamydes regū) q̄ p̄-
 mittēdi erāt triūpho. Et gausapa lutea) vestes villosas crocet
 coloris. Captis) reliqs captiuis. Effeda) vehicula: z curr⁹. Et
 rhenos ingētes). i. germanos rheni fluminis accolās q̄ p̄ce-
 rissimi sunt inter reliquos mortales. Igit ego induco) subau-
 di imolādū. Cētū paria) scz boum hoc est duplicē hecatōben.

Martial.

Vergili⁹.

frigidum ex caligula suo.

Dixi et gento dixi quorum auspicijs victoria est parata. Obres
egregie gestas). I. a cesare. Quis vetat?) subaudi me facere id
aude: sed vetare me: quasi dicat nō audebis: qz essēs lēse ma:
testatis re^o. Ne nisi cōmues. i. dissimulas: nā cōmuerē est oca
los claudere. Oleū: alia via heredē aggredif dicēs. Ego lara

Dixi tgitur gentoq; ducis centū paria ob res
Egregie gestas induco: quis vetat? aude.

Væ nisi commues: oleū: arctocreasq; popello
Largior: an phibes? dic clare? nō audeo iqs:

Exossatus ager iuxta est: age si mihi nulla
Iā reliqua ex amitis: patruelis nulla: p neptis

Nulla manet patru: sterilis matertera vinxit:
Deq; aua nihilū supereft: accedo bouillas:

Clauūq; ad virbi: p̄sto est mihi man^o heres

gior popels
lo. i. viritim
in populuz
distribuo.

Oleū: ar-
tocreas: hu-
tulinodi eī
res cōciliā-
di amoris
gratia mit-
tebant. An
prohibes?)

subaudi me id facere: ille autē qz res ad populū ptinebat cor-
pit mutire: dicit igit̄ poeta. Dic clare: subaudi: an debeā facere
qđ dixi: qz ille adhuc mussat poeta p illo rīdet. Inq; non
audeo. i. itelligo te dicere: qđ non audes qđ hac de re sentias
loq; qm̄ times pplm̄ de cui^o vtilitate agitur: ideo subdit. Ager
exossat^o. i. lapidib^o purgat^o. Quib^o. i. meta. lapides in corpore
terre ossa reor dici. Est iuxta: ergo si ager est exossatus: lapidū
aggeres ppe erūt quos faciāt in eū q̄ phibuerit facere qđ sit
ex vtilitate populi. Age si mihi nulla: i eos q̄ se insinuāt he-
redes familie alienę nullo pptinētatis iure: neq; id satis est
nisi etiā ijs qz hereditatē captāt hortē ad diuitias augēdas
Age: auditorē attētū facit: nā horat^o ē. Si nulla ex amitis. i. so-
rozib^o p̄ris mei. Iā reliq; est. i. sup̄stes. Et nulla patruelis. i. fi-
lia p̄ri hoc est fratris p̄ris mei. Et nulla p neptis. i. filia ne-
ptis p̄ri manet supuenit. Et matertera. i. soror m̄ris. Dixit
sterilis z nihil supest. i. restat de aua. i. de suię posteris: ac si
dicat null^o est mihi certus heres. Accedo bouillas) loc^o iter
romā et ariciā. Clauūq; ad virbi: nō lōge ab aricia fuit nem^o
ariciū quo hippopolit^o postea qz esculapt ope ē vitē restituit

¶ iij

Depo si tus aum. asapua
alla puenat el anglegia

os terra.

Ostere
p̄p̄rio

innea ero
ta. binal

deq; p̄p̄rio

blatior he
redesita

alla quam

Ouldus.

paquetis

p̄p̄rio

ermano

hic qz si h
ny terra.

esse / Go
nair e:

mutato noie in virbilū vitā egit : vt credibile fit cū aliqū
virbij noie appellatū. Manius est mihi p̄sto heres. i. occurrit
mihi nomē aut manij ex ea potissimū causa delegit qđ festo
authore puerbiū erat multi manij aricie: fuerat em̄ ppaga-
ta familia a manio quodā qui lucū dianę aricie cōsecrauit.
Mani⁹ au

tem autho Progenies terre. q̄re ex me quis mihi quart⁹
re Varro = Sit pater: haud prōpte dicā: tñ adde etiā vnū
ne dr: qđ ma V num etiam: terræ est iam filius: & mihi ritu
ne nat⁹ est. Mani⁹ hic generis p̄pe maior auūcul⁹ exit.
sicut luci⁹ qđ Qui p̄or es: cur me i decursu lāpada poscis:
lucē: q̄q̄ p̄
m⁹ hoc no

mine est appellat⁹ Valeri⁹ mani⁹ Terētio nō a mane sed a
manib⁹ dicit⁹ est: qđ a dijs manib⁹ in terētio libroꝝ valitudi-
nē impetrasset. authores sunt P̄edian⁹ Zizoniusq̄ gr̄c⁹ au-
thor. Progenies terre. i. cui⁹ parētes ignorant. Cicero ad at-
ticū. hinc terre filio nescio cui cōmittere eplam tātis de reb⁹
nō audeo. q̄re ex me: vba sunt poetę ad lectorē ostēdētis qua
via se mani⁹ illi heredē monitorēq̄ insinuet. Quere ex me. i.
si q̄ras. Quis mihi quart⁹ sit pater. i. atau⁹. haud prōpte dicā:
qz vix tenem⁹ noia eoz quos non nouim⁹. Unde r̄ appella-
tiōes ip̄e maior⁹ n̄roz noia nō habēt vltra abauos. itaqz dicit
si atauo. Addas vnū. i. abauū. Et itē vnū: qđ noie etiā cōmuni
et appellatiuo caret. Jā est fili⁹ terre: ac si dicat p̄inde est ac si
vn⁹ ex illis terrigenis sit: quoz noia vetustate oblitterata sūt.
Et ita h̄c mani⁹: quē dixi terre filiū. Exit mihi auūcul⁹ ma-
ior. i. proauie mee frater. Prope: fere. vel quasi. Ritu gñis. i.
ex serie maior⁹ meoz. Qui p̄or es: in captatorē senē inuehitur
poeta dicēs. Tu qđ es prior etate: cur a me petis scribi heres?
hoc em̄ significat: cur poscis me lāpada in decursu. r̄ est sum-
ptū ex Lucretio lib. ij. de rerū natura. vbi sic ait. Et q̄si curso
res vitai lāpada tradūt: significās mortalitū successionē: vt qđ
idē homo numero p̄seruari nō potest / conuect̄ in specie filijs
impellētib⁹ parētes: atqz illis dātib⁹ locū filijs. quē admodū
authore hyginio expromethei cōsuetudine cursores lāpada

P̄edian⁹
Zizonius.

Lucreti⁹.

quatiētes sic currebāt: vt p̄m^o defatigat^o lāpada secūdo: sc̄d̄s
 tertio: et ita alij alijs traderēt. hui^o quoq; cōsuetudinīs. **Lice** **Licero.**
 ro. iij. ad hereniū meminit ad qđ etiā allusit **Varro** lib. iij. de **Varro.**
 re rustica nō cursu lāpada tibi trado. i. nō tibi cedo **Sum** tibi
 mercuri^o) **ŷ**ba sunt captatoris insinuātis se in alteri^o heredē

Sū tibi mercuri^o: venio deus huc ego: vt ille
Pingitur. an renuis^o vin tu gaudere relictis?
Deesť aliqđ sūme. minui mihi: sed tibi totū ē
Quicquid id est: vbi sit fuge q̄rere quod mi^o
 hi quondam.

Legarat staus: neu dicta reponē paterna
Foenoris accedat merces: hīc exime sumpt^o:

successorē
 qđ dicit em̄.
 Ego sū it
 bi mercu
 ri^o). i. lucr
 tui autho)
 qz ex mer
 catura lu
 crū in mer
 curiū referē

Venio deus huc ego). i. a te venio deus verus. **U**t ille pin
 gitur) quasi velit dicere fingitur et nō est verus. **A**n renuis^o)
 subaudi) fauorē p̄sentis num̄inis: z qđ tibi demōstret quemad
 modū debeas rem familiarē augere. **U**n tu gaudere) verba
 sūt **P**ersij ad captatorē suū. **U**n) p̄ vis ne tu. **G**audere reli
 ctis). i. relinquēdis a me post mortē: ac scribi heres a me: nō
 debes exigere rōnē rei familiaris neq; p̄scribere mihi quēad
 modū debeā impēlas facere. **D**eesť aliqđ summe). i. patrimo
 nio a maiorib^o meis accepto. **S**z minui mihi. i. in vsus meos
 cōsumpsi. **S**ed quicquid id est) subaudi quod reliquū est mihi.
Id tibi totū est). i. totū tibi relinquā. **F**uge quērere). i. p̄terea
 noli a me rōnem exigere. **U**bi sit) subaudi legatū. **Q**đ staus)
 de quo supra dic agendum stato. **L**egarat mihi) idest relis
 rat nomine legatī. **N**eu reponē mihi dicta paterna) idest ne
 repetas illa quibus pater meus solitus est me quōdam mo
 nere. **F**oenoris accedat) verba captatoris vel potius eius qui
 iam est designatus heres. **A**ccedat inquit merces foenoris)
 idest quod pro foenoris mercede datur veniat in rationē. **H**o **Horatius**
 rati^o quinas hic capitū mercedes exigit. i. vsuras. **H**nc). i.
 ex hac mercede vsuraria. (exime sumptus) subaudi quos sa
 cis quotidie. **Q**uid reliquū est? i. restat quo p̄monū augeat.

Reliqui: verba Persij, p indignitate reseripentis in exclamacione contra suum heredem. Dicit igitur repetens quod ille dixit reliqui reliqui: ac si dicat. hoc expectabam a te ut etiam ex eo quod ex usuris mihi pueniebat: me admoneres patrimonio augere: Nunc nunc: ex eo quod futurus heres dixerat indignatus Persius con-

uertit se ad **Q**uid reliquum est: reliquum: nunc nunc ipse vnge
 seruus obso **V**nge puer caules. mihi festa luce coquatur
 natozem di **V**rtica: & fixa fumosum sinciput aure:
 ces. **Q**uod pu **V**t tuus iste nepos olim satur anseris extis:
 er nunc nunc **C**um morosa vago singultiet in gaine, vena.
 vnge cau **l**es. i. vinctu

Horatus hoc est rem pingue adde caulibus. **H**orat. Ungere si caules oleo meliore caputque coeperis. **M**ihi festa luce: sensus est: propterea debeo ego parce vivere atque gentem meam defraudare: ut heres meo parte ac luxuriose aliquando vivat: **D**icit igitur. **V**rtica. i. parui pretij herba. nam et genus quoddam vrticarum inter edulia numeratur. **L**oquatur mihi festa luce: quasi dicat in diebus profectis vix esset id tolerabile. **I**gitur multominus in festis. **E**t sinciput fumosum: id est porcini capitis frustrum ad fumum seruatum. **F**ixa aure: clauo scilicet unde ad fumum pendeat. **U**t tuus iste nepos: id est luxuriosus et ganeo. loquitur **P**ersius ad seipsum. aut tuus nepos: id est successor heres. **O**lim satur anseris extis. i. tecoribus anserinis: que in delicijs apud antiquos habebantur. **J**uuenalis. Anseris ante ipsum manus tunc tecur. et **H**oratus. pinguibus et ficis pastum tecur anseris alibi. de anseris tecore multa etiam **P**linius. **C**um vena inguine vago. i. membrum genitale quod venosum est. **H**oratius. Nam simul ac venas inflavit tertia libido. **I**nguine vago: id est inguinis vago: id est quod passim et indifferenter in concubitus vagos fertur. **S**ingultiet: quoniam Aristotele medicis authoribus: feminis effusionem spiritus precedit: quo genitalia turgescunt. **I**mmiciat: id est semen quasi urinam effundat **H**orarius. **S**ecurus me ditior aut forme melioris metat eodem **V**ergilius. **C**ulus patricie: id est in vuluam. **V**ergilius. Id clamor coelo.

*Quandis
Ino que*

Quo ju

Sexta.

Patricie: aut dicit. i. nobili et a patribus hoc est senatoribus oris
 ginē ducētī. Horatius ex verbis mutonis. Nam quid magno
 prognatū deponco cōfule cunnū: velatūq; stola. Mihi trama:
 sensus est. ego parsimonia macrescam: vt ille nimio sumptu
 pinguefcāt. tramā vero appellat ossa. neruos. cartilaginem z

Horatius

Patriciæ immetiat vuluæ. mihi trama figuræ
 Sit reliqua: ast illi tremat omēto popa veter?
 Vede animā lucro: mercare: atq; excute solers
 Omne latus mundi: ne sit præstantior alter
 Cappadocas rīgīda pīngues pauisse catasta.

pellē: perin
 de ac si cor
 pulentia sit
 stamē ap
 tior tamen
 fuisset trās
 latio: si ecō
 trario sta

mē dixisset p eo qđ trama posuit. Nā eo modo se habēt ossa
 et nerui ad corpulentiā: quo stamē ad tramā siue subtegmen.
 Dicit igit. Trama figurē. i. corpis species sit mihi reliqua. i.
 relinqua. Vel dic per hypallagē. Trama figurē. i. figura tra
 me / z nō trama: ac si dicat similitudo corpis z nō corp. et hoc
 modo trāslatio pulchre qđrabit. Ast illi: icz heredi meo. Uen
 ter popa. i. phago z gulio z quales deniq; erāt victimarij. i.
 ministri sacroz qđ pope dicebant. Propertius lib. iiii. Succin
 ctioz calēt ad noua sacra pope. Spartianus quoq; in vita ge
 te: pcussit inq̄t hostiā popa noie Antonij. z Suetonius in cali
 gula edimora inq̄t altarib; victima succinet; caligula popaz
 habitu elato alte maleo cultrariū mactauit p quo mendose
 legis pōparū. Tremat omento. i. pingui palpitet. ea em qđ præ
 pingua sunt palpitāt z tremūt. Est aut omētū vt dixim; pin
 gue illū quo intestina inuolunt; tinēturq;. Uēde animā: idē
 gnāter eos arguit qđ se piculis z laborib; exponūt: vt amplū
 heredit; patrimoniū relinqua. Uēde aiām lucro. i. obijce vt
 tā piculis ppter lucrū. Mercare: mercaturā exerce. Et solers
 i. diligēs. Excute: explora z inuestiga. Oē lat; mūdī: mūdī la
 tera pprie sūt septētrio z meridies: s; z oriēs z occidēs latera
 quoq; dici possūt. z sic oē lat;. Ne alter sit p̄stātor. i. melior et
 ditior. Pauisse. i. ad pascēdū z alēdū. Cappadocas pingues:
 seruos ex cappadocia qđ grandes z pceri erāt optiq; lecticis

Propertius.
 Spartianus.
 Suetonius

Satyra.

- Martial.** ferēdis. **Mart.** Quid te cappadocū sex on^o esse iunat. **Idem**
Horatius. aliubi. nec de cappadocū eques catastis. **Horati^o** quoq; mā:
 cipijs diues eget eris cappadocū rex. (Catasta rigida) locus
 erat vbi serui expositi erāt vēditioni a cathistao: qđ est expo-
Martial. no. **Mart.** Hō de plebe dom^o nec auarę verna cataste. **Idem**
 alibi. Sed
 quos arca= Rem duplica. feci iā triplex. iā mihi quarto:
 ne seruant Iam decies redit in rugam. depinge vbi sistā
 tablatā ca= Inuentus chryssippe tui finitor acerui.
Tibullus. taste. **Ti=**
bull. **Bar=**
 bara gypatos ferre catasta pedes. est ergo catasta vbi serui
 venales custodiunt: sicut ergastulū: vbi serui operi faciundo
 in agro: quare illā **Martialis** auarā. **Tibullus** barbarā: idest
 crudelē. **Persius** rigidā. idest durā appellauit. (Rē duplica)
 idest patrimoniū. Feci iam triplex) verba sunt avari: idest tris
 plicauit. Jam mihi quarto) idest patrimoniū quater multipli-
 catum. Jam decies) idest decuplatum. (Redit in rugā) sum-
 ptū a folle siue a marsupio quod cum non est plenū rugas
Iuuenal. contrahit: sic auarus: quia vt ait **Iuue.** Crescit amor nummi
 quantū ipsa pecunia crescit. Semper habet aliquid vacuum
 quo pecunias receperet. Dicit igitur **Persio** in persona avari
 satyrā claudēs. **O chryssippe** depinge vbi sistā) hunc locū phi-
 lippus beroaldus) hoc em̄ acceptū illi referendū est: primus
 p̄ter alioꝝ opinionem enarrauit. **Chryssippus** nāq; outho-
 re laertio **Pauli** apostoli cōiuis cleantis discipulus: siue vt
 alij tradūt p̄ceptor dialecticus nobilis: quattuor scripsit li-
Licero. bros: quos de sortis hoc est vt **Licero** interpretat aceruis/ si-
 ue acervatib⁹ argumentis. in quibus gradatim p̄cedebatur
 in infinitū id qđ fieri prohibēt dialectici & philosophi. de his
Sidonio. aceruis. **Sidonius** in hendecasyllabo chryssippi potuisset ex
Martial. aceruo. **Martian^o** capella chryssippus cumulet: p̄p̄tū consu-
capella. mat aceruū. Dicit igitur auar^o: qui nullo acquirēdi fine satia-
 tus est. **O chryssippe** depinge) idest prescribe mihi. (Vbi sistā)
 idest cessabo et terminum faciā. Tu inquā. Inuentus finitor
 tui acerui) idest q̄ in sortis illis argumētationib⁹ q̄ videbant

progredi in infinitum aliquem tamen modū finemq̄ inueni-
 nisi. Modus autem diuitiarū. vt Seneca in epistolis inquit: Seneca.
 primus sit habere quod necesse est: proximus quod satis est.
 Nam cum sint instrumenta debent ex primo politicoꝝ Ari Aristotel.
 stotelis esse proportionata fini. ¶ Laus deo.

¶ Philippi beroaldi præfaciuncula habita in enar-
 ratione Persij poetę satyrici.

Ulte res sunt parui corporis: viri clarissimi: q̄
 rebus magnis proculdubio anteponuntur: et
 multo præciosiores esse iudicantur. hoc in pri-
 mis gemmę lapilliq̄ testantur. Quid enim
 est minutus carbūculis? quid breuiꝝ adamā-
 te? quid hyacyntho magis pusilli et nihil tas-
 men his præciosus nobilisque reperit? Scri-

bit eloquentię parens Homerus tydeum paruo fuisse cor-
 pusculo decoratū: in quo aia esset maxima et vires igētissime.
 Unde decenter in priapeis a poeta scriptum est.

Utilior tydeus: qui si quid credis homero:

Ingenio pugnat corpore paruus erat.

Et a papinio non minus vere q̄ diserte dictum.

Maiores in exiguo regnabat corpore virtus.

Et rantippus lacedæmoni: qui breui statura erat ita lau-
 datur a Silio.

Exiguus vigor admirabile membris:

Uluus et magnos nisu qui vinceret artus.

¶ Enimvero mihi curiosissime circūspectanti et diligentissi-
 me pensanti videtur res fere omnes virtute magis quam
 magnitudine estimandas esse ac metiendas: neq̄ querendū
 quantus sit quisq̄ sed qualis: neq̄ quam procerus: sed quā
 probus ac eruditus. Quis vnq̄ librum laudauit ob id tan-
 tummodo q̄ magnus foret ac copiosus? Quis orationē dus-
 cit esse luculentam p̄pterea q̄ verbosa esset et enormis? quis
 poma ob magnitudinem vbertatemq̄ celebrauit vnquam?
 nemo mediocrius vel modice eruditus id asseruit. Immo

contra laudamus libellos q̄ sunt disertī/eruditī/et doctissime
 cōcinnati: eosq; haud dubie antepōnīm⁹ maximis volumi-
 nibus: in q̄bus nulla sit eruditio inīnimaq; faciūdia. huiusce
 autem rei nobis locupletissimū quōtidie testimoniū exhibet
 Persius poeta satyricus: qui quāto minor est: tāto est elegā-
 tior: quanto minus habet ponderis: tantoplus habet auctori-
 ritatis. Vñ luculente cecinit epygrāmatic⁹ poeta Martialis.
 Sēpius in libro memoratur Persius vno:

Quam levis in tota marsus amazonide.

¶ Et de eodem Quintilian⁹ ait multū et verē glorię quāvis
 vno libro Persius meruit. et a diuo Hieronymo satyric⁹ dis-
 sertissimus nūcupatur. Nec immerito. Itā et sanctitate scribē-
 di et sentētiaz grauitate et v̄borū pōdere et satyrica vrbānitate
 nulli postpōnēdus esse videt̄. insectatur vitia. fontes carpit.
 p̄ceptis legētū animos sanctissimis format et imbuit. ali-
 quanto subobscur⁹ esse creditur p̄pter hominū temporūq;
 inscitā et rerū ignoratiōnē. Sed si quis curios⁹ poema lucu-
 lentū introspererit: p̄culdubio cognoscat id esse tersissimum
 atq; elegāntissimū: sed ne morosior sit p̄lectio q̄ poema. Vos
 lectores diligenter queso attendite: et opus ipsum inspicite:
 quod non minus vobis iucunditatis quam vtilitatis dabit.

¶ Vita Persij.

Persius flaccus in thuscia volaterras patriam
 habet auctore Eusebio. ipseq; in vltima saty-
 rarū innuit: cū inq̄t. mibi nūc lig⁹ ora itepet.
 Hibernatq; meū mare qua lar⁹ igēs dāt sco-
 puli: et multa litt⁹ se valle receptat. lunai por-
 tū est ope cognoscere ciues. Itā luna vt Stra-
 bo et Plini⁹ inquisit thuscię port⁹ est. Ergitur
 poeta se thuscū affirmat cū dicat: hibernatq; meum mare. ibi
 Persi⁹ natus est Tyberij iperij āno. xxj. post redēptoris dñi dei
 nri passionē tertio āno. Obijt autē āno etatis sue. xxx. et iperij
 Hieronis. ix. Et cū s̄raz causa romā venisset: ānos egress⁹ pue-
 ritie cornuto philosopho i disciplinā se tradidit vt inq̄t: cū p̄-
 mū pauido custos mibi purpura cessit. bullaq; succinctis las-
 trib⁹ donata pepēdit me tibi suppositi: teneros tu suscipis au-

